ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ಸಂ|| ೪೦

ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನ

ವಚನಗಳು.

ಸಂಪಾದಕರು

ರಾ|| ಸಾ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ

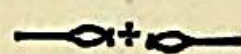
ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ. ವಕೀಲ.

ವಿಜಾಪುರ.

ಬೆಲೆ ೧೪ ಆಣೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನ ಈ ವಚನಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಚನ ಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆದ ವಚನಗಳನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈತನ ಸಮಗ್ರ ವಚನಗಳು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನ ವಚನಗಳೆಂದು ಅಚ್ಚುಹಾಕಿದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯು ಈಗ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಚನಗಳು ಮಾತ್ರ ಈತನವು ಇದ್ದು ಉಳಿದವುಗಳೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳಿವೆ.

ನಮಗೆ ದೊರೆದ ವಚನಗಳನ್ನು ನಾವು ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಷಯಾನುಸಾರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರೌಢವೂ ಗಹನವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವು ಗಹನವಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಫುಟವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನ ವಚನಗಳು ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ವಚನಗಳಿಗೆ ಭಾವವನ್ನು ಬರೆಯುವದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಚನದ ಕೆಳಗೆ ಆದಷ್ಟು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಹತ್ವದ ವಚನ ಗ್ರಂಥವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಿಯವಾಗುವದೆಂದು ಹಾರೈಸಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಜಾಪುರ
ತಾ॥ ೧೭-೩-೧೯೩೪

ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಕ.

ಅಂಬಿಗರ

ಚೌಡಯ್ಯನ ವಚನಗಳು.

ದೇವರ ಸ್ವರೂಪು.

ವಿವರಣೆ:— ದೇವರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇಪ್ಪ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಮತಗಳೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೂ ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಇವು ಉಂಟಾಗಲಿಕ್ಕೆ ದೇವರ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯರು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವೇ ದೇವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅದ್ದರಿಂದ ಋಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಜನ್ಯ, ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು, ವರುಣ, ಸೂರ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಮುಂದೆ ಬರಬರುತ್ತ ಬದಲಾಗುತ್ತ ಹೋದವು. ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ, ಮತ್ತು ಅವನು ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ಹೊರಬೀಳಹತ್ತಿದವು. ಆಗ್ಗೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಈ ಸ್ವರೂಪು ಪೌರಾಣಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬದಲಾಯಿತು. ಆಗ್ಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಂಬ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳು ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ ಹೊಂದಿದವು. ಆಗ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟುಕಥೆಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾದವು. ಈ ಕಥೆಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಆಯಾ ದೇವತೆಗಳ ನಾನಾಬಗೆಯ ಆರಾಧನೆಗಳೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಹೀಗೆ ದೇವರ ಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾದ ಹಾಗೆ ಮೋಕ್ಷದ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಬದಲಾಗುವದು ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿರುವ ದೇವರ ಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರಗಳು ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಕಾಲದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹೋಲುತ್ತವೆ. ಅವರು ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ, ಅವನು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭರಿತ

ನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುವರು. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ವಚನಕಾರರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ತನ್ನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ,

ವಚನಃ— ೧. ಗಂಧವ ವಾಯು ಕೊಂಬಾಗ ಅದ ತಂದು ಊದಿದವರಾರು? ಮರಕ್ಕೆ ಸುಗಂಧ ನಿಂದುದಾಗ ಅದ ಬಂಧಿಸಿ ತಂದು ಇರಿಸಿದವರಾರು? ಅವು ತಮ್ಮ ಲಿಂಗದ ಭಾವದಂತೆ ನಿಂದ ನಿಜವೆ ತಾವಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಸಂದಿಸಲಿಲ್ಲೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು

ಭಾವಃ— ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೃಷ್ಟಿ ಚಮತ್ಕಾರಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಚಮತ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವಂಥ ಕೆಲವುಗಳನ್ನು ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ದೇವರ ಸಂಬಂಧದ ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡವಿರುವನು. ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ- ಸುಗಂಧದಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ವಾಯುವು ಬೀಸುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಈ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವು ಆ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮರದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸುಗಂಧವು ಉಂಟು. ಎಂದರೆ ಈ ಗುಣವು ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ತಲೆದೋರಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ತೋರಿಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆಂಬದನ್ನು ಕುರಿತು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಇಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವದೇನಂದರೆ, "ಅವು ತಮ್ಮ ಲಿಂಗದ ಭಾವದಂತೆ ನಿಂದ ನಿಜ" ವೆಂತಲೂ ಆ "ನಿಜವೇ ತಾವಾಗಿ" ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತವೆಂತಲೂ, ಇದರಲ್ಲಿ "ಬೇರೊಂದು ಸಂದಿಸಲಿಲ್ಲ" ವೆಂತಲೂ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು ಕಂಡು ಬರುವದೇನಂದರೆ, ಲಿಂಗವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಈ ಕಳೆಯೇ ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ನಿಜತ್ವವೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಎಂದರೆ ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪು ಲಿಂಗವೇ ಎಂದು ಅವನ ಭಾವವು. ಮತ್ತು ಈ ನಿಜವೇ ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಿಜವೇ ತಾನಾಗಿ ಆ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಲಿಂಗತತ್ವವೇ

ಕಾರಣವೇ ಹೊರ್ತು ಉಳಿದವು ಯಾವವೂ ಅಲ್ಲವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಭಾವವಾಗಿದೆ.

ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವನು, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಅವನೇ ಕಾರಣನು, ಅವನಿಂದಲೇ ಅವು ನಡಿಯುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಾದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೨. ಅಸುರರ ಮಾಲೆಗಳಿಲ್ಲ, ತ್ರಿಶೂಲ ಡಮರುಗವಿಲ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲವಿಲ್ಲ, ಭಸ್ಮಭೂಷಣನಲ್ಲ, ವೃಷಭವಾಹನನಲ್ಲ, ಋಷಿಗಳೊಡನೆ ಇದ್ದಾತನಲ್ಲ. ಎಸಗುವ ಸಂಸಾರದ ಕುರುಹಿಲ್ಲದಾತಂಗೆ ಹೆಸರಾವುದು ಇಲ್ಲವೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿರುವನು. ವೀರಶೈವರು ತಾವು ಶಿವನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪೂಜಿಸುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುವದುಂಟು. ಮತ್ತು ಶಿವನು ರುಂಡಮಾಲಾಧರನು, ತ್ರಿಶೂಲಧರನು, ಡಮರುಗವುಳ್ಳವನು, ಬ್ರಹ್ಮಕಪಾಲವನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು, ಭಸ್ಮಭೂಷಿತನು, ವೃಷಭವಾಹನನು, ಪಾರ್ವತೀಪತಿಯು ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿರುವನು. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಈ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಸಂಸಾರಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯೋಗ್ಯವಾದವುಗಳಿದ್ದು, ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಇಂಥ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದ ಕುರುಹು ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅವನು ನಾಮರೂಪಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿರುವನೆಂದು ಅವನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಚನಃ— ೩. ಅಂಗದೊಳಗಿಪ್ಪುದು ಲಿಂಗವಲ್ಲ. ಅಂಗದ ಹೊರಗಿಪ್ಪುದು ಲಿಂಗವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಅಂಗಂಗಳನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಲಿಂಗ ಹೋಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿಹುದಲ್ಲ. ಚಲನೆ ಇಲ್ಲದ ಅಚಲವಪ್ಪ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು ಹೋಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವೆಂದ ನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಅನೇಕರು ಲಿಂಗವು ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಇಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವನು ಮತ್ತು ಇಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವದುಂಟು. ಇದು ತಪ್ಪೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇವರಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುವನು. ಲಿಂಗವು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಹಾಗೆಯೇ ಅದು ಅಂಗದ ಹೊರಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅದೂ ತಪ್ಪು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಲಿಂಗವು ಅಂಗದ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಕೂಡಿಯೇ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಲಿಂಗವು ಹೋಗುವದೂ ಇಲ್ಲ, ಬರುವದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಚಲನೆ ಇಲ್ಲ, ಅಚಲವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ವಸ್ತುವು ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಿಬಿಡವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೂ ಬರಲಿಕ್ಕೂ ಸ್ಥಳವು ಹ್ಯಾಗೆ ದೊರಕಬಹುದು? ಇದು ಅಶಕ್ಯವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುವನು. ಪರಮಾತ್ಮನು ವಿಶ್ವದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭರಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳುವದೇ ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಭಾವವಾಗಿದೆ.

ವಚನಃ— ೪. ಅಗ್ನಿ ದಿಟವೆಂದೊಡೆ ತಾ ಹುಸಿ ಕಾಷ್ಠವಿಲ್ಲದೆ. ಕಾಷ್ಠದಲ್ಲಡಗಿ ಸುಡದಿಪ್ಪ ಭೇದವನರಿತಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂದೆಂಬೆನೆಂದ ನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ವಚನಕಾರನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವನು. ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವದೇನೋ ನಿಜವು. ಆದರೆ ಅವನು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರದೆ, ಗುಪ್ತರೀತಿಯಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆಂಬವನ್ನು ಅವನು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತದ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿರುವನು. ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮ ಇವು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಬಿಟ್ಟಿರಲಾರವು. ಅಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಅಂಗವಿಲ್ಲವೆಂಬು ವೀರಶೈವರ ತತ್ವವಿದೆ ಅಗ್ನಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ನಿಃಸಂದೇಹವು. ಆದರೆ ಅದು ಕಾಷ್ಠವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಟವಾಗದು. ಹಾಗೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿರುವದೇನೋ ನಿಜವು. ಆದರೆ ಆತನು ಅಂಗವಿಲ್ಲದೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು. ಅವನು ಅದರಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹುದುಗಿಕೊಂಡು ಗುಪ್ತ

ವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

ವಚನ:- ೫ ಅಡವಿಯೊಳಗರಸುವಡೆ ಸಿಡಿಗಂಟೆ ತಾನಲ್ಲ. ಮಡುವಿನೊಳಗರಸುವಡೆ ಮತ್ಸ್ಯಮಂಡುಕನಲ್ಲ. ಒಡಲ ದಂಡಿಸುವಡೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲಿಗನಲ್ಲ. ಅಷ್ಟತನುವಿನೊಳಗೆ ಹುದುಗಿರ್ಪ ಲಿಂಗವ ನಿಲುಕಿ ನೋಡಿಯೇ ಕಂಡನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ,

ಭಾವ:--- ವಚನಕಾರನು ಲಿಂಗದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ, ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಮೇಲಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಅನೇಕರು ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವದುಂಟು. ಆದರೆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಗಂಟೆ ಮೊದಲಾದ ವನಸ್ಪತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕಾಣಲಾರನು. ಅನೇಕರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಹಳ್ಳ, ಕೊಳ್ಳ, ಕೆರೆ, ತೊರೆ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ಕೆರೆತೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಕಪ್ಪೆಗಳು ಕಾಣಬಹುದೇ ಹೊರ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರನು. ಇನ್ನು ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ದೇಹದ ದಂಡನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕಾಣುವನೆಂದು ತಿಳಿಯುವದುಂಟು. ಇದೂ ತಪ್ಪೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಸಾಹುಕಾರರು ಸಾಲಿಗರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ಧನವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ದೇಹ ದಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸಿಕ್ಕಲಾರನು. ಪರಮಾತ್ಮನು ಬೇರೆ ಇಂಥ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನು ಅಷ್ಟತನುವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗವು ಹುದುಗಿರ್ದು ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಣಿಕಿ ಹಾಕಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ:--- ೬. ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯೆ. ವಚನಕ್ಕೆ ತಾರೆ. ಪಾಷಾಣವ ಪೂಜಿಸೆ. ಹೊಡೆಹೊಂಟು ಬೇರುಮಾಡೆ. ತಾಯ ಬಸುರೊಳಗಿರ್ದು ಕಾಲನಿಡುವ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡದು, ಕೊಡದೆಂದನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ವಚನಕಾರನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಇಣಕಿ ಹಾಕಿ ನೋಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವನು. ಅನೇಕರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಕಾಣುವೆನೆಂದು ಸದಾ ಸ್ಮರಣೆಮಾಡುವದುಂಟು. ಇದು ತಪ್ಪೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲಾರೆನೆಂದು ಅವನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುವನು. ಅನೇಕರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಹೊಗಳಿ ಅವನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವೆವೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವರು. ಇದೂ ತಪ್ಪಾದದ್ದು. ಬೇರೆ ಅನೇಕರು ಅವನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸುವದುಂಟು. ಇದೂ ತಪ್ಪೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವದೆಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನಿಂದ ಬೇರೆಯಾದ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕುವಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸಿಕ್ಕಲಾರನೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಮನುಷ್ಯನು ಗರ್ಭಿಣೀ ಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಶುವಿನಂತೆ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಅವನು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಹ್ಯಾಗೆ ಗರ್ಭಿಣೀ ಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ರಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶಿಶುವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿದ್ದು ಅವನಿಂದ ರಕ್ಷಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಂಶದಿಂದಲೇ ಅವನು ಪೋಷಣೆಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸ್ವತಂತ್ರನು, ನಾನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಸಂಚರಿಸುವೆನು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾದರೆ ಅವನು ಗತಿಗೆ ಮುಟ್ಟಲಾರನು. ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿರುವನು.

ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ.

ವಿವರಣೆ:— ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ದೇವರ ಸಂಬಂಧ ವಾಗಿ ವಿಚಾರಗಳಿರುವದರಿಂದ ಅವರು ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ.

ವಚನ:— ೭. ನಾಲ್ಕು ವೇದವನೋದಿದಂತವರ ಮನೆಯ ಬೋನವ ಶಿವಭಕ್ತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಯಿ ಮೂಸಿ ನೋಡಲಾಗದು. ಸಾಮವೇದಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು ಶ್ವಪಚಯ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾದುಕದಿಂದೆ ಪಾಕವ ಮುಚ್ಚಿದರು. "ಶ್ವಾನೋ ಶ್ರೇಷ್ಠ" ವೆಂದು ಇಕ್ಕಿದೆನು ಮುಂಡಿಗಿಯ. ಎತ್ತಿರೋ ಜಗದ ಸಂತೆಯ ಸೂಳೆಯ ಮಕ್ಕಳು. ಜಗಕ್ಕೆ ಪಿತನೊಬ್ಬ ನಲ್ಲದೆ ಇಬ್ಬರೆಂದು ಬೊಗಳುವರ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವ:— ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದದರಿಂದ ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬನೇ ಕರ್ತಾರನು. ಇಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಕೂಡದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು. ವೇದಗಳು ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದು ನುಡಿಯುವದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ನುಡಿದಿ ರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಂಬಿದವರೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದು ಅವನು ಕೆಲವು ಶಿವಶರಣರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:— ೮. ಕಲ್ಲದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಕಲಿಯುಗದಿ ಕತ್ತೆಗ ಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಮಣ್ಣದೇವರ ಪೂಜಿಸಿ ಮಾನಹೀನರಾದರು. ಮರನು ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸಿ ಮಣ್ಣುಕೂಡಿದರು. ದೇವರ ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೇ ರದೆ ಹೋದರು. ಜಗದ್ಭರಿತವಾದ ಪರಶಿವನೊಳಗೆ ಕಿಂಕರನಾದ ಶಿವ ಭಕ್ತನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜ ಶರಣನು.

ಭಾವ:— ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗದ್ಭರಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ನಂಬಬೇಕೇ ಹೊರ್ತು ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಗಿಡ ಇವುಗಳಿಂದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯ ವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪೂಜಿಸುವವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನಃ— ೯. ಅರಳಿಯ ಮರ, ವಿಷ್ಣುಕಾಂತಿ, ಬನ್ನಿ, ಮುತ್ತುಗ, ತುಳಸಿ ಎಂದು ಹೊಡೆಹೊಮ್ಮುವಿರಿ. ಎಲ್ಲಿ ಭೋ. ಎಲ್ಲಿ ಭೋ, ನಿಮ್ಮ ಹೊಡೆವಡುವ ದೈವಗಳೆಲ್ಲಾ ಗಿಡುಮರನಾಗಿ ಹೋದವಲ್ಲಾ! ನಿಮ್ಮ ನಡೆ ಎಲ್ಲ ಅನಾಚಾರ. ನಿಮ್ಮ ನುಡಿ ಎಲ್ಲ ಶಿವದ್ರೋಹ ಇವಂದಿರ ಗಡಣ ಬೇಡೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಅನೇಕರು ಅರಳಿಯ ಮರ, ವಿಷ್ಣುಕಾಂತಿ, ಬನ್ನಿ ಮುತ್ತುಗ, ತುಲಸಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ದೇವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವದುಂಟು. ಹೀಗೆ ಪೂಜಿಸುವಂಥವರಿಗೆ ದೇವತೆಗಳು ಗಿಡಮರಗಳೇ ಹೇಗೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹಾಸ್ಯದಿಂದ ನುಡಿದಿರುವನು. ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸುವದು ಅನಾಚಾರ, ಪರಮಾತ್ಮನ ದ್ರೋಹವು. ಇಂಥವರ ಸ್ನೇಹ ಬೇಡವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ನುಡಿದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೦. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಕುಮಾರ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ರುದ್ರರು ನೋಡಾ. ದೇವರ್ಕಳೆಲ್ಲ ಗರ್ವದಲೈದಿಹರು. ಅವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು. ಶಿವನಾದಿಯಂತುವ? ಶಾಶ್ವತ ಪದಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಇವರು ವೇಷಧಾರಿಗಳೆಂದಾತ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ರುದ್ರಾದಿಗಳು ಕೇವಲ ವೇಷಧಾರಿಗಳೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅವರನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವರು ನಿಜವಾದ ದೇವರಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ದೇವರಾಗಿದ್ದರೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅಳಿಯದ ಪದದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇವರಿಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬರೇ ಅಹಂಕಾರಿಗಳಾಗಿ ತಾವು ದೇವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೇ ಹೊರ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನ ಆದಿ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯರು.

ವಚನಃ— ೧೧. ಅರುಹಿರಿಯರ ದೈವದ ಪರಿ ನೋಡಾ. ಹೊಲೆಯರ ಬೊಮ್ಮಗ ತೊಗೆ ತುಪ್ಪವ ಬೇಡುವಂತೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾವಿಷ್ಣುಗಳೆನು ಕಾಣರು. ವೇದಂಗಳು ನಾಚಡೆ ಉಲಿವ ಪರಿ ನೋಡಾ! ಗಂಗೆ ವಾಳುಕ ಸಮರುದ್ರರೆಲ್ಲರು ಲಿಂಗವ ಕಂಡರೈಸೆ? ಸ್ವಯಂಭುವ ಕಾಣರೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿರುವಂಥ ಜನರು ಭಾವಿಸುವ ದೇವರ ಪರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವು ಹೊಲೆಯರ ದೇವರಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಜೇಳೆ ತುಪ್ಪನನ್ನು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಗಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಎಂದರೆ ಆ ದೇವರು ಇಂಥ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಇರುತ್ತವೇ ಹೊರ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಕಾಣಲಾರವು. ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಗಳು ಸಹ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅರಿಯರು. ವೇದಂಗಳು ಸಹ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಕಾಣದೆ ಹೋದವು. ಇಂಥ ಮಹತ್ತರ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಗಂಗಾನದಿಯ ಧಡದಲ್ಲಿರುವ ಉಸುಕಿನ ಕಣಗಳಷ್ಟು ಅಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ರುದ್ರಗಣಂಗಳು ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಾಣುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಇವರಾರಿಗೂ ಸ್ವಯಂಭೂ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನೆಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ನುಡಿದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೨. ತಡಿ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲದ ಮಹಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಲಿಲ್ಲದಂಬಿಗ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಡಿವ ಬಿಡುವ ಮನವ ಜೆಲೆಗೊಟ್ಟಡೆ, ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಹಾಯಿಸುವೆ ಮಹಾ ಹೊಳೆಯ. ನುಡಿ ಇಲ್ಲದ ನಿಸ್ಸೀಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರಿಸುವೆನೆಂದಾತನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಅದರ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಹ್ಯಾಗೆ ಮೋಕ್ಷಪದವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವನು. ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ, ಸಂಸಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಮಹಾ ನದಿಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ದಾಟುವದು ದುಸ್ತರವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ದಂಡೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆಳವೆಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದೂ ತಿಳಿಯಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ನದಿಯೊಳಗಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ದಾಟಿಸುವೆನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಇಂಥ ಮಹಾನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿಸಲು ನನಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಶಕ್ಯವೆಂದರೆ ನನಗೆ ಒಡಲು ಎಂದರೆ ಸಂಸಾರವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಶಕ್ಯವೆಂಬ ಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವನು. ಎಂದರೆ ಯಾವನು ಸಂಸಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವನೋ ಅವನೇ ಈ ಮಹಾನದಿಯನ್ನು ದಾಟಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನೆಂದು ಭಾವವು. ಆದರೆ ತಾನು ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಹೆರವರನ್ನು ದಾಟಸಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು

ಶರ್ತನ್ನು ಹಾಕಿರುವನು. ಏನೆಂದರೆ ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಪರಿದಾಡುವ ನಿಷ
ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನನಗೆ ಕೂಲಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ 'ದೇಹವನ್ನ
ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಎಂದರೆ ನಾನು ಈ ಮಹಾಹೊಳೆಯನ್ನ
ದಾಟಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಅಂದರೆ ದೃಢಮನಸ್ಸಿನವರೇ ಕ
ಸಂಸಾರವನ್ನು ದಾಟುವರೆಂದು ಅವನ ಭಾವವು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಿ
ಸಿದರೆ ಮೋಕ್ಷಪದವು ಲಭಿಸುವದು. ಈ ಮೋಕ್ಷಪದವು 'ನುಡಿ ಇಲ್ಲ
ನಿಸ್ಸೀಮ ಗ್ರಾಮ'ವೆಂದು ಅವನು ಇದರಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಎಂದ
ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೀಮೆ ಎಂದರೆ ಮೇರೆಯು ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದ
ವರ್ಣನೆಗೆ ಅಶಕ್ಯವಾಗಿರುವದು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಪ್ರಕಾ
ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಸಂಸಾರವು ಹ್ಯಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಹ್ಯಾ
ದಾಟಬೇಕು ಮತ್ತು ದಾಟಿ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬವನ್ನ
ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವ ರೀತಿ.

ವಿವರಣೆ:— ವಚನಕಾರರು ಸ್ವರ್ಗ, ನರಕ, ಕೈಲಾಸ ಇಂಥವುಗಳು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುವ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲಿರುವನೆಂಬದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನಷ್ಟೇ. ಈ ವಚನಗಳಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯುವದೇ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಇವೇ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹವು ಸುಳ್ಳು, ಮಾಯೆಯುಳ್ಳದ್ದು, ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುವೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ವಚನಕಾರರು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ,

ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿತಾಗಳೇ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಯು. ಯಾವಾಗ್ಗೆ ಈ ಅರಿವೇ ತಾನು ಎಂಬ ಭಾವವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೋ ಆಗ್ಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ಪರಮಾವಧಿ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ವಚನ:— ೧೩. ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕಾಂಬುವುದೊಂದಾಸೆಯುಳ್ಳೊಡೆ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಳಲದಿರು. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯವ ವಿನಾಶವ ಮಾಡಲು ಬೇಡ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೀ ತಿಳಿದು ನೋಡಾ. ಜಗವು ನಿನ್ನೊಳಗೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಇದರಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ, ನೀನು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಡ. ಅನೇಕರು ವಾರಣಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗಂಗಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೀನು ನಿನ್ನ

ಶರೀರವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬೇಡೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಲ್ಲಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದು ನೋಡಿದರೆ ಮೋಕ್ಷನೆಂದು ಅವನು ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿರುವನು. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಏನೆಂದರೆ ಜಗವೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಶರೀ ದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ, ಜಗತ್ತು ತನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದ ರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಷ್ಟಪಡುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿರುವನು.

ವಚನ— ೧೪. ತನ್ನ ಮರೆದು ದೇವರ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದೆಂಬರು. ತನ್ನುವ ಮರೆದು ದೇವರ ಕಂಡಿಹೆನೆಂಬ ಕಾರಣ ಹರಿಸುರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಹೋದರು. ಆ ದೇವರ ಮರೆದು ತನ್ನವ ನರಿದರೆ ತಾನೇ ನಿಜಮೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಅನೇಕರು ಮೋಕ್ಷಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಈ ಸಂಸಾರವು ಸಟೆ, ತಮ್ಮ ದೇಹವು ಸುಳ್ಳು, ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಮರೆತರೆ ದೇವರು ಕಾಣುವನೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ತಪ್ಪೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹರಿ, ಸುರ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಗಳು ಹಿಂದೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ವರುಷ ಜಪ ತಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಹವನ್ನು ಕ್ಲೇಶಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ವಾಂಛಿತವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರದೆ ಮಾನಹೀನರಾಗಿ ಹೋಗಬೇ ಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ತರದ ದೇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ತನ್ನನ್ನೇ ಅರಿದಡೆ ತಾನೇ ನಿಜವು, ಎಂದರೆ ನಿರಂತರವಾಗಿರುವ ಸತ್ಯ ವಸ್ತುವು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೫. ತನ್ನ ಹುಸಿ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದ ದಿಟ ಮಾಡುವ ಅಣ್ಣಂಗೆ ನಂಬುಗೆ ಇನ್ನಾವುದೋ? ತನ್ನೊಳಗಣ ಘನವ ತಾ ತಿಳಿಯ ಲರಿಯದೆ, ಪರಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ತಲೆವಾರನಿಕ್ಕಿ ಸೆಳೆದಿಹೆನೆಂಬಣ್ಣ ಗಾವಿಲನೆಂ ದಾತನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯವನ್ನೇ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿರುವನು. ತನ್ನ ದೇಹವು ಹುಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮತ್ತೊಂದು ದಿಟವೆಂದು ಹೇಳುವ ಅಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಯಾವು ದರಲ್ಲಿಯೂ ನಂಬುಗೆ ಹುಟ್ಟಲಾರದೆಂದು ವಿನೋದದಿಂದ ಅಂದಿರುವನು. ಯಾಕಂದರೆ ತಾನು ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಕಣ್ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರೊ ಡನೆ ಅವರು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದರೊಡನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂಡಿ ಇರು ತ್ತಾರೆ. ಇಂಥದನ್ನೇ ಅವರು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಉಳಿ ದದ್ದು ನಿಜವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುವು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಸೆಳೆ ದುಕೊಂಡು ಬರುವೆನೆಂದು ಅನ್ನುವವರು ಪೂರ್ಣ ಹುಂಬರು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ—೧೬. ಓದಿ ಬೋಧಿಸಿ ಇದಿರಿಂಗೆ ಹೇಳುವನ್ನಬರ ಚದು ರತೆಯಲ್ಲವೆ? ತಾ ತನ್ನನರಿದಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಇದಿರಿಗೆ ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಅದೇ ದೇವತ್ವವೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಇದರಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯುವ ದೆಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ತಿಳಿಯುವದೆಂದರೆ ಬಹಳ ಓದುವದೂ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವದೂ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ಇದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಇದು ಚತುರತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಪಾದಿಸಿದಂತಾಗುವದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಜಾಣ ತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದಂತಾ ಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಅರಿತ ಅರಿಕೆಯು ತನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆದಲ್ಲಿ ಅದೇ ದೇವತ್ವವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಅನೇಕರು ಪರಮಾತ್ಮನು ಇಂಥಿಂಥ ಅವಯವವುಳ್ಳವನು, ಇಂಥಿಂಥ ಸ್ವರೂಪುಳ್ಳವನು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವರು. ಇದು ತೀರ ಭ್ರಮೆಯು. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮ ನು ಹೀಗೆ ಎಂದೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು. ಯಾಕಂದರೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊ

ಶರೀರವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬೇಡೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಲ್ಲಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದು ನೋಡಿದರೆ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ಅವನು ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿರುವನು. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಏನೆಂದರೆ ಜಗವೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಶರೀ ದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ, ಜಗತ್ತು ತನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅದ ರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಸ್ಟಪಡುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿರುವನು.

ವಚನ— ೧೪. ತನ್ನ ಮರೆದು ದೇವರ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದೆಂಬರು. ತನ್ನುವ ಮರೆದು ದೇವರ ಕಂಡಿಹೆನೆಂಬ ಕಾರಣ ಹರಿಸುರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಹೋದರು. ಆ ದೇವರ ಮರೆದು ತನ್ನವ ನರಿದರೆ ತಾನೇ ನಿಜವೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಅನೇಕರು ಮೋಕ್ಷಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಈ ಸಂಸಾರವು ಸಟಿ, ತಮ್ಮದೇಹವು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಮರೆತರೆ ದೇವರು ಕಾಣುವನೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ತಪ್ಪೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹರಿ, ಸುರ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಗಳು ಹಿಂದೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ವರುಷ ಜಪ ತಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದೇಹವನ್ನು ಕ್ಲೇಶಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ವಾಂಛಿತವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರದೆ ಮಾನಹೀನರಾಗಿ ಹೋಗಬೇ ಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ತರದ ದೇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ತನ್ನನ್ನೇ ಅರಿದಡೆ ತಾನೇ ನಿಜವು, ಎಂದರೆ ನಿರಂತರವಾಗಿರುವ ಸತ್ಯ ವಸ್ತುವು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೫. ತನ್ನ ಹುಸಿ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದ ದಿಟ ಮಾಡುವ ಅಣ್ಣಂಗೆ ನಂಬುಗೆ ಇನ್ನಾವುದೋ? ತನ್ನೊಳಗಣ ಘನವ ತಾ ತಿಳಿಯ ಲರಿಯದೆ, ಪರಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ತಲೆವಾರನಿಕ್ಕಿ ಸೆಳೆದಿಹೆನೆಂಬಣ್ಣ ಗಾವಿಲನೇ ದಾತನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯವನ್ನೇ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿರುವನು. ತನ್ನ ದೇಹವು ಹುಸಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮತ್ತೊಂದು ದಿಟವೆಂದು ಹೇಳುವ ಅಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ನಂಬುಗೆ ಹುಟ್ಟಲಾರದೆಂದು ವಿನೋದದಿಂದ ಅಂದಿರುವನು. ಯಾಕಂದರೆ ತಾನು ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಕಣ್ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರೊಡನೆ ಅವರು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅದರೊಡನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂಡಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥದನ್ನೇ ಅವರು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಉಳಿದದ್ದು ನಿಜವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುವು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುವೆವೆಂದು ಅನ್ನುವವರು ಪೂರ್ಣ ಹುಂಬರು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ—೧೬. ಓದಿ ಬೋಧಿಸಿ ಇದಿರಿಂಗೆ ಹೇಳುವನ್ನಬರ ಚದುರತೆಯಲ್ಲವೆ? ತಾ ತನ್ನನರಿದಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಇದಿರಿಂಗೆ ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಅದೇ ದೇವತ್ವವೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಇದರಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯುವದೆಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ತಿಳಿಯುವದೆಂದರೆ ಬಹಳ ಓದುವದೂ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವದೂ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕೋ ಹ್ಯಾಗೆ? ಇದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಇದು ಚತುರತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಪಾದಿಸಿದಂತಾಗುವದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಜಾಣತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಅರಿತ ಅರಿಕೆಯು ತನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆದಲ್ಲಿ ಅದೇ ದೇವತ್ವವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಅನೇಕರು ಪರಮಾತ್ಮನು ಇಂಥಿಂಥ ಅವಯವವುಳ್ಳವನು, ಇಂಥಿಂಥ ಸ್ವರೂಪುಳ್ಳವನು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವರು. ಇದು ತೀರ ಭ್ರಮೆಯು. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಹೀಗೆ ಎಂದೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು. ಯಾಕಂದರೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊ

ಳ್ಳುತಕ್ಕ ವಸ್ತುವು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ವದೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವದು ಎಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವಿದೆ.

ವಚನಃ— ೧೭. ಅಷ್ಟ ಮದಂಗಳ ಘಟ್ಟಿಯನೆ ಕರಗಿಸಿ, ಸತ್ವ ರಜತಮಂಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆದು, ಸುತ್ತುವ ಮನದ ಸುಳಿಯ ತಪ್ಪಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟದೆ ಹೋಗೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯುವದೆಂದರೇನು ಎಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವನು. ತನಗೆ ಅರಿವು ಆಯಿತು ಎಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುರುತು ಇರುವದು. ಇದು ಯಾವ ದೆಂದರೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದದೇ ಇರುವದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಜ್ಞಾನವು ಇರುವದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮಗಳು ತಪ್ಪಲಾರವು. ಆದರೆ ಈ ಜ್ಞಾನವು ಉಂಟಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅಷ್ಟಮ ದಗಳೆಂಬ ಕಠಿಣ ವಸ್ತುಗಳು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮನು ಷ್ಯನು ಕರಗಿಸಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೆಯೇ ಸತ್ವ, ರಜ, ತಮೋಗುಣಗಳೆಂಬವು ತನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಬೇಕು. ಅದರಂತೆಯೇ ಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕಂಗೆಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವನನ್ನು ತಿರುಗುಣಿ ಮಡುವಿನೊಳಗಿದ್ದಂತೆ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಡುವಿ ನೊಳಗಿಂದ ಅವನು ಪಾರಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ವರ್ತಿಸಿ ದ್ದಾದರೆ, ಅದೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅರಿವು. ಈ ಅರಿವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಬಳಿಕ ಪುನರ್ಜನ್ಮವು ಆಗಲಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಇದೇ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯುವ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

ವಚನಃ— ೧೮. ಅಂದಾದಿ ಬಿಂದುವಿನ ಹೊಂದಿದ ಹುಟ್ಟು, ಆ ಹುಟ್ಟನೆ ಹಿಡಿದು, ಅಂದ ಚಂದದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು ಜಗವೆಲ್ಲ. ಅಂದಗೇಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದೇರಿಹರು. ಇದನೊಂದೇ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಳುಹು ವೆನೆಂದನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ತನ್ನ ಪುನ ರ್ಜನ್ಮವನ್ನು ಒಂದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಬಿಡುವೆನೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ

ರುವನು. ಜಗತ್ತಿನ ಜನರೆಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಅಂದಚಂದಗಳಿಗೆ ಮೋಹಿಸಿ ಅನೇಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ತಾಳುತ್ತಿರುವರು. ಅಂದಗೇಡಿ ಜನಗಳು ಇದೇ ರೀತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವದುಂಟು. ಆದರೆ ನಾನು ಅವರಂತೆ ವರ್ತಿಸದೆ ಒಂದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪಡೆಯುವೆನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೯. ಕಲಿತು ಹೇಳಿಹೆನೆಂತು? ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ಅರಿತಿದ್ದೇ ಅರುಹು. ಹಿರಿಯತನಬೇಡ. ಅರಿದು ಮರೆದೆನೆಂಬ ಸಂದೇಹ ಬೇಡ. ದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ತನ್ನ ಒಪ್ಪದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಇದ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿಶ್ಚೈಸಿದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದಿಪ್ಪುದಿಲ್ಲ ಎಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವು ತನಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ತನಗೆ ತಿಳಿದದ್ದೇ ಜ್ಞಾನವು. ಎಂದರೆ ತನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೆರರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಕಲಿತದ್ದು ಜ್ಞಾನವಲ್ಲವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಹಾಗೆಯೇ ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನೆಂದು ಹಿರಿಯತನದಿಂದ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ನಡೆಯುವದು ಬೇಡ. ಜ್ಞಾನದ ರೀತಿ ಏನಂದರೆ, ಅದು ಪಕ್ವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಬಳಿಕ ಅದರ ಅರಿವು ಸಹ ಅವನಿಗೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ಮಯನಾದ ಬಳಿಕ ಅದು ಹೀಗೆ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗುವದು ತಿಳಿದು ಮರೆದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಕಾಣುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ಜ್ಞಾನವು ಇರುವದು. ಜ್ಞಾನದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ದೃಢಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕಡೆಗೆ ಅದರ ಹೊರ್ತು ಏನೂ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಜ್ಞಾನದ ಹೊಳಿವಿಕೆಯ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರುಹಿದುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:— ೨೦. ಆದಿಶಕ್ತಿವಿಡಿದವರೆಲ್ಲರು ಜಂಗಮವಲ್ಲ. ಅನಾದಿಶಕ್ತಿವಿಡಿದವರೆಲ್ಲರು ಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲ. ಆದಿ ಅನಾದಿ ಎಂಬೆರಡ ಭೇದಿಸಿದಾಂಟಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಇಚ್ಛೆಯ ಮರೆದು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ತಾವನೊಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯ ಭಾವವ ಬಿಟ್ಟು ತಾನು ತಾನಾದವಂಗೇನು ಇದಿರು ಇಲ್ಲ ಎಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಮನುಷ್ಯನ ಶಕ್ತಿಗಳಾವವು, ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವು ಆದ ಹಾಗೆ ಆ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸತೆಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವದು ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ. ಈ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿ, ಅನಾದಿ ಎಂದು ಎರಡು ಮೂಲ ಭೇದಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ತರುವಾಯ ಪುನಃ ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ ಇಚ್ಛಾ, ಜ್ಞಾನ, ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆ. ಈ ಯಾವತ್ತು ಶಕ್ತಿಗಳ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ತಾನು ಅತೀತನಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಭಾವವು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವದರಿಂದಲೇ ಅವನು ನಿಜತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಅನಾದಿಶಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳವಾಗಿರುವದು. ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ಥೂಲವಾದದ್ದು ಆದಿಶಕ್ತಿಯು. ಅನಾದಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಚರಿಸುವವರು ಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಮತ್ತು ಆದಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಚರಿಸುವವರು ಜಂಗಮರು. ಆದರೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆಸಕ್ತರಾದರೆ, ಅವರ ವಿಕಾಸಭಾವಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಈ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದವರಂತೆ ಅವರು ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕು. ಇವುಗಳ ತರುವಾಯ ಇಚ್ಛಾ, ಜ್ಞಾನ, ಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬವುಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥೂಲತರವಾಗಿರುವವು. ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ಥೂಲವ್ಯಾಪಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಆಸಕ್ತನಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಅದು ಹರಿದತ್ತ ಹೋಗಕೂಡದು. ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ತನ್ನಧೀನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳ ಎಳೆತಕ್ಕೂ ಒಳೆಯದಿರಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮೀರಿ ನಡೆದದ್ದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನು "ತಾನು ತಾನಾಗುವನು." ಎಂದರೆ ಅವನು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗುವನು. ಇಂಥವನಿಗೆ ಇದಿರು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪೇ ಆಗುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವಿದೆ.

ವಚನ:— ೨೧. ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೋಗದಿರಯ್ಯ ಕಲ್ಲು ಗುಂಡು ತಾಕಿ ಹವು. ಆರು ದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೋರದಿರಯ್ಯ. ನಾಲ್ಕು ವೇದ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣವೆಂಬುವರ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತದಿರು. ಬೇರೆ ತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರೆ ಎಂಬುವ ಆಸ್ಥಾತನ ಬೇಡ. ಪುಣ್ಯ ಪಾಪವೆಂಬವೆರಡು ಭಾಂಡಾರವನು ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಬಾರದಿರು ನೀನು. ನಿನ್ನಲ್ಲೇ ನೀನು ತಿಳಿದು ನೋಡು ಜಗದೊಳಗೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸಿದರೆ, ಅವನಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳು ಉಂಟಾಗಲಾರವು ಎಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ನುಡಿದಿರುವನು. ಇದು ಉಂಟಾದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ "ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೀನು ತಿಳಿದು ನೋಡು" ಎಂಬುವದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು.

ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೋಗದಿರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಗಾಸಿಯಾಗುವದೇ ನಿಜವು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಪಂಚದ ಜಂಜಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಗಾಸಿಯಾಗದೆ ಇರನು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಆರು ದರ್ಶನಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಮನ ಸೋಲಬಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾಲ್ಕು ವೇದ ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಓದಿದವರೆಂದು ಇಂಥವರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಬಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರೆಗಳೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರುವೆನೆಂದು ಸೊಕ್ಕಿನ ವರ್ತನೆಯೂ ಬೇಡ. ಯಾಕಂದರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಹೆಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಭವದಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕುವದೇ ನಿಶ್ಚಯವು. ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿಯಲಾರಿ ಎಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಎಚ್ಚರು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು.

ವಚನ:— ೨೨. ಅಂಬಿಗನು ಜಗದೊಳಗೆ ಆಡುವನು, ತುಂಬಿದ ಸಾಗರದೊಳಗೆ ನೋಡಯ್ಯ! ನಿಂದ ಡೋಣಿಯನೇರಿದಂದು ಹುಟ್ಟ ಕಡಿವಂದವ ನರಿದಾತ ತೊಳಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಚಂದಗೆಟ್ಟವರೆಲ್ಲ ಬಂದೇರಿ ಡೋಣಿಯನು ಶಿವನೊಂದೆ ತಾವಿಗೊಯಿದಿಳುಹುವೆನೆಂದ ನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಮತ್ತು ತನ್ನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿಮಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನುಡಿದಿರುವನು. ಈ ವಚನದಿಂದ ಚೌಡಯ್ಯನು ಎಂಥ ವಿಶಾಲವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬದನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆವನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ:— ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಬಿಗನಲ್ಲ. ನಾನು ಜಲದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ನನಗೆ ಈ ಡೋಣಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಂದಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಕಡಿಯುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹರಿದಾಡಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರು ಈ ಪ್ರಪಂಚಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಲಾರದೆ ಇರುವರೋ ಅವರು ನನ್ನ ಈ ಡೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳ್ಳಿರೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಶಿವನಿರುವಂಥ ತಾವಿಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ದು ಇಳುಹುತ್ತೇನೆಂತಲೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ವಚನಕಾರನು ತನ್ನ ಅಂಬಿಗರ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದನ್ನೂ, ಹೀಗೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅವನು ಜನತೆಯ ಉದ್ಧಾರಕಾಗಿ ಹ್ಯಾಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬದನ್ನೂ ಈ ವಚನದಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪ

ವಿವರಣೆ:— ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಅವನ ಸಂಬಂಧ ವಾಗಿ ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಊಹೆ, ತರ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವಾದಿ ಸುವದು ಅಲ್ಲ. ಯಾವುದರಿಂದ ಆತನನ್ನು ಕಾಣುವದು ಶಕ್ಯವೋ ಯಾವುದರಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯ ಹೊಳಪು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೋ ಯಾವುದರಿಂದ ತನ್ನ ವಿಕಾಸವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೋ ಅದೇ ಶುದ್ಧಜ್ಞಾನವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ವರೂಪುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರು ವದು. ಅದರ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವ ಪರಸ್ಪರ ಭಿನ್ನತೆ ಗಳು ಅಡಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇಯಾಗಿ, ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿ ಸಮತಾಭಾವ ದಯಾಭಾವ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸು ತ್ತವೆ. ಅದು ಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪುಳ್ಳದಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲರು ವ್ಯವಹರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವಚನ:—೨೩. ಅರಿವನರಿದಲ್ಲಿ ತಾನೆನ್ನದೆ ಇದಿರೆನ್ನದೆ, ಮತ್ತೇನುವ ಸಂಪಾದಿಸದೆ, ಅರುಣನ ಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಅರತ ಸಾರದಂತೆ, ಕಾದ ಹಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟ ನೀರಿನಂತೆ, ಬಧಿರನ ಕಾವ್ಯದಂತೆ ಚದುರನ ಒಳ್ಪಿನಂತೆ ತಲೆದೋರದೆ ನಿಂದಾತನಡಿಗೆರಗುವೆನೆಂದನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಅರ್ಥ:— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂ ಪನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಯಾವನು ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರು ತ್ತಾನೋ ಅವನಲ್ಲಿ ತಾನು ಮತ್ತು ಹೆರವರು ಎಂಬ ಭೇದಭಾವವು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಮನಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಭಾವಗಳು ಉಳಿಯಲಾರವು. ಇಂಥವನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಅವನು ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಬಯಸುವ ದಿಲ್ಲ. ಈ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಲಾ ರವು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನು "ಅರುಣನ ಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಅರತ ಸಾರ"ದಂತೆ ಇರುತ್ತಾನೆಂದು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಅರುಣನ ಕಿರಣಗಳು ಶೀತಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯ ಸಾರವು ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಜ್ಞಾನಿಯ ವ್ಯವಹಾರ

ದಲ್ಲಿ ಅವನು ಇತರ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಕಂಡರೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಳೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ತೋರದೆ ಅಂತರ್ಭೂತವಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಅವನು ಕಾದ ಹಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟ ನೀರಿನಂತೆ ಇರುತ್ತಾನೆ. ನೀರು ಜಡವಸ್ತುವಾದರೂ ಕಾದ ಹಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಅದರ ಜಡತ್ವವು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದ ಯಾತನೆಗಳು ಒದಗಿದರೂ ಕೂಡ ಅವು ಅವನಿಗೆ ತಾಕಲಾರವು. ಆ ಯಾತನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವನಿಗೆ ಸ ಖಮಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವವು. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಅವನು ಕಿವುಡನ ಕಾವ್ಯದಂತೆ ಮತ್ತು ಚತುರನ ಒಳ್ಳೇ ಗುಣದಂತೆ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಇರುವ ಈ ಗುಣಗಳು ಕಾಣಬರುವದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಜ್ಞಾನಿಗಳಿದ್ದೇವೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆದರಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಾರವಾಗಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನ:— ೨೪. ಕ್ರಿಯೆಯನರಿಸವಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಆಚಾರವನರಿದವಂಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯವನರಿದವಂಗೆ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ, ಪರಬ್ರಹ್ಮವನರಿದವಂಗೆ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯವಿಲ್ಲ ತನ್ನನರಿದವಂಗೆ ಹಿಂದುಮುಂದು ಕಾಂಬುವುದೊಂದು ಇಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯುವದು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧನವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವದು ತಪ್ಪೆಂದು ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಅವುಗಳೇ ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳೆಂದು ಬಗೆದು ಅವುಗಳ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿಯಷ್ಟೇ ತೊಡಗಬಾರದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ತನ್ನನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧನಗಳೆಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದು ಅವನು ವ್ಯವಹರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಕ್ರಿಯಾ ಆಚಾರ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಮೂರು ಭೇದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೆ ನಡತೆ, ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುವಂಥವನು ಗುರುವು ಎಂತಲೂ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚಾರಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹದು ಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಗಳ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವಂಥವನು ಜಂಗಮನೆಂತಲೂ ಹೇಳಿ ಇವುಗಳ ಪೂರ್ತಿ ಅಷ್ಟಷ್ಟನ್ನೇ ಆಚರಿಸಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವವನಿಗೆ

ಇವಾವೂ ದೊರೆಯಲಾರವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನು ಇದ್ದಾನೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದು ಆತನನ್ನು ಅರಿತರೂ ಕೂಡ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನು ಹೇಳಿರುವನು. ಯಾಕಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅರಿತಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನು ಅವುಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವದು ಮಾತ್ರ ನಿಲ್ಲಬಹುದು. ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನೂ ತಾನೂ ಒಂದೇಯಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಅವನು ಬಲ್ಲವನಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಇದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂದರೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿತು ತನ್ನೊಳಗಾಗಿ, ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಯಾವುದೂ ಇರದೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಅವನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೨೫. ತಟಾಕ ಒಡೆದಡೆ ಕಟ್ಟುವಡೆವುದಲ್ಲದೆ, ಅಂಬುಧಿ ತುಂಬಿ ಮೇರೆದಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಂಗೆ ಹಿಂಗಿ ನಿಂದುದುಂಟೆ? ಅರಿಯದವಂಗೆ ಅರಿಕೆಯು ಹೇಳಿದಡೆ ಅರಿವನಲ್ಲದೆ ಅರಿದು ಮರೆದವಂಗೆ ಬೇರೊಂದೆಡೆಯ ಹೇಳಿಹೆನೆಂದಡೆ ಕಡೆನಡುಮೊದಲಿಲ್ಲವೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಆತನಿಗೆ ಕಟ್ಟು, ಅಥವಾ ಮೇರೆ ಎಂಬುದು ಯಾವದೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮರ್ಯಾದರಹಿತನಾಗಿರುವನು. ತಟಾಕ ಎಂದರೆ ಕೆರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮೇರೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮಹಾಸಾಗರಕ್ಕೆ ಮೇರೆಯು ಇಲ್ಲ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಆದಿ, ಮಧ್ಯ, ಅಂತ್ಯವೆಂಬುವಾವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಅರಿದು ಮರೆದಿರುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಎಂದರೆ ಮರೆಯುವದೆಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದರ್ಥವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಗೂಢ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೋ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಸರಿ. ಜಗತ್ತಿನ ಜ್ಞಾನವು ಹಿಂದೆ ಹೇಗೆ ಮರೆತದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಒಳಗೆ ಹುದುಗಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿ, ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಮರೆಯಬೇಕು. ಈ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಪೂರ್ಣತ್ವವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಅರಿದು ಮರೆದವನಿಗೆ ಏನೆಂದೂ ಹೇಳಲು ಶಕ್ಯವಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವನು ಮೀರಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಳಗಿದ್ದುದನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ

ವಿವರಿಸುವದು ಶಕ್ಯವು. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನಿಸಿಗೆ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲು ಶಕ್ಯ
ವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನಃ— ೨೬. ಪೃಥ್ವಿ ಶುದ್ಧವೆಂಬೆನೆ? ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ಜಲ ಶುದ್ಧ
ಬೆನೆ? ಜಲ ಶುದ್ಧವಲ್ಲ; ಅಗ್ನಿ ಶುದ್ಧವೆಂಬೆನೆ? ಅಗ್ನಿ ಶುದ್ಧವಲ್ಲ; ವಾ
ಶುದ್ಧವೆಂಬೆನೆ? ವಾಯು ಶುದ್ದವಲ್ಲ; ಬೆಳಗು ಶುದ್ಧವೆಂಬೆನೆ? ಬೆ
ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ನೀ ಕೇಳಯ್ಯ ಹುಸಿಮುಸಕವ ಕಳೆದು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಬೆ
ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಅಲ್ಲಿ ತಾನಿಪ್ಪನೆಂದ ನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿ
ರುವನು. ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧ ವಸ್ತುವೆಂದು ಅವನು ಹೇಳಿರುವನು.
ಕರು ಪಂಚಭೂತಗಳು ಎಂದರೆ ಪೃಥ್ವಿ, ಜಲ, ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು
ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಚನಕಾ
ಇವಾವೂ ಶುದ್ಧವಲ್ಲವೆಂದು ನುಡಿದಿರುವನು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಕಾ
ಸಹ ಶುದ್ಧ ವಸ್ತುವಲ್ಲವೆಂದು ಅಂದಿರುವನು. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ
ಇದೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತ ಶುದ್ಧವಾದ ವಸ್ತುವು ಜ್ಞಾನವೆ
ದಿದೆ. ಹುಸಿಯನ್ನು ಕಳೆದು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪರಮಾ
ರುವನು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೨೭. ಪುಣ್ಯಪಾಪ ವಿರಹಿತನು ಕಂಡ ಕ್ರಿ ಏಕೆ? ಒಬ್ಬ
ಕಂಡ ಆರು ದರ್ಶನವೇಕೆ? ಮಾಟವೆಂಬುದೆಲ್ಲವೂ ಕೋಟಲೆ ಎಂ
ಕಳೆದು ದೂಟಿಸಿ ನುಡಿದಾತನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ—ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಪುಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಪಾಪವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವ
ಳಿಂದ ಅವನು ಹೊರತಾಗಿರುವನು. ಅವನ ಕ್ರಿಯೆಗಳೇ ಈ ಬಗೆ
ವಾಗಿವೆ. ಆದೇ ಪ್ರಕಾರ ಆವನಿಗೆ ಆರು ದರ್ಶನಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾ
ವಾದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಅವನಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕರವಾಗಲಾರದು.
ತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವನನ್ನು ತೊಂದರೆಗೆ
ಮಾತ್ರ ಈಡು ಮಾಡುವಂಥವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ
ಕಳೆದು ಹೊಗೆ ಹಾಕಿ ಬಿಡಿರೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೨೮. ಜ್ಞಾನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನ ಮೌನಂಗಳಲ್ಲಿರಲೇತಕ್ಕೆ
ಅರಿವು ಕರಿಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಸುರುಳಿ ಸುರುಳಿ ಬಿಡಲೇತಕ್ಕೆ? ತಲೆಯೊಡೆಯ

ಕಣ್ಣು ಹೊರತು ಎಂಬ ತುಡುಗುಣಿತನವೇ? ಆ ಗುಣ ಬಿಡು ಎಂದ ನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಧ್ಯಾನ ಮೌನಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ತಪ್ಪೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಅರಿವು ಪುನಃ ಗುಪ್ತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ, ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದೂ ಪುನಃ ಬಿಡುವುದೂ ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು. ಇವನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಹಿಡಿಯುವುದೂ ಒಮ್ಮೆ ಬಿಡುವುದೂ ಇರಲಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ ಅವನು ಹೀಗೆ ಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಎಂದೂ ವ್ಯವಹರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಕೊಲೆಗಡಿಕನು ತಲೆ ಹಾರಿಸಲು ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿರುವಾಗ್ಗೆ ಕಣ್ಣೊಂದನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂದಾದರೂ ಬರಬಹುದೇ? ಎಂದೂ ಬರಲಾರದು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವಾಗ್ಗೆ ಅವನು ಅದು, ಇದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಉಚ್ಚ ಧ್ಯೇಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವನೇ ಹೊರ್ತು ಉಳಿದ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕನು.

ವಚನಃ— ೨೯. ಕೇಳಿದೇನೆಲೆ ಮಾನುವ, ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ ದೋಷಾದಿಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಾಯಿಲೆ ಶಿವ ಶಿವ ಎಂದು ಶಿವನ ನೆನೆದರೆ ಭವ ಹರಿಯಿತೆಂಬ ವಿಚಾರಗೇಡಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಲಾಗದು. ಜ್ಯೋತಿಯ ನೆನೆದರೆ ಕತ್ತಲೆ ಹಿಂಗುವುದೆ? ರಂಭೆಯ ನೆನೆದರೆ ಕಾಮದ ಕಳವಳ ಹೋಗುವುದೆ? ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವ ನೆನೆದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದೆ? ಮಾಡಿದಂತಹ ದೋಷವು ಹೋಗಲಾರದು. ಇಂತಪ್ಪ ದುರಾಚಾರಿಗಳ ಪಡಿಹಾರಿ ಉತ್ತಣ್ಣಗಳ ಪಾದುಕೆಯಿಂದ ಹೊಡಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜ ಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಏನೇನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಧ್ಯಾನಸ್ಥನಾಗಿ ಉಳಿಯುವದ್ದು ಅಲ್ಲವೆಂದು ನುಡಿದಿರುವನು. ಬರೇ ಶಿವ ಶಿವ ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಜ್ಞಾನವು ಲಭಿಸಲಾರದು. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಬಯಸುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ ಕತ್ತಲೆಯು ಹರಿಯದು. ಬೆಳಕು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಕಾಣುವದು. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ

ವಚನಕಾರನು ಬೇರೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ರಿಂದ ಬರೇ ಧ್ಯಾನಿಸುವದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳು ಹೋಗಲಾರವೆ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೩೦. ವ್ರತವೆಂಬುದೇ ಪ್ರಾಣ, ಘಟವೆಂಬುದೇ ಕ ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಘಟಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ, ಈ ಉಭಯಕ್ಕೂ ನಾ ನೀ ಎ ದನರಿಯಬೇಕೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:—ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ರತ ಎ ಒಂದು ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡದೆ ಮಾ ವದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಈ ಧ್ಯೇಯದಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ್ಗೆ ತನ್ನ ರವ ಗುಣಗಳ ನಿಜತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದು ವರ್ತಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಶ ಗುಣಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಬದ್ಧನಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾ ವಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಘಟ ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನವ ಹೊಂದಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಅವುಗಳ ಸಿ ಸಿಗದೆ ನಾ ನೀ ಎಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ರುವನು.

ವಚನ:— ೩೧. ಅರಿವುದೊಂದು ವಾಯು, ಮರೆವುದೊ ವಾಯು, ಉಭಯದಿಂದ ತೋರುವ ವಾಯು ಒಂದೆಯಾಗಿ, ನೆಗ್ಗಳಿಸಿ ನಿಂತು ತೆಗೆದಡೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗುವಂತೆ ಅರಿದು ನುಡಿಯ ನಡೆ ಜ್ಞಾನಿ, ನುಡಿದ ನುಡಿಗೆ ನಡೆಯದಡಗೆ ಆತನೆ ಜೀವ ಭಾವಿ ಎಂ ಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಾಯುಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಮ ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಿಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವು ಒದಗಿ ವುದೂ ಮರೆವುದೂ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಿತಿಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ವಾಯುಗಳು ಒಂದೇಯಾಗಬೇಕೆಂಬು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಜ್ಞಾನಿಯ ಚಿನ್ಹವು. ವಾಯುವು ಹೆಚ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತಗ್ಗಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಅದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಿರತರ ಮನಸ್ಸು ಉಂ ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯೂ ನುಡಿಯೂ ಒಂದೇ ಆಗುವವು. ಒಂದೇ ಆ

ಜ್ಞಾನಿಯು. ಹಾಗೆ ಆಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜೀವಭಾವಿಯು ಎಂದು ವಚನ ಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೩೨ ಅಜಾತನನೊಲಿಸಹೊಡೆ ಅದೇತರ ಮಂತ್ರ, ಅದೇತರಾಗಮ ಹೇಳಿರೊ? ಅವಾವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಬಂದಿಪ್ಪುದೋ? ರೂಪಿಲ್ಲದಾತ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿಂಗೆ ಬಪ್ಪನೇ? ಅದೇತರ ಮಾತೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಒಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬರೇ ಮಾತಿನಿಂದ ಒಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಬರೇ ಆಗಮಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚ ಸ್ವರದಿಂದ ಓದುವದರಿಂದ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚರಣೆಯಿಂದ ಒಲಿಯಲಾರನು. ಲಿಂಗ ಕಳೆಯು ಹೀಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ರೂಪಿಲ್ಲದಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನು ಬರೇ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಾರನು. ಮಂತ್ರಗಳೂ ಆಗಮಗಳೂ ಪರಮಾತ್ಮನು ಇಂತಿಂಥಹ ರೂಪುಳ್ಳವನು ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತವೆಂಬದು ನಿಜವು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಸ್ತುತಿಗಳಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಲಿಯಲಾರನು.

ವಚನ:- ೩೩ ನಾದದಬಲದಿಂದ ವೇದಂಗಳಾದವಲ್ಲದೆ ವೇದಸ್ವಯಂಭುವಲ್ಲನಿಲ್ಲು. ಮಾತಿನ ಬಲದಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಾದವಲ್ಲದೆ ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ವಯಂಭುವಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು. ಪಾಷಾಣದ ಬಲದಿಂದ ಸಮಯಂಗಳಾದವಲ್ಲದೆ ಸಮಯ ಸ್ವಯಂಭುವಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು. ಇಂತೀ ಮಾತಿನ ಬಣಬೆಯ ಮುಂತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆತನ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅತನತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲ. ಆತನೆಂತು ಸಿಲುಕುವನೆಂದಾತನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ?

ಭಾವ:— ಓಂಕಾರ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚರಣೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ವೇದ ಪಠನದಿಂದ ಅಥವಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಅಥವಾ ಕಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವು ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ಬರೇ ಸಪ್ಪಳ, ಮಾತು, ಕಲ್ಲು ಇವುಗಳಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸಿಕ್ಕಬಹುದೋ? ಇಂಥ ಮಾತಿನ ಬಣವೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವೆನೆಂಬದು ಅಶಕ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯು. ಯಾಕಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಗತ್ತನ್ನು ದಾಟಿ "ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ದಶಾಂಗುಲ" ನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥವನು ನಮಗೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ರೀತಿಯಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಯ ರೀತಿ.

ವಿವರಣೆ:— ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪ ವುದು, ಅವನ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೇನು ಎಂಬದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಆ ಜ್ಞಾನವ ಹ್ಯಾಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊ ಬೇಕು ಎಂಬದನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯ ಳಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕ್ಷುದ್ರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವದರಿಂದಲೇ ಅವನಲ್ಲಿ ಈ ಶುದ್ಧತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಶುದ್ಧತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುವದರಿಂದಲೇ ಈ ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆಂದು ವಚನ ರನ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟ ಗುಣಗಳ ಸಂಚಾರವಿದ್ದು ಈ ಗಳು ತನಗೆ ಹತ್ತದಂತೆ ಅವನು ವ್ಯವಹರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದಕ್ಕೋ ಅತ್ಯಂತ ಮನೋದಾರ್ಢ್ಯವು ಅವಶ್ಯವು. ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರತೆಯ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು. ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಕಲ ಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಎಂದು ಹೇ ಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಬೆಳ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾಶವು ಒಳಗೂ ಹೊರ ವ್ಯಾಪಿಸುವದು. ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಅವನು ಈ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಏಕಾಕಾರ ಗುವನು. ಇದೇ ಮೋಕ್ಷ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದುವ ರೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಚನಕಾರರು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನೆಲೆಗೊ ಸಿರುವರು. ಮತ್ತು ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ವಚನ ಮೂಲಕ ಸಾರಿರುವರು.

ವಚನ:— ೩೪. ಅಯ್ಯಾ, ಲಿಂಗಾಚಾರದ ವಿವರವ ವಿಸ್ತಾರವ ಕರುಣಿಸೆಲೆ ಚಿಕ್ಕದಂಡ ಪ್ರಭುವೆ ಎಂದು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮೊದಲ ಸಕಲ ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಹಸ್ತಾಂಜುಳಿತರಾಗಿ ಬೆಸಗೊಳಲು, ಚಿಕ್ಕದಂಡ ಪ್ರಭುವು ದಂಡನಾಥನ ಕಡೆಗಭಿಮುಖವಾಗಲು ಅವ ಹಸ್ತಾಂಜುಳಿತರಾಗಿ ಬೆಸಗೊಳಲು ಆಗ ಚಿಕ್ಕದಂಡ ಪ್ರಭುವು ಲಿಂಗ

ಆನಂದಜಲ ಉಕ್ಕಿ ಬೋಧಿಸಿದಂಥ ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಉಂಟು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಕೇಳಿಲೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಮಹಾಗಣಂಗಳೆಂದೊರೆದನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಲಿಂಗಾಚಾರವನ್ನು ಪೂರ್ಣಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದವನು ಚನ್ನಬಸವನೆಂಬ ಐತಿಹ್ಯವದೆ. ಅವನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಶಿವಾನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಬೋಧೆಯನ್ನೇ ನಾನು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೩೫. ಗತಿಪಥದ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ನೀಗಿರೋ ನಿಮ್ಮ ಭವಬಂಧನದ ಸಾಗರವನು. ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗವು ಈಗಲೋ ಆಗಲೋ ಯಾವಾಗಲೋ ಎಂದರಿಯಬಾರದು. ರೋಗರುಜಗಳಿಗೆ ಆಗರವು ನಿಮ್ಮ ಒಡಲು. ತನುಮನಪ್ರಾಣವ ನೆಚ್ಚದಿರು. ನಾಗಭೂಷಣನ ಪಾದಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನೊಡಗೂಡಿ, ಸಾಗಿಹೋಗದವರನು ಭವಗೇಡಿ ಎಂದಾತನೆಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ವಚನಕಾರನು ಸಂಸಾರಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಿರೆಂದು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾಕಂದರೆ ಮರಣವು ಅವನಿಗೆ ಎಂದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೆಂಬದು ತಿಳಿಯಲಾರದು. ಅದು ಬೇಕಾದಾಗ ಆಕಸ್ಮಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಬರಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರವು ರೋಗರುಜೆಗಳಿಗೆ ತವರುಮನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಬೇಕಾದಾಗ ಬಿದ್ದುಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಶರೀರ, ಮನಸ್ಸು, ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ನೆಚ್ಚಬೇಡವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ನಾಗಭೂಷಣನ ಪಾದಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಶಿವಯೋಗದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅದರ ಮೂಲಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸದವರು ಭವಗೇಡಿಗಳೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೩೬. ಒಡೆಯದೆ ತೆಂಗಾಯಿ ಮೆಚ್ಚುವರುಂಟೆ
ಕಾಯದ ಗುಣ ಕೀಳದೆ ಲಿಂಗವನರಿದವರುಂಟೇ ? ಜೋಡು ಹರಿದ
ದೇಹ ಹರಿಯದು. ಕೈಯ್ಯ ಧೈವ ತಿಳಿದಲ್ಲದೆ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ಕಾ
ದೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಶಿವಯೋಗವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆ
ದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಶಿವಯೋಗವೆಂ
ಏನೇನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿರುವದು ಅಲ್ಲ. ಇ
ರಿಂದಲೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ದೊರಕಲಾರನು. ತೆಂಗಿನ ಕಾಯೊ
ಸೀಯಾದ ಉದಕ ಮತ್ತು ರುಚಿಕರವಾದ ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಬೇ
ದರೆ ಅದರ ಹೊರಗಿನ ಬಿರಿಸಾದ ಪರಟೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಒಡೆ
ಬೇಕು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ
ಭವಬಂಧನವೆಂಬ ಕಠಿಣವಾದ ಮತ್ತು ಬಿರಿಸಾದ ಆವರಣವ
ಮೊದಲು ನಾಶಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಆವರಣವೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ
ಕೀಳ ಗುಣಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾ
ಹೊರ್ತು ಲಿಂಗದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ತಿಳಿಯಲಾರದು. ಆದರೆ ಈ ಗು
ಗಳು ನಮ್ಮ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಸಂಬಂ
ವನ್ನು ಹರಿಯದ ಹೊರ್ತು ದೇಹವು ದೂರಾಗದು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂ
ಸಾಧನವಿದೆ. ಅದು ಯಾವದೆಂದರೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ
ಇದೆ. ಇದು ತಿಳಿಯದ ಹೊರ್ತು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪವು ಗೊತ್ತ
ದೆಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ:— ೩೭. ಸಸಿಗೆ ನೀರನೆರೆದಡೆ ಹಸರಾದಂತೆ, ಬೇರಿನ ಬಾ
ತುಂಬಿ ಸಸಿ ಒಡಲು ತುಂಬಿ ಆ ಎಸಕದ ತೆರನಂತೆ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಯೋ
ವೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಲಿಂಗವು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರ
ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಒಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾ
ಲಿಂಗವು. ಅವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಇವೆ. ಅವು ಪ
ಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು. ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದರ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯು ಇ
ಹ್ಯಾಗೆ ಬೇರು ಮತ್ತು ಎಲೆ ಇವುಗಳು ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಗಳೋ ಹಾಗೆ
ಈ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಗಳು ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು. ಹಸ

ಎಂದರೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಚಿವುಟಿ ಒಗೆಯುತ್ತ ಹೋದರೆ ಸಸಿಯು ಬದುಕಲಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರು ಇದ್ದರೂ ಅದು ಸತ್ತು ಹೋಗುವದು. ಅದರಂತೆಯೇ ಬೇರನ್ನು ಕಿತ್ತು ಒಗೆದರೆ ಸಸಿಯು ಬದುಕಲಾರದು. ಆದರೆ ಸಸಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿದರೆ ಅದರ ಎಲೆಗಳೂ ಚಿಗಿಯುವವು, ಹಾಗೆಯೇ ಬೇರಿನ ಬಾಯಿಯೂ ತುಂಬುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡೂ ಸಂವರ್ಧನೆ ಹೊಂದಿ ಸಸಿಯು ಪುಷ್ಟವಾಗುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯನು ಉತ್ತಮ ಆಚರಣೆ ಎಂಬ ನೀರನ್ನು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಣಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಅವನಲ್ಲಿರುವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಇವುಗಳೆರಡೂ ವರ್ಧಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವವು. ಅವೆರಡೂ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂವರ್ಧನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಏಕಾಕಾರವಾಗಿ ಹೋಗುವವು. ಇದೇ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಯೋಗವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೩೮. ಅಂದ ಚಂದವಬಿಟ್ಟು, ಮುಂಡೆ ಬೋಳಾದ ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚಂದ ಅಲಂಕಾರ ಉಂಟೇ ? ತನ್ನಂಗಸಂಗವನರಿಯದೆ ಲಿಂಗ ಸಂಗಿಯಾದೆನೆಂಬ ಭಂಡರ ನಾನೇನೆಂಬೆನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಅನೇಕರು ಜಗತ್ತಿನ ಅಂದ ಚಂದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಲಿಂಗವು ಬರುವದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಹಾಗೆಯೇ ತಲೆಯನ್ನು ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ವಿರಕ್ತಾಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ ಲಿಂಗವು ಬರುವದೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಇದೂ ತಪ್ಪು. ಲಿಂಗಧಾರಕರಾಗಿ ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಪರಿ ಪೂಜೆ, ಚಂದಗಳನ್ನೂ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸುವದರಿಂದ ಲಿಂಗವು ಬರುವದೆಂಬದೂ ತಪ್ಪು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಅಂಗದ ಸಂಗವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು. ಇದು ತಿಳಿದಾಗಲೇ ಲಿಂಗ ಸಂಗಿಯಾಗುವನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ಬರೇ ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೆ ಅವನು ಭಂಡನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೩೯. ಅಂಗಗುಣವರತು ಲಿಂಗ ಗುಣವನರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಅಂಗವರತ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕುರುಹುಂಟೆ ? ಅಂಗವೆ

ಲಿಂಗ, ನಿರಂಗವೆ ಸಂಗ. ಈ ಭಾವದಂಗವನರಿಯಬೇಕೆಂದನಂಬ
ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಇಲ್ಲಿ ಅಂಗಸಂಗವನ್ನು ಅರಿಯುವದೆಂದರೇನು ಎಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು. ಅಂಗವನ್ನು ಅರಿಯುವದೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಲೇಶಪಡಿಸಿ, ಅದು ತ್ಯಾಜ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ವ್ಯವಹರಿಸುವದು ಅಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳು ಬರಲಾರವು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಂಗವು ನಾಶವಾದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗವೆಂಬದು ಉಳಿಯಲಾರದು. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಕುರುಹು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೊಂದು ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಅಂಗವನ್ನೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಗವನ್ನು ತೊರೆದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಹ್ಯಾಗೆ ಉಳಿಯಬಹುದು! ಈ ಅಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಅದು ಜಡತ್ವವು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ಜಡತ್ವವು ಸರಿಯುತ್ತ ಸ ಯುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಅದು ನಿರಾಕಾರ ವಸ್ತುವಾಗುವದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾದಾಗಳೇ ಅದು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ ವನು.

ವಚನಃ— ೪೦. ಮೋಹಗೂಡದಲ್ಲಿ ಇರಬಲ್ಲುದೇ? ಮುದ್ರೆಯ ವಸ್ತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಬಲ್ಲುದೇ? ಡಾಗಿನ ಪಶುಗಳೆಲ್ಲ ಭೇದವನರಿಯಬಲ್ಲವೇ? ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಲಿಂಗವಂತನು ಧರಿಸುವ ಬಾಹ್ಯಲಿಂಗವು ಒಂದು ಚಿನ್ಹೆವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಹ್ಯಾಗೆ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿದರೆ, ಪದಾರ್ಥವು ಇಂತಹದೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಾಗುತ್ತದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಚಿನ್ಹೆವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಮೋಹವಿರಬೇಕು. ಅದೇ ಲಿಂಗದ ಬರುವಿಕೆಯ ಕುರುಹು. ಅದೇ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆನಿಸುವದು. ಆದರೆ ಬರೇ ಮುದ್ರೆಯ ವಸ್ತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಬಲ್ಲುದೇ? ದೇವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಗೂಳಿಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಒತ್ತುವದುಂಟು. ಆದರೆ ಆ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಈ ಮುದ್ರೆ ಏನೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವದೇ? ತಾವು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂಬ ತಿಳುವ

ಕೆಯು ಅವುಗಳಿಗೆ ಇರುವುದೇ? ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಒರೆ ಲಿಂಗಧಾರಣೆಯಾದರೆ, ಅವರು ಇಂಥ ಡಾಗಿನ ಪಶುಗಳೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾದ ಮೋಹವಿರಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಈ ಮೋಹದ ಮೂಲಕವೇ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಗತಿಯು.

ವಚನಃ— ೪೧ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೆಂದರೇನು? ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿ ತೋರಿತ್ತು. ಅರಿವುಳ್ಳವನೆಂದು ಕುರುಹಿನ ಬೆಂಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದರೆ ಅರುಹು ಕುರುಹು ನಿಷ್ಫಲ. ಆರನೂ ಕೆಡೆ ನುಡಿಯ ಬೇಡೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯನು ಆಚರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸಾದೃಶ್ಯವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು. ಜನರು ಒಂದು ಪದಾರ್ಥವು ಸಿಹಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರಿಯುವರು. ಹೀಗೆಯೇ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಂದು ಅಂದಿರುವನು. ಅಂದರೆ ಈ ಪದಾರ್ಥವು ಕಮ್ಮಗೆ ಆಗಿ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ರುಚಿಕರನಾಗಿ ಹತ್ತಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಸಾರವೆಲ್ಲವೂ ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ಅದು ಸಪ್ಪೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಜನರು ತಿಳಿಯರು. ಹಾಗೆಯೇ ಲಿಂಗವೆಂಬುದಾದರೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಕುರುಹು ಮಾತ್ರ ವಿದೆ ಎಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದೂ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೊಡನೆಯೇ ಅರುಹೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ನಷ್ಟವಾಗದೆ ಹೋಗಲು ಒಂದು ಸಾಧನವಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನಂದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರ ಕೂಡವೂ ದ್ವೇಷವನ್ನು ಬಳಸದೆ ದುಷ್ಟ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಕುರುಹೂ ಅರುಹೂ ಎರಡೂ ಬಲಿಯುವವು ಮತ್ತು ಅವು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುವವು.

ವಚನಃ— ೪೨. ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಣವವೆಂಬರು. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಪ್ರಣವಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ಪ್ರಾಣವೇ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ತಿರುತಿರುಗಿ ಬಪ್ಪದಕ್ಕೊಡಲಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಣವುವೆ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿಪ್ಪದೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಇದರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಧಾರಣದ ತತ್ವವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಆದರಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇ

ಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಅದು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗುರುವು ಕೊಡುವನು. ಹೀಗೆ ಕೊಡು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗುರುವು ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಮಂತ್ರದ ಸಾಮ ರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಅವನ ಕಳೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬುವನು. ಇದರಿಂ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣವು ಪ್ರಣಮವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಅನ್ನುವರು. ಆದರೆ ಜನ ಇವೆರಡರುಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರಿಯರು. ಪ್ರಾಣದ ಗುಣವು ಪ್ರ ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗು ಮಾಡುವದು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ತಿರು ತಿರುಗಿ ಭವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪುನರ್ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಆಗಬಾ ದೆಂದು ಆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಣಮವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವರು. ಈ ಹೊಂದಿಕೆ ಯನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇವರಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುವನು. ಈ ಹೊಂದಿಕೆಯನ್ನು ಅರಿದಾಗಲೇ ಆ ಪ್ರಣಮವು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗು ತ್ತದೆ. ಇದೇ ಲಿಂಗದ ಅರಿವು, ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿಯ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಜ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಇರುತ್ತದೆ.

ವಚನ:— ೪೩. ಎಲ್ಲವ ಕಳೆದುಳಿದ ಹೂವ ತಂದು ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲ ಕ್ಕೊಳಗಾಗದ ನೀರನೆ ತುಂಬಿ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ನಿಂದು ನೋಡಿ ತನ್ನಂಗದಿಚ್ಛೆಯ ಮರೆದು ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದನಂಬಿ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿಯ ಪ್ರಕಾಶವು ಹೊರಹೊರಟ ಬಳಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ವನು. ಆಗ ಇಂಥವನ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯೇ ಬೇರೆ ವಿಧವಾಗುವದು. ಅವನ ಸಂಸಾರದ ದುಷ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಬಿಟ್ಟಿರುವನು. ಹೀಗೆ ಕಳೆದು ಬಿಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಯಾವದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವದೋ ಅದೇ ಅವನ ಪೂಜೆಗೆ ಪುಷ್ಪವು. ಅದನ್ನೇ ಅವನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಅವನಿಗೆ ಗೆಲವೂ ಇಲ್ಲ, ಸೋಲೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಸವನಾಗಿ ಇರು ತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಭಾವವನ್ನು ಅವನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಇದೇ ಅವನಿಗೆ ಉದಕವು. ಆಗ ಅವನ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂ ಕರಣಂಗಳಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಹತ್ತುವನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪರಮಾತ್ಮನಕ್ಕೆ ಬೆರೆದು ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿ

ವನು. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಅಂಗದ ಗುಣಗಳು ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಅವು
ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನು ಮರೆದು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ವರ್ತಿಸುವನು. ಈ ಪ್ರಕಾ
ರದ ವರ್ತನೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು
ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೪೪. ಆನೆಂಬುದಿದೇನೊ? ಇದಿರಿಟ್ಟು ತೋರುವುದಿ
ದೇನೋ? ಇದೆಲ್ಲಿಂದಲೊಪಗಿತ್ತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಲಯವು ತಾನೇ ಎಂದು ಆನು
ಮಾಸಿಸಿ, ಶ್ರೀಗುರು ಚರಣವ ನಂಬಿ, ಅಂತರ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿ,
ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವ ಕಂಡು, ಆ ಮಾರ್ಗದ ಬಳಿವಿಡಿದು, ತಲೆ
ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹಿಂದು ಮುಂದು ಮರೆದು, ಮಹಾ ಬೆಳಗಿನ ಬೆಳ
ಗಿನೊಳು ನಿಂದು, ಪರಮಾನಂದದ ಸಾಗರದೊಳು ಸಮರಸವಾದವಂಗೆ
ಇಹಪರವಿಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ವಚನಕಾರನು ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಮರ್ಮವನ್ನು ಇದ
ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಪೂಜೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಇವರು
ಎಂಬ ಭೇದಭಾವವನ್ನು ದೂರಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಉಭಯ ಪದಾರ್ಥಗಳು
ಹ್ಯಾಗೆ ಉಂಟಾದವು ಎಂಬದನ್ನು ಅವನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ
ಅವನಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನವು ಒದಗುವದು. ಈ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು
ಏಕಾಕಾರನಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಇದು ಸಿದ್ಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ
ಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅಂತರಿಂದ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ
ಹುಟ್ಟುವದು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳು
ವದು. ಆ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇ
ಶಿಸುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿಶ್ಶಂಕಮನಸ್ಕನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿದ ಬೆಳಗಿ
ನಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಒಂದು ಬೆಳಗನ್ನು ಕಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಲು
ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪರಮಾನಂದವಾಗುವದು. ಆ ಆನಂದಸಾಗ
ರದಲ್ಲಿ ಅವನು ಸಮರಸವಾಗಬೇಕು. ಇಂಥವನಿಗೆ ಇಹ ಪರವೆಂಬುವೆ
ರಡೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೪೫ ನವನಾಳ ಪದ್ಮದ ಅಷ್ಟದಳದೊಳಗೆ, ಎಪ್ಪತ್ತು
ಮೂರು ನಾಳ ನೋಡಾ! ಸುಳಿದು ಬೀಸುವ ವಾಯು, ಒಳಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿ,
ಅಲ್ಲಿಂದೊಳಗಿಪ್ಪ ಹಂಸನ ಹೃದಯವ ನೋಡಾ! ಹಿರಿದೊಂದು ಭೂತ
ಹುದುಗಿಪ್ಪ ಭೇದವ ನಿಲುಕಿ ನೋಡಿಯೇ ಕಂಡನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಹೀಗೆ ಶಿವಯೋಗಾನಂದದಲ್ಲಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ಒ
ಗಿನ ಶರೀರವು ಹ್ಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬುವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವ
ರುವನು. ನವನಾಳ ಪದ್ಮವೆಂಬುದಿದ್ದು ಅವಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟದಳಗಳಿವೆ, ೩೩ನಾ
ಗಳಿವೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಕಮಲವು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಾ
ಲಿಂಗದ ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನವು. ಇವರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಬ
ಯು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ದ್ವಾರಾ ಹೊರ ಹೊರಟು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀ
ಹೊರ ಹೊರಡಬೇಕಾದರೆ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ವಾಯುಗಳು ಇದ್ದು ಅವುಗ
ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾ
ಒಳಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿದ್ದು ಅದರ ಸ್ಥಾನವು ಹೃ
ಯವು, ಈ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನೆಂಬ ಹಂಸನು ವಾಸಿಸಿದ್ದಾನೆ, ಈ ಸ್ಥಿ
ಯಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಹಣಿಕಿ ಹಾಕಿ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದೇನೆಂದು ವಚ
ಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ-- ೪೬. ಬಯಲ ಉದಕವ ಹಿಡಿದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆ
ವೆನಯ್ಯ, ಅಷ್ಟದಳ ಪುಷ್ಪ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯ, ಸುಗಂ
ದುರ್ಗಂಧವ ಕಳೆದು ಧೂಪಾರತಿಯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯ, ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ಹಿಡಿ
ನಿವಾಳಿಯನೆತ್ತುವೆನಯ್ಯ, ಪುಣ್ಯ ಪಾಪವ ಕಳೆದೋಗರವನಿಕ್ಕು
ನಯ್ಯ, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನವನೊಳಗು ಮಾಡಿ ಹೊರಗೆ ನಿಂದು ಸದಾ
ವನ ಪೂಜಿಸಿದಾತನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿದ್ದು ಅದ
ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು. ಆದ
ಈ ಪೂಜೆಯ ತರಹವು ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕಾಶವೆಂಬ ಉದ
ವನ್ನು ನಾನು ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲವಿದೆ
ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಈ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸುಗಂ
ಧವೂ ಇಲ್ಲ ದುರ್ಗಂಧವೂ ಇಲ್ಲ ಇಂಥ ಒಂದು ಧೂಪಾರತಿಯನ್ನ
ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಈ ಲಿಂ
ವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವೆನು. ಪುಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಪಾಪವೂ ಇಲ್ಲ ಇಂ
ಅನ್ನವನ್ನು ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನಗಳಿದ್ದು ಅವ
ಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಅಂದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೀರಿ ನಿಂತು ಸದಾಶಿ
ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಅಂದಿರುವನು

ವಚನ:— ೪೭. ಒಡಲಿಂಗಾರು ಬಾಯಿ, ನಡುವೆ ಮೂರು ದೇಹ, ಹಿಡಿವ ಪ್ರಣತೆ ಹದಿನಾರು, ಆ ಸೊಡರಿಂಗೆರೆವೆಣ್ಣೆ ಬಯಲೆಣ್ಣೆ, ಆ ಸೊಡರೊಳಗಣ ಬೆಳಗ ದೃಢವಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕಡೆಗಾಣೆ ಎಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ರೀತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧವಾಗಿ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಶರೀರಕ್ಕೆ ೬ ಮುಖಗಳು ಇವೆ. ಈ ಮುಖಗಳು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಮೂರು ದೇಹಗಳಿವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ, ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣಗಳು. ಈ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ೧೬ ಪ್ರಣತೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ಪ್ರಣತೆಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಎಂದರೆ ಆಕಾಶವೇ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಜ್ಯೋತಿಯು ಉದ್ಭವಿಸುವದು. ಆ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಈ ಭವವನ್ನು ದಾಟಿರಿ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ:— ೪೮. ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಚದುರ ರಸವಲ್ಲದೆ ಸಿಹಿಗೆ ಚದುರ ರಸ ಉಂಟೆ? ಕುರುಹಿಗೆ ಪೂಜೆಯಲ್ಲದೆ, ಅರುಹಿಂಗೆ ಪೂಜೆಯುಂಟೆ? ಅರುಹು ಕರಿಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಕಯ್ಯ ಕುರುಹು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಲೋಪವೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಭೇದವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಿಹಿ ಎಂದು ಎರಡು ಇದ್ದು ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಸಿಹಿ ಇರುತ್ತದೆ ಹೊರ್ತು ಸಿಹಿಗೆ ಸಿಹಿ ಇರಲಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅದು ಏಕಾಕಾರವಾಗಿರುವದು. ಹಾಗೆಯೇ ಕುರುಹಿಗೆ ಪೂಜೆ ಇರುತ್ತದಲ್ಲದೆ, ಕುರುಹಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಯು ಇರಲಾರದು. ಪೂಜೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ಅರಿವು ಸಂಪಾದಿಸುವದಿದ್ದು ಆ ಅರಿವಿನ ಅರಿವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಲಾರದು. ಅರಿವಿನ ಅರಿವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು ಶಕ್ಯವಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯೊದಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿ ಕರಿಗೊಂಡಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಎಂದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಲಾರದು. ಶೂನ್ಯವಾಗುವದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಲೋಪವಾಗುವದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಅದರ ಸ್ವರೂಪು ಹೊರಟುಹೋಗುವದು,

ವಚನ:— ೪೯. ನೆನೆವೆನೆ? ಮರೆದವನಲ್ಲ. ನೆನೆವೆನೆ? ಉದಾಸೀನಿಯಲ್ಲ, ಕುರುಹೆಂಬೆನೆ? ತೆರಹಿಲ್ಲವಾಗಿ. ಅರಿಯೆ ನಿನ್ನಾವ ಭಾವಂಗಳೆಂಬವನು. ಎರಡಳಿದು ಒಂದುಳಿದ ಕಾರಣ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದವನು ಲಿಂಗವನ್ನು ನೆನೆ
ಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ನೆನೆಯುವದೆಂದರೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು
ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಪುನಃ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿಕೊ
ವದು ಶಕ್ಯವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೆನೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅದು ಬರಲಾರದು.
ಮೀರಿಗೆ ಉದಾಸೀನಿಯಾದವನು ಎಂದರೆ ತಿಳಿದೂ ಇಲ್ಲ ಮರೆವೂ
ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವವನು ಲಿಂಗವನ್ನು ನೆನೆಯಲು ಶಕ್ಯವು.
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದವನು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದ
ಅವನು ಲಿಂಗವನ್ನು ನೆನೆಯಲಾರನು. ಅದರಂತೆಯೇ ಲಿಂಗವು
ಹಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನೆನೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಲಿಂ
ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಇಂಥದೊಂದು ಸ್ಥಳದ
ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನೆನೆಯ
ಶಕ್ಯವಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆಗ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಎಂಬ ಭಾವವ
ಒಂದೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ವ್ಯಾಪಾರ, ಮನಸ್ಸು ಸ
ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಗಳುಳಿಯದೆ ಒಂದೇ ಭಾವ ಉಳಿದಿರುತ್ತ
ಆದ ಕಾರಣ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಐಕ್ಯ
ತಿಯು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಆರಂಭ ಸ್ಥಿತಿಯ
ಹಿಡಿದು ಅಂತ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ವರೆಗೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರಗತಿಯ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಈ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಅವ
ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವವು ಎಂಬದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ರೀತಿ.

ವಿವರಣೆ:— ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಂದರೇನು, ಅವನ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೇನು, ಅವನು ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ, ಅವನನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ತಾನು ಹೇಗೆ ಮುಕ್ತನು ಆಗುವದು ಎಂಬದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ವಿವರಿಸಿ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಥವಾ ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬದನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಎಂದರೆ ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿಧಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಕೂಡದು. ಅದಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ನಡತೆಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸು ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ. ನೈತಿಕಾಚಾರಣೆಗಳು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಮೇರೆಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ವರ್ತನೆಯು ತೋರಿದ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗದ ಪ್ರಕಾಶವು ಅವನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಡಮೂಡುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಅವನ ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯ ರೀತಿಯಾದರೂ ಬೇರೆ ತೆರನಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅದು ಮಾನಸ ಪೂಜೆಯ ತೆರನಾಗುವದು. ಈ ವಿವರಣೆ ಮುಂದಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ವಚನ:— ೫೦. ಈರೇಳು ಭುವನವನೊಳಕೊಂಡ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗವು ಶಿವಭಕ್ತನ ಕರಸ್ಥಲದಾಯತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪೂಜೆಗೊಂಬ ಪರಿಯ ನೋಡಾ. ಅಪ್ರಮಾಣ ಅಗೋಚರವಾದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಗವ ಬಲ್ಲಾತನೆ ಸದಾಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತನು. ಹೀಗಲ್ಲದೆ ಹಣದಾಸೆಗೆ ಹಂಗಿಗನಾಗಿ ಜಿಹ್ವಾ ಲಂಪಟಕ್ಕೆ ಅನಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಉದರವ ಹೊರೆದು ಬದುಕುವಂತಹ ಭಂಡರು ಭಕ್ತರಾದವರುಂಟೇ ಹೇಳಯ್ಯ? ಅಂತಹ ಅನಾಚಾರಿ ಶಿವ ದ್ರೋಹಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಕತ್ತೆ ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಕಿಸುಕುಳವ ತಿಂಬುವುದ ಮಾಣ್ಬುದೆ? ಹಂದೆ ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಹಡಿಕೆಗೆ ಹರಿವುದ ಮಾಣ್ಬುದೆ? ಶುನಕಂಗೆ ಪಂಚಾಮೃತವ ನೀಡಲು ಅಡಗ ತಿಂಬುದ ಮಾಣ್ಬುದೆ? ಇಂತೀ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ತನ್ನ ಜಾತಿಯವರ ಕೂಡಿದರೆ, ಆ

ಕತ್ತೆ ಹಂದಿ ಜೆಕ್ಕು ಶುನಕಗಿಂಡತ್ತತ್ತ ಕಾಣಿರೋ. ಚಿನ್ನ ಬೆಟ್ಟವನ್ನೇ
ಕಣ್ಣುಗಾಣದಲ್ಪನಂತೆ ಗಣಿಯನೇರಿದ ಡೊಂಬ ವೈಮರೆದಿಪ್ಪಂತೆ
ಅಂಕವನೇರಿದ ಬಂಟ ಕೈಮರೆದಿಪ್ಪಂತೆ ಇಂತಿವರು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ
ಎಲ್ಲವು ನಡು ನೀರೊಳಃ ಹೋಗುವ ಹರಿಗೋಲು ಹೊಡೆಗೆಡೆದಂತಾಯಿತ್ತು
ಎಂದಾತ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ೧೪ ಭುವನಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂ
ದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಲಿಂಗವು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರುವದು ಹೇಗೆ
ಮತ್ತು ಅದರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಎಂಬವನ್ನು ವಚ
ಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಭಕ್ತನು ಯಾವನಿರುವನೋ ಅವನ ಕ
ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಲಿಂಗವು ಬರುವದು ಶಕ್ಯವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ, ವಚ
ನಕಾರನು ಭಕ್ತನು ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಅವ
ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ, ಮೇರೆ ಇಲ್ಲದಂಥ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂಥ ಲಿಂ
ದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಲ್ಲವನೇ ಸದಾಚಾರಿಯಾದ ಸದ್ಭಕ್ತನು. ಇಂಥವನು ಪಂ
ವಾಸೆಯಿಂದ ದೂರಿರುವನು. ನಾಲಿಗೆಯ ರುಚಿಗೆ ಎಳಸನು. ದುಷ್ಟ ಕೃ
ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊರೆಯನು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವಾತನೇ
ನಿಜ ಭಕ್ತನು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ತಿಸದೆ, ಬರೇ ಬಾಹ್ಯ ಚಿನ್ಹ
ಗಳನ್ನು ಯಾವನು ಧರಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಭಕ್ತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು.
ಕತ್ತೆಗೆ ಭಕ್ತನ ವೇಷವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ಹೊಲಸು ಮತ್ತು ಕಸವನ್ನು
ತಿನ್ನದೆ ಬಿಡದು. ಹಂದಿಯು ಭಕ್ತನಾದರೆ, ಕಶ್ಮಲವನ್ನು ತಿನ್ನುವದನ್ನು
ಬಿಡದು. ನಾಯಿಗೆ ಪಂಚಾಮೃತವನ್ನು ಉಣ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದು ಮಾಂಸಾ
ಹಾರಕ್ಕೆ ಹರಿಯದೆ ಇರದು. ಭಕ್ತನು ಕೆಟ್ಟ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದ
ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕೀಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳಗಿಂತಲೂ ಕಡೆಯನು. ಇವನಿಗೆ ಲಿಂ
ವಿರಲಾರದು. ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿನ್ಹವನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿ ಯಾವ
ದುರ್ವರ್ತನೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಬಂಗಾರದ ಬೆಟ್ಟವನ್ನೇ
ಅದನ್ನು ಕಾಣದ ಕುರುಡನಂತೆ, ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರವಾದ ಗಣಿಯನ್ನೇರಿ
ಡೊಂಬನು ಅಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆದಂತೆ, ರಣರಂಗವನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ಸಿಪಾಯಿಯು
ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೈ ಮರೆದಂತೆ ಸರಿ. ಅಂದರೆ ಇವರು ನಾಶವಾಗು
ವರು. ಇವರು ಮಾಡುವಂಥ ಭಕ್ತಿಯು ನಡುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಗೋಲು

ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿ ಮುಳುಗಿಸಿದಂತೆ ಆಗುವದು. ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಯು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನಃ— ೫೧. ಆರಕ್ಯಾರು ಬಿತ್ತಿದ ಗಿಡದ ಹೂವನೇ ಕೊಯ್ದು, ಊರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ನೀರನೆ ತಂದು, ನಾಡೆಲ್ಲ ನೋಡಲೆಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಪುಣ್ಯವು ಆ ಹೂವಿಗೋ ಆ ನೀರಿಗೋ ನಾಡೆಲ್ಲ ನೋಡಲೆಂದು ಪೂಜಿಸಿದಾತಗೋ? ಇದ ನಾನರಿಯೆ. ನೀವು ಬಲ್ಲಡೆ ಹೇಳೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮರ್ಮವನ್ನು ಏನೂ ತಿಳಿಯದೆ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅವರ ಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವನು. ಜನರು ತಾವು ಏನೂ ಶ್ರಮ ಪಡದೆ ಯಾರೋ ಬಿತ್ತಿದ ಗಿಡದ ಹೂವನ್ನು ತಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆರೆಯ ನೀರು ತನ್ನದೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನವೆರೆಯುವರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಜನರೆಲ್ಲರೂ ನೋಡಲೆಂದು ಬಾಹ್ಯ ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಇಂಥವರ ಪೂಜೆಯ ಫಲವು ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ಆ ಹೂವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅಥವಾ ನೀರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿರಿ ಎಂದು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೫೨. ಅರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನೇಪವರತಿರಬೇಕು. ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಕೊಳುಕೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಭೂತಹಿತನಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಸಡಗರಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪಾತನಡಿಗೆರಗುವೆನೆಂದಾತನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ವಚನಕಾರನು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಾಹ್ಯ ಆಡಂಬರುಗಳು ಏನೂ ಇರಬಾರದು. ಅವು ಹೊರಟು ಹೋಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನು ಪುಣ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಎಂದರೆ ಸತ್ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಅವುಗಳ ಉಚ್ಚ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರಬೇಕು. ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಕೂಡ ಮಮತೆಯಿಂದಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ತಿಸುವಂ

ಥವನ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂ ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ:— ೫೩. ಸಂದೇಹ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಾತೇ ಸೂತಕವಾ ಅರ್ದೇತರಿಂದ ಒದಗಿದ ಶಿಲೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಒಳಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕುರುಹ ಅರಿವುದು ಶಿಲೆಯೋ ಮನವೋ ಎಂದನಂಬಿ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಬೇಕೆಂ ವಚನಕಾರನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಮನಸ್ಸು ದೃಢಪಡುವದು. ಮತ್ತು ಲಿಂಗವೆಂಬ ಕುರುಹಿನ ಜ್ಞಾನವಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಜ್ಞಾನವಾಗುವದು ಆ ಶಿಲೆಯ ಮೂಲಕವಲ್ಲ. ಆದರೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತಾಡಿದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತು ಸೂತಕವೆನಿಸುವದು. ಎಂದರೆ ಶುದ್ಧವಾದುದಲ್ಲ. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ಸರಿಯಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಶಿಲೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಅದು ಶಿಲೆಯಲ್ಲ, ಅದು ಪರಮಾತ್ಮನ ಕುರುಹು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಪೂಜಿಸಿದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವು ಉದಯಿಸುವದೋ ಆ ಜ್ಞಾನವು ಆ ಶಿಲವ ಮೂಲಕವಲ್ಲ. ಅದು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೫೪. ಅಯ್ಯಾ ಪಾಷಾಣಕ್ಕೆ ಗಿರಿ ಸವೆದು, ಪತ್ರೆಗೆ ತರು ಸವೆದು, ಸಪ್ತಸಾಗರಂಗಳು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆ ಸವೆದು, ಅಗ್ನಿ ಧೂಪಕ್ಕೆ ಸವೆದು, ವಾಯು ಕಂಪಿತಕ್ಕೆ ಸವೆದು, ಋಷಿ ಚಾಂಗು ಭಲಾ ಎಂಬ ಸದ್ದು ಸವೆದು, ಎನಗಿನ್ನೆಂತೋ ಎನಗಿನ್ನೆಂತೋ? ಶರಣನ ಮಹಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಮ ಗಣಂಗಳು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪಾದುಕೆಯ ಕಾದಿದ್ದೆನೆಂದಾತನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಅರ್ಥಃ— ಇಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಆಡಂಬರ ಮಾಡುತ್ತ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ವಚನಕಾರನು ಜೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ಹೇಳಿರುವನು. ಏನೆಂದರೆ, ಜನರು ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ಗುಷ್ಟ ಗುಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅಗಿದು ಕಲ್ಲು ತಂದು ಅವುಗಳಿಂದ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಗುಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸವೆಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣವಾದ ಬಳಿಕ ಅವರು

ಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹರಿಹರಿದು ತಂದದ್ದರಿಂದ ಗಿಡಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದವು. ಅವರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನವನ್ನು ಎರೆದು ಎರೆದು ಏಳು ಸಮುದ್ರಗಳು ಬರಿದಾಗಿ ಹೋದವು. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಧೂಪವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಅರ್ಪಿಸಿ ಅಗ್ನಿಯು ಸಹ ಬರಿದಾಯಿತು. ಇಂಥ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಾಟಕ್ಕೆ ವಾಯು ಸಹ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಲಿಂಗದ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಸಪ್ಪಳವು ಸಹ ಆಗುವದು ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಜನರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ನನಗೇನೂ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಒದಗಿದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ ಯಾವುದೆಂದರೆ ಶರಣರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ನಡೆಯುವದುಂಟು, ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ ಇರುವುದು ಮಾತ್ರ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಎಂದರೆ ವಿನಯಭಾವದಿಂದ ಶಿವಶರಣರ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಟ್ಟು ವರ್ತಿಸುವದೇ ನಿಜವಾದ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯೆಂದು ಆತನ ಭಾವವು.

ಸದಾಚಾರಿಯೇ ಲಿಂಗಧಾರಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನು.

ವಿವರಣೆ:— ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಸದಾಚಾರ ಸದ್ವೃತ್ತಿಗಳು ಪರಸ್ಪ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವು. ಸದಾಚಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲವೆಂದು ವಚನ ರರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಇದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡುವ ಗುರುವಿಗೂ ಶಿಷ್ಯನಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟಸಂಬ ವಿದೆ. ವಚನಕಾರರ ಪ್ರಕಾರ ಗುರುವಿನ ಕರ್ತವ್ಯವು ಲಿಂಗಧಾರಣವಾ ಕೂಡಲೇ ಮುಗಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಗುರುವಿನ ಸಂಬಂಧವು ಶಿಷ್ಯನೊಡನೆ ಆ ರಣ ಉಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಳೆ ಬೇಕೆಂಬುವನ್ನು ಅವನು ಸದಾ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಉ ಯತರ ಪ್ರಾಣಗಳು ಸಹ ಒಂದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ವರ್ತಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಶಿಷ್ಯನು ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾ ವಯವಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಲಿಂಗದ ಕಳೆಯು ವೇಧಿಸಹತ್ತುವದು. ಈ ಕಳೆ ಅವನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಅವನು ಮೋಕ್ಷಸ್ಥಾನವ ಸಮೀಪಿಸಹತ್ತುವನು. ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂ ವನು. ಈ ಭಾವವನ್ನು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೫೫. ಎರಡು ಗ್ರಾಮದ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಸೀಮೆ ಕಲ್ಲು; ಆದಿಯನರಿಯದ ಗುರು, ಭೇದಿಸಲರಿಯದ ಶಿಷ್ಯ, ಆದ ಕಟ್ಟಿದಾ ಗುರುವಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲ. ಇವರಿಬ್ಬರು ಭ್ರಷ್ಟರೆಂದ ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ವಚನಕಾರನು ಲಿಂಗವೆಂದರೆ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳ ನಡು ನಡಿಸಿದ ಸೀಮೆಯ ಕಲ್ಲು ಎಂದು ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹ್ಯಾ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸೀಮೆ ಕಲ್ಲು ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಮೇರೆಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೀರಿತು, ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂ ಗ್ರಾಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ಎಂದು ಹೇಳುವದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಲಿಂ ಧಾರಣವಾದ ಕೂಡಲೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಮುಗಿ

ಹೊಸ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಭವ ಸಂಬಂಧದ ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಅವನು ಬಿಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೊಸ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕವನು ಗುರುವು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಯಾವುದೆಂಬದನ್ನು ಅರಿಯದ ಗುರುವು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರದ ಶಿಷ್ಯನು ಇದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡುವಂಥವ ಗುರುವೂ ಅಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಶಿಷ್ಯನೂ ಅಲ್ಲ. ಉಭಯತರೂ ಭ್ರಷ್ಟರೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ಲಿಂಗಧಾರಣವಾದ ಬಳಿಕ ಶಿಷ್ಯನು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಹೊಸ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುವಿನಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ವಚನಃ— ೫೭. ಅರಿಯವ ಗುರು ಅರಿಯದ ಶಿಷ್ಯ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೇನಪ್ಪುದೊ? ಕುರುಡ ಕುರುಡನ ಕೈಯ್ಯ ಪಿಡಿದು ಪಥವ ನಡೆಯಬಲ್ಲರೆ? ತೊರೆಯುಲದ್ದಿ ಹೋಹನ ಈಸಲರಿಯದವ ತೆಗೆದಂತಾಯಿತ್ತೆಂದ ನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಅರಿಯದ ಗುರು ಮತ್ತು ತಿಳಿಯದ ಶಿಷ್ಯ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿರುವನು. ಇಂಥವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಒಬ್ಬ ಕುರುಡನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕುರುಡನಿಗೆ ದಾರೀ ತೋರಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಕಡೆಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ನಷ್ಟವಾಗುವರು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬನು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನನ್ನು ಈಸಲರಿಯದವ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಇಬ್ಬರೂ ಮುಳುಗಿ ಸಾಯುವದು ನಿಶ್ಚಯ. ಈ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಕಡೆಗೆ ವ್ಯರ್ಥ ಸತ್ತುಹೋಗುವರು, ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಲಾರರೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನಃ— ೫೮. ತುತ್ತಿನಾಸೆಗೆ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟುಹೋಗುವ ವ್ಯರ್ಥ ಮೂಳ ನಿನಗೆ ಗುರುವಾದನಲ್ಲದೆ, ಸತ್ಯ ಸದಾಚಾರವ ಬಲ್ಲಡೆ, ತತ್ವಜ್ಞಾನವ ಬೋಧಿಸಿ, ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ನಿನಗೂ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡದಿಹ ಕರ್ತ ಗುರುವಿನ ಪಾದ ಹಿಡಿದಿಹೆಯಾಗಿ ಸ್ವಯ ಲಿಂಗವೇ ನಿನಗೆ ಕಿರಿದಾಯಿತ್ತು. ಕ್ಷೇತ್ರಲಿಂಗವೇ ನಿನಗೆ ಹಿರಿದಾಯಿತ್ತು. ಕಂಕಣಪತಿ ಲಿಂಗವ

ಕಿರಿದು ಮಾಡಿ, ಕೊಂಕಣಪತಿ ಲಿಂಗವ ಹಿರಿದು ಮಾಡುವೆ. ಮುಕ್ತಿ
ಲಿಂಗವನು ನಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾರದಿರ್ದೊಡೆ ಈ ಹರಗೋ
ಹೊರಲಾರದೆ, ಭೋಂಕನೆ ಮುಳುಗುವದೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ
ಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಲಿಂಗದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅ
ಗುರುವು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಲಿಂಗಧಾರಣದ ಉ
ಶವು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೂ ಶಿಷ್ಯನಿಗೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದಿರುತ್ತ
ಈ ಸಂಬಂಧವು ಕೇವಲ ಬಹಿರಂಗಮಾತ್ರವಾಗಿರದೆ, ಆಂತರಂಗಿಕವಾಗಿ
ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಆಂತರಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಜ್ಞಾನಮೂಲಕವಾಗಿ
ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಜ್ಞಾನದ ರೀತಿಯನ್ನು ಗುರುವು ಬೋಧಿಸತಕ್ಕ
ಇದು ಆತನ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ಆತನು ಅರಿಯದೆ ಹೋ
ಬರೇ ತನ್ನ ತುತ್ತಿನ ಆಸೆಗಾಗಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಾದರೆ ಅದು ವ್ಯ
ವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗವೇ ಪ
ತ್ತರವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಲಿಂಗವು ಮಹತ್ವದ್ದೆ
ಎಣಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಆಂತರಂಗಿಕ ಲಿಂಗವು ಮುಕ್ತಿ
ನಿಂದ ಬಂದಂಥಾದ್ದು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಈ
ಪರಮಾತ್ಮನ ಅರುಹೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಲಿಂಗವು ಸ
ಯನ್ನು ದಾಟಿಸುವ ಹರಗೋಲಿನಂತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅರಿಯದ ಗುರು
ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗವು ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಭವಸಾಗರದೊಳಗಿಂದ ದಾಟಿಸಲಾರ
ಅದು ಅವನನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿಯೇ ಬಿಡುವದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇ
ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೫೮. ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೆಂದರಿಯದ ಗೊ
ಗಳ ಶಿಷ್ಯರ ಮಾಡಿಕೊಂಬ ಹೆಡ್ಡ ಜೀವಿಗಳನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ಆಚ
ಅನಾಚಾರದ ಭೇದವನರಿಯದ ಹೆಡ್ಡ ಮಾನವರಿಗೆ ಉಪದೇಶವ ಕೊಡು
ಮತಿಭ್ರಷ್ಟರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ಅವನ ಅಜ್ಞಾನವಳಿಯದೆ ಅವನ ಸ
ನುಡಿ ಹಸನ ಮಾಡದೆ ಅವನ ಆದಿ ಅಂತ್ಯವ ತಿಳಿಯದೆ ಧನಧಾನ್ಯ
ಸೆಗೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡುವನೊಬ್ಬ ಗುರುವು ಹುಟ್ಟಂಥಕನೆಂಬೆನ
ತನ್ನ ಗುರುತ್ವವನರಿಯದೆ ಗುರುವಿನಿಂದುಪದೇಶವ ಪಡೆವನೊಬ್ಬ ಶಿ
ಕೆಟ್ಟಗಣ್ಣವನೆಂಬೆನಯ್ಯ. ಇಂತಿವರ ಗುರುಶಿಷ್ಯರೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಮಥ

ಮೆಚ್ಚರಯ್ಯ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರು ಮೆಚ್ಚರಲ್ಲಿ. ಇಂತಪ್ಪ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬ ರಿಗು ಯಮದಂಡನೆ ತಪ್ಪದೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಅರ್ಥ:— ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರು ಸದಾಚಾರವುಳ್ಳವರಿರಬೇಕೆಂಬ ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಪುನಃ ಬೇರೆ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಗುರುವು ಮಾತ್ರ ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದಲ್ಲ, ಶಿಷ್ಯನೂ ಕೂಡ ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಹಿಂದಿನ ವಚನಗ ಳಲ್ಲಿಯ ಭಾವವೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ವಚನ:— ೫೯. ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಶಿಷ್ಯನ ಮಾಡಿಕೊಂಬ ದಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ಏನೇನು ಅರಿಯದ ಎಡ್ಡ ಮಾನವರಿಗೆ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡುವ ಗೊಡ್ಡ ಮಾನವನ ಮುಖವ ತೋರದಿರಯ್ಯ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ಆ ಮೂಢ ಜೀವಿಯು ಪ್ರಪಂಚವ ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಸಪ್ತವ್ಯಸನಂಗಳು ಅಷ್ಟಮದಂಗಳೆಂಬ ಖೊಟ್ಟಿ ಗುಣಂಗಳ ಬಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸೂತಕ ಪಾತಕಂಗಳ ಕೆಡಿಸಿ, ಮೂರು ಮಲಂಗಳ ಬಿಡಿಸಿ, ಮುಕ್ತಿಪಥಂಗಳನರುಹಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಶೂನ್ಯ ನಿರಾಳ ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗವ ಕರಮನ ಭಾವ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ನಿತ್ಯನೆಂ ದೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದನರಿಯದ ವ್ಯರ್ಥ ಕಾಯರುಗಳ ಗುರುವೆಂದಡೆ ಪ್ರಮ ಥರು ಮೆಚ್ಚುವರೆ? ಇಂತಪ್ಪ ಗುರುಶಿಷ್ಯರೀರ್ವರು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಆವರು ಇಹಲೋಕ ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆಂದಾತನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಗುರುವು ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಬೇ ಕೆಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಲವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿರು ವನು. ಲಿಂಗವು ಮಹಾಶೂನ್ಯ ನಿರಾಳ ನಿರಂಜನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಕಾರವಿಲ್ಲ, ಬರಿದಾಗಿದೆ, ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇಂಥದನ್ನು ಕರ, ಮನ, ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ ರುವನು. ಮನುಷ್ಯನು ಹ್ಯಾಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಗುರುವು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಲಿಂಗದ ಚೈತನ್ಯವು ಆವನಲ್ಲಿ ಬರುವದು. ಶಿಷ್ಯನು ನೀತಿ, ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧನಾಗದಿದ್ದರೆ ಲಿಂಗದ ಕಳೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಬರುವದು. ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ಅರಿಯದ ಅಜ್ಞಾನಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯರು ಇಹ ಲೋಕ ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿರುವರು.

ಅನೇಕ ದೇವರುಗಳನ್ನು ನಂಬಬೇಡ.

ವಿವರಣೆ:— ಲಿಂಗಧಾರಣದಿಂದ ಲಿಂಗ ಚೈತನ್ಯವು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬಳಿಕ, ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಲಿಂಗ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಚರಣೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತಹೋಗುವದು ಅವನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಇವರ ರೀತಿಯನ್ನು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ವೀರಶೈವನಾದವನು ಈ ಮಾರ್ಗದ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕಳೆಯನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀರಶೈವನು ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ನಂಬಬಾರದು. ನಂಬಿದ್ದದರೆ, ಈ ಲಿಂಗ ಕಳೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುವದು, ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯು ಲೋಪವಾಗುವದು. ಆಗ ಅವನು ಧರಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಕೇವಲ ಪಾಷಾಣವೇ ಸರಿ. ವೀರಶೈವರು ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ವೀರಭದ್ರ, ನಂದಿ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಂಬಬಹುದೆಂದು ಅನೇಕರು ಭಾವಿಸುವದುಂಟು. ಆದರೆ ಇದಾದರೂ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದದ್ದು. ಈ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವನನ್ನೂ ಅವನು ಭಜಿಸಕೂಡದು. ಯಾಕಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿರಾಕಾರನೂ ಸರ್ವಶೂನ್ಯನೂ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಕಳೆಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಳೆಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕದ್ದು. ಲಿಂಗವು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಧನ ಮಾತ್ರವಾಗಿರುವದು. ಈ ತತ್ವವನ್ನು ವೀರಶೈವನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಇತರ ದೈವಗಳನ್ನು ನಂಬಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಅವನ ಪ್ರಗತಿಯು ನಿಂತು ಹೋಗುವದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಬಹು ಬಲವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನಾದರೂ ಇವೇ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:– ೬೦. ಗಂಡನೆಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸುವಳು ಮಿಂಡನ ತೊಂಬಲವ ತಿಂಬುವ ತೆರನಂತೆ, ಗುರುವಿನುಪದೇಶವ ಕೊಂಡು ಅನೀತಿ ದೇವರುಗಳ ಎಡೆಯ ತಿನ್ನುವಂತಹ ಮಾದಿಗರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ, ಅಂಡಜ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಲ್ಲ ದೇವರಿಂದಾಯಿತ್ತು. ಮೈಲಾರ ಬೀರ ಭೈರವ ಧೂ

ಕೇತನೆಂಬ ಕಿರಿ ದೈವಕ್ಕೆರಗಿ ಭಕ್ತರೆನಿಸಿಕೊಂಬುವ ಭಂಡಿ ನಾಯಿಗಳ ಕಂಡು ಮನ ಹೇಸಿತ್ತೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜ ಶರಣನು.

ಭಾವ:— ಭಕ್ತ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಇವರಲ್ಲಿಯ ಸಂಬಂಧವು ಸತಿ ಪತಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಇರುವದೆಂದು ವಚನಕಾರರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಭಕ್ತನು ತಾನು ಹೆಂಡತಿ ಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಗಂಡ ನೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವನು ವರ್ತಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಎಂದರೆ ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಹ್ಯಾಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಭಾವ ದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನು ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಇರತ ಕ್ಕದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತನು ಲಿಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವದು ಸಲ್ಲದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯು ವ್ಯಭಿ ಚಾರಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಒಬ್ಬ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಂಬದೆ, ಅನೀತಿ ಮಾರ್ಗವು ತುಂಬಿರುವ ಮೈಲಾರ ಬೀರ ಭೈರವ ಮೊದಲಾದ ಕಿರಿ ದೈವತೆಗ ಳನ್ನು ನಂಬುವದೆಂದರೆ ಗಂಡನೆಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸಿ ಮಿಂಡನ ತೊಂಬುಲವ ತಿಂದಂತೆಯೇ ಸರಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ: ೬೧ ಬೆಟ್ಟದ ಲಿಂಗವ ಹಿರಿದು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವ ಕಿರಿದು ಮಾಡುವ ಮೂಳ ಹೊಲೆಯರಿರಾ ಅಣುರೇಣು ತೃಣ ಕಾಷ್ಠ ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವೆ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಗುರುವು ಎಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಸರ್ವ ಸಕಲವ ತೋರಿದ ಬಳಿಕ ಇಂತಪ್ಪ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಲಿಂಗವನು ಅಡಿಮಾಡಿ ನಟ್ಟ ಕಲ್ಲಿಂಗೆ ಅಡ್ಡ ಬೀಳುವ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಲಿಂಗವ ಕಟ್ಟುವುದು ಕಿರಿದು. ಗೊಡ್ಡೆಮ್ಮೆಗೆ ಲಿಂಗ ವದು ಕರ ಲೇಸು. ಇಂಥ ಮೂಳ ಹೊಲೆಯರು ಶಿವಭಕ್ತರೆಂದು ನುಡಿವ ಭ್ರಷ್ಟರನು ಕತ್ತೆಯನೇರಿಸಿ ಕೆರವಿನಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಡೆ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನೆಂಬ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವ:— ಮಹಾಲಿಂಗವು ಬಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಅಣು ರೇಣು ತೃಣ ಕಾಷ್ಠದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವದು. ಈ ಲಿಂಗವೇ ಭಕ್ತನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಗುರುವು ಎಂದು ಅದು ಅವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಇದೇ ಲಿಂಗ

ಧಾರಣವು. ಹೀಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಈ ಲಿಂಗವನ್ನೇ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಲಿಂಗಗಳೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದದ್ದಾದರೆ ಅಂಥ ವರಿಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣವನ್ನು ಎಂದೂ ಮಾಡಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಧಾರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೆಮ್ಮೆಗೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಇಂಥ ವರನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಃ— ೬೨. ಸತ್ತರೆ ಸಂಗಾತಿ ಹೂಳಿಸಿ ಕೊಂಬ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವ ಸಟೆ ಮಾಡಿ, ಪುತ್ಥಳಿ ಅನ್ಯದೈವಕ್ಕೆರಗುವ ಕತ್ತೆ ಹೊಲೆಯರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ, ತನ್ನ ಪುರುಷನಿರಲು ಅನ್ಯ ಪುರುಷನ ಕೂಡಿಹ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ನರಕವಲ್ಲವೆ? ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿ ಎಂದು ಗುರುವು ಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಹಲವು ದೇವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವ ಭ್ರಷ್ಟರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ನೀವು ಮಾಡಿದ ಪೂಜೆಯು ಹಾದರಿಯ ಸ್ತ್ರೀಯಳಂತೆ ಕಾಣಿರೋ. ಕಡೆಗೆ ಅದೇ ಲಿಂಗವೆ ಮುಂದೆ ಮಾರಿಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ದೂರಮಾಡುವುದೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ಲಿಂಗವು ತನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಂದೂ ಇರಲಾರದು. ಅದು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದು ಮುಂದೆ ಗುರುವಿನಿಂದ ಹೊರಪಟ್ಟು ಅದರೊಡನೆ ಅವನು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತ, ಅದರ ಕಳೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಅದರೊಡನೆಯೇ ಅವನು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥ ಲಿಂಗವನ್ನೇ ಭಕ್ತನು ನಂಬಬೇಕು. ಈ ಲಿಂಗವೇ ನಿಜವಾದ ದೈವತವು ಇಂಥ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಮಾಡಿ ಅನ್ಯ ದೈವಕ್ಕೆರಗುವದು ನರಕವು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆ ಧರಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಅವನಿಗೆ ಮಾರಿಯಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ದೂರ ಮಾಡುವದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಃ— ೬೩. ಒಬ್ಬ ತಂದೆಯ ಬಸುರಿನಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೇನಯ್ಯ? ಅವರೊಳಗೊಬ್ಬಾತಂಗೆ ಸೆರಗ ಕಟ್ಟಿ, ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಆತಂಗೆ ತನ್ನಂಗದ ಸುಖವನೊಪ್ಪಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಉಳಿ ದವರೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಮಾವನ ಮಕ್ಕಳೆಂದು, ಅವರಿಗೆ ಸೆರಗು ಹಾಸುವಳನು ಒಪ್ಪುವರೇ ಲೋಕದೊಳು? ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಶಿವನಿಗೆ ಅಪ್ರಿಯವಾ

ಹುಟ್ಟಿತ್ತು ಲಿಂಗ. ಆತಂಗೆ ವಾಹನವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ವೃಷಭ. ಆತಂಗೆ ಯೋಗವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ವಿನಾಯಕ. ಆತಂಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಾತ ವೀರಭದ್ರ. ಇಂತಿವರೆಲ್ಲ ಶಿವನ ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ತನಗೊಂದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿ, ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಅದನು ನಂಬಲರಿಯದೆ ಮತ್ತನ್ಯ ದೈವಕ್ಕೆರಗಿದಡೆ ನಾಯಕ ನರಕವೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ವೃಷಭ, ವಿನಾಯಕ, ವೀರಭದ್ರ ಇಂಥ ದೇವತೆಗಳು ಶಿವಸಂಬಂಧವಾದವುಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಪೂಜಿಸಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಯಾಕಂದರೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಸನ್ನದ್ಧವಾದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನೇ ನಂಬಿ ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದೆಂದು ಅವನ ಭಾವವು. ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಇದೂ ವ್ಯಭಿಚಾರವೆನಿಸುತ್ತದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ:— ೬೪. ಕಟ್ಟಿದ ಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೊಟ್ಟಡಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವ ಲೊಟ್ಟಿ ಮೂಳನ ಕಂಡರೆ ಮೆಟ್ಟಿದ್ದ ಎಡದ ಪಾದರಕ್ಷೆಯ ತಕ್ಕೊಂಡು, ಲಟಲಟನೆ ಹೊಡೆ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದಂಥ ಸ್ಥಾವರ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವದು ತರವಲ್ಲವೆಂದು ಅಂದಿರುವನು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಪೂಜಿಸುವವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಭಾವವು.

ವಚನ:— ೬೫. ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಕೊರಳಿಗೆ ಕವಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ ನಾಯಾಗಿ ಬೊಗಳುವದು ಅದಾವ ವಿಚಾರವಯ್ಯ? ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತ ಹುರಿಬೆನ್ನ ಸಿಡಿಬಾಯ ಬೀಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಅದಾವ ವಿಚಾರವಯ್ಯ? ಬೇವಿನ ಉಡಿಗೆಯನುಟ್ಟು ಹಡಲಿಗೆಯ ಹೊತ್ತು 'ಉದೋ' ಎಂಬುದು ಅದಾವ ವಿಚಾರವಯ್ಯ? ಇಂಥ ಭವಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಶಿವದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡುವನೊಬ್ಬ ಗುರುದ್ರೋಹಿ. ಅವರಿಗೆ ಚರಣೋದಕವ ತಾ ಧರಿಸುವ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಕೊಡುವನೊಬ್ಬ ಲಿಂಗದ್ರೋಹಿ. ಅವನು ಭಕ್ತನೆಂದು ಅವನ

ಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕು ಮಂತ್ರವ ಹೇಳಿ ಅನ್ನವ ತಿಂಬುವನೊಬ್ಬ ಜಂಗ
ದ್ರೋಹಿ. ಇಂತೀ ನಾಲ್ವರಿಗೆ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರುಳ್ಳನಕ ಎಕ್ಕಲ ಕ
ದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕದೆ ಮಾಣ್ಬನೆ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ?

ಭಾವಃ— ಅನ್ಯ ದೈವಗಳ ಪೂಜೆಯು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗ
ಸಲ್ಲದ್ದು. ಈ ದೈವಗಳ ಪೂಜೆಯ ತರಹಗಳೇ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತ
ಒಂದು ದೈವದ ಭಕ್ತರು ಕವಡೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಾಯಾಗಿ ಬೊಗಳುವ
ಮತ್ತೊಂದು ದೈವದ ಭಕ್ತರು ಸಿಡಿಯಾಡುವದೂ ಬಾಯ ಬೀಗ ಹ
ಕೊಳ್ಳುವದೂ ಇಂಥ ಅನೇಕ ತರದ ಶರೀರ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೋ
ವರು. ಇನ್ನೊಂದು ದೈವದ ಭಕ್ತರು ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಬೇವಿನ ಉಡಿಗೆಯ
ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಸಹ್ಯ ನುಡಿಗಳನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತ ತಿರುಗುವರು. ಹೀ
ಆಚರಿಸುವದು ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪೂಜೆಯು ? ಇವು ಅತ್ಯಂತ ಹೀನತ
ವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಾಚರಣೆಯುಳ್ಳ ವೀ
ಶೈವನ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ರೀತಿಗಳು ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಅವು ಶುದ್ಧ
ಸಾಧುವೂ, ಮನಸ್ಸಿನ ಕಲಂಕವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಂಥವೂ ಇ
ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೀನ ತರದ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಲಿಂಗಧಾ
ವನ್ನೆಂದಿಗೂ ಮಾಡಕೂಡದು. ಲಿಂಗ ಧಾರಣದಲ್ಲಿ ಗುರುವು ಶಿಷ್ಯನ
ಗುರುಸ್ವರೂಪನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅವನು ತ
ಚರಣೋದಕ ತನ್ನ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡುವ
ಮತ್ತು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರ ಮೂಲಕ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಎರಚುವನು.
ಬಗೆಯಾಗಿ ಭವಿಯು ಕೂಡ ಆಚರಿಸುವದು ಸಲ್ಲದ್ದು ಮತ್ತು ಅಶಕ್ಯವಾದ
ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಚರಿಸಿದರೆ ಅದು ಗುರುದ್ರೋಹ, ಲಿಂಗದ್ರೋಹ, ಜಂಗ
ದ್ರೋಹವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ— ನಿಜ ಗಂಡನ ಸಂಗವನೊಲ್ಲದೆ, ಬೊಜಗರ ಸಂಗ
ಡುವ, ಬಾಜರ ತೊತ್ತಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ನಿಜ ಮುತ್ತೈದಿತನ ? ತ್ರಿಜಗವ
ಲಿಂಗವ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರ್ದ ಬಳಿಕ, ಅಲ್ಲಿ ನಂಬಿ ಪೂಜ
ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆಯಲರಿಯದೆ, ಲೋಕದ ಗಜಬಿಜಿಯ ದೈವಂಗಳಿಗೆರಗ
ಕುನ್ನಿ ಮಾನವರ ಕಂಡರೆ ಯಮನು ಜಿಗಿದೆಳದೊಯ್ದು ಕೊಲ್ಲದಿಪ್ಪನೆ
ಹಾಗೇ ಸಾಯಲೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ— ಲೋಕದ ಕ್ಷುದ್ರ ದೈವಗಳನ್ನು ನಂಬಿದರೆ ಮೋಕ್ಷವೆಂದಿಗೂ ಆಗದು. ಹೀಗೆ ನಂಬಿದವರಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವು ಮಾತ್ರ ಒದಗುವದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ— ೬೭. ಅಯ್ಯಾ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಪಂಚಾಚಾರವುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಉದರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಭವಿಸಂಗ ಮಾಡುವುದು ಪಾಪ. ಭವಿಸಂಗಕ್ಕಿಂತಲು ಸುರಾಪಾನಿಯ ಸಂಗ ಪಾಪ. ಸುರಾಪಾನಿಯ ಸಂಗಕ್ಕಿಂತಲು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯ ಸಂಗ ಪಾಪ. ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯ ಸಂಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಂಗೀಭಕ್ಷಕನ ಸಂಗ ಪಾಪ. ಭಂಗೀಭಕ್ಷಕನ ಸಂಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಾಶಿ ತಂಬಾಕು ಮಾಡುವನ ಸಂಗ ಮಹಾಪಾಪ. ನಾಶಿ ತಂಬಾಕು ಮಾಡುವನ ಸಂಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅನ್ಯದೈವದ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವನ ಸಂಗ ಅದೇ ಘೋರ ಹಿರೇ ನರಕ ಕಾಣಾ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ— ವೀರಶೈವರು ಅಷ್ಟಾವರಣ ಪಂಚಾಚಾರ ಇವುಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ವರ್ತಿಸುವಂಥವರು. ಇಂಥವರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಇದಕ್ಕುಚಿತವಾದ ಲಿಂಗ ಸಂಗವನ್ನು ತೊರೆದು ಅನ್ಯದೈವ ಸಂಗಮಾಡುವದು ಹೊಲ್ಲದ್ದು. ಆದರಿಂದ ಮಹಾ ನರಕವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿರುವನು.

ವಚನ— ೬೮. ಕಾಶೀ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದಿಹೆನೆಂಬ ಹೇಸಿ ಹೀನರ ನುಡಿಯ ಲಾಲಿಸಲಾಗದು. ಕೇದಾರಕ್ಕೆ ಹೋದಿಹೆನೆಂಬ ಹೇಸಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಲಾಗದು. ಸೇತುಬಂಧ ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದಿಹೆನೆಂಬ ಸರ್ವಹೀನರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದಿಹೆನೆಂಬ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಕಾಯವೇ ಕಾಶಿ, ಒಡಲೇ ಕೇದಾರ, ಮಾಡಿನೀಡುವ ಹಸ್ತವೇ ಸೇತುಬಂಧ ರಾಮೇಶ್ವರ, ಮಹಾಲಿಂಗವ ಹೊತ್ತಿರುವ ಶಿರಸ್ಸೇ ಶ್ರೀಶೈಲ ನೋಡಾ. ಇಂತಿದನರಿಯದೆ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಾತಾಳಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತಲೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಗೆಯೊಳು ಕೋಣನ ಹಾಗೆ ಮೈಗೆಟ್ಟು ಪಕ್ಕನೆ ಮುಳುಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರ ಕುಸುಮವಂ ಕೊಟ್ಟು ಪಾಪ ಹೋಯಿತ್ತೆಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಲಿಂಗವನಡಿಗಡಿಗೆ ಹೊಯ್ದು ಬಾರದ ಪಾಪವ ತಾವಾಗ ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ತಗರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ

ಹುಟ್ಟುವರಯ್ಯ. ಕೋಲು ಬುಟ್ಟಿಯು ಕೊಟ್ಟು, ಅಟ್ಟಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಬಳಿ
ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿದ್ದವರು ಹೋಗಿ ಇದಿರ್ಗೊಂಡು ಕರೆತ
ವುದಕ್ಕೆ ಕತ್ತೆಮೂಳ ಹೊಲೆಯರಿರಾ ನೀವು ಕೇಳಿರೊ. ಅದೆಂತೆಂದೊ
ಶ್ರೀಮಹಾ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ತಿರುಗಿ ಬಪ್ಪರೆ? ಮೇರುಪರ್ವತ
ಹೋದವರು ತಿರುಗಿ ಬಪ್ಪರೆ? ಛೀ, ಛೀ, ಮೂಳದಿಂಡೆಯು ನೀಳ ಹೊ
ಯರೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ದಿಟ್ಟ ವೀರಾದಿವೀರ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ— ಅನೇಕರು ಕಾಶೀ, ಕೇದಾರ, ಸೇತುಬಂಧ ರಾಮೇಶ್ವ
ಪರ್ವತ ಮುಂತಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವದುಂಟು. ಇ
ಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯ
ಗಳು ವೀರಶೈವಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದುವೆಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ
ವನು. ಆದರೆ ಯಾಪತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ ತೀರ್ಥಗಳೂ ಮನುಷ್ಯ
ದೇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾ
ಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ— ೬೯. ಕೇಳಿರಯ್ಯ ಮಾನವರೆ, ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಮನಸ್ಸು
ಒಂದಾಗಿದ್ದರೆ ದೇವರ ಮುಂದೆ ನಂದಾದೀವಿಗೆಯು ಮುಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ
ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ಮನಸ್ಸು ಬೇರಾದರೆ ಗಂಜಳದೊಳಗೆ ಹಂದಿ ಹೊರಳಾ
ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಂದು ಮೂಸಿದ ಹಾಗೆ. ಛೀ, ಛೀ, ಇದ
ಭಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಣ್ಣ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದೊಡೆ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋದೆನೆಂಬ
ವರು ಹೇಸಿ ತೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳಯ್ಯ. ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದೆನೆಂಬವರ
ಶುದ್ಧ ಹೊಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಯ್ಯ. ಮೈಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋದೆನೆಂಬವರು ಮಾ
ಗಿತ್ತಿಯ ಮಕ್ಕಳಯ್ಯ. ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದೆನೆಂಬವರು ಪಂಚಮಹಾ ಪಾ
ಕರಯ್ಯ. ಹಂಪೆಗೆ ಹೋದೆನೆಂಬವರು ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯ ಮಕ್ಕಳಯ್ಯ
ರಾಚೋಟಿಗೆ ಹೋದೆನೆಂಬವರು ಲಜ್ಜೆಮಾರಿ . ತೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳಯ್ಯ
ಛೀ, ಛೀ, ಇದು ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲವಯ್ಯ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮಮೂ
ತಿಯಾದ ಪರಶಿವನೆ ಗುರುನಾಮದಿಂ ಬಂದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಧರಿ
ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಬೋಧಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಭಕ್ತನ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸ
ಆವನ ಒಡಲೆ ಸೇತುಬಂಧ ರಾಮೇಶ್ವರ. ಅವನ ಶಿರವೆ ಶ್ರೀಶೈಲ. ಆ
ಮಾಡುವ ಆಚಾರವೆ ಪಂಚಪರುಷ. ಇದ ತಿಳಿಯದೆ ಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕೇ
ಅರಿಯದೆ ಮುಂದಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಾತಾಳಗಂಗೆಯ

ಮುಳುಮುಳುಗೆದ್ದರೆ, ಛೀ ಛೀ ನಿನ್ನ ದೇಹದ ಮೇಲಣ ಮಣ್ಣು ಹೋಯಿ ತ್ತಲ್ಲದೆ, ನಿನ್ನ ಪಾಪವು ಹೋಗಲಿಲ್ಲವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು ಕೆಟ್ಟ ಕತ್ತಿಯ ಕೊಂಡು ಕೆರವಿನಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮಸೆದು ಮಸ್ತಕವ ತೋಯಿಸಿ ತಲೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ತಿಂದಿ ಹೋಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಪಾಪವು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ! ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೋಲು ಬಟ್ಟೆಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತಹ ದಿಂಡೆಕೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣಲಿ ಕಂಡು ಪಡಿಹಾರಿ ಉತ್ತಣ್ಣನ ಎಡದ ಪಾದ ಎಕ್ಕಡದಿಂದೆ ಪಟಪಟನೆ ಹೊಡೆ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜ ಶರಣನು.

ಭಾವ— ಹಿಂದಿನ ವಚನದ ಭಾವವನ್ನೇ ವಚನಕಾರನು ಪುನಃ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಭಕ್ತ ಇವರು ಪರಸ್ಪರ ಹ್ಯಾಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಅವರು ಸತಿಪತಿ ಭಾವ ದಿಂದಲೇ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಒಂದಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೆ ದೇವರ ಮುಂದೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಂದದ ದೀಪವನ್ನು ಅವರು ಹಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ ಅವರ ಪ್ರಕಾಶವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ತುಂಬುವದು. ಆದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಒಂದಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಂದಿಗಳು ಹೊಲಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊರ ಳಾಡಿ ಪರಸ್ಪರ ಮೂಸಿ ನೋಡುತ್ತವೋ ಹಾಗೇಯೇ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮೇಲಿನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರದೈವಗಳ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸು ಇಡುವದೆಂದರೆ ಇಂಥ ಹಂದಿಗಳು ನಡೆದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಶೀ, ರಾಮೇಶ್ವರ, ಮೈಲಾರ, ಶ್ರೀಶೈಲ, ಹಂಪೆ, ರಾಜೋಟಿ ಮೊದಲಾದ ತೀರ್ಥಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತನು ಹೋಗಬಾರದು. ಅವನಿಗೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುಪದೇಶವಾದ ಬಳಿಕ ಅವನು ವಿಶ್ವಾಸವಿಡತಕ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ತೀರ್ಥಗಳು ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ ಎಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ— ೭೦. ಪರಧನ, ಪರಸತಿ, ಪರನಿಂದೆಗಳಿರೆ, ಮುಂದೆ ನರ ಕವು ಎಂದು ಗುರುವಾಕ್ಯ ಸಾರುತ್ತಿವೆ. ಪರಧನ, ಪರಸತಿ; ಪರಭೂ ಮಿಗಳುಪಿ ಹತವಾಗಿ ಹೋದ ದುರ್ಯೋಧನ. ಹರಿವ ನದಿಯ ಮಿಂದು ಗೋದಾನ ಮಾಡುವ ನರಕಿಗಳ ನುಡಿಯ ಕೇಳಲಾಗದು. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರ್ತು ಶಿವನೊಬ್ಬನೆ ಎಂದು ಶೃತಿಗಳು ಪೊಗಳುತ್ತಿಹವು.

ಆರತ ದೇವರ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಮರೆವ ಮೂಳ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಆಗದೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ಭಕ್ತನು ಪರಧನ, ಪರಸತಿ, ಪರನಿಂದೆ ಇವುಗಳಿಂದ ದೂರಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದುರ್ಯೋಧನನಂತೆ ಅವನು ನಾಶವಾಗುವನು. ಹಾಗೆಯೇ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆವನು ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಗೋದಾನ ಮಾಡುವದಾದರೂ ವ್ಯರ್ಥವು. ಇಂಥ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಹೋಗುವ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾದ ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆಂದು ವೇದಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು ಆತನ ಚಿನ್ಹವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಒಂದನ್ನೇ ಭಕ್ತನು ನಂಬಬೇಕು.

ವಚನ ೭೧. ಬರಿದು ಬಯಸುವ ಸೂಕರರೆಲ್ಲ ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ತರ್ಕ ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸು, ನಿಘಂಟು, ವೇದ, ಶಾಸ್ತ್ರವ ಕೇಳಿಯೋದಿ ಗಂಗೆಗೆ ಹರಿವರನೇನೆಂಬೆ? ಪರವಧುವೆಂಬುವದನರಿಯರಲ್ಲಾ! ಬೆರೆದಿರ್ದ ಪಾಪವ ಹೊನಲಲ್ಲಿ ಕಳಿವೆನೆಂಬ ಅಣ್ಣಗಳ ಬೆಡಗು ಬೇಡೆಂದಾತನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ— ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ತಾನು ಹೇಳುವ ಈ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ನಿರಾಧಾರವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ತರ್ಕ ವ್ಯಾಕರಣ, ಛಂದಸ್ಸು, ನಿಘಂಟು, ವೇದ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಧಾರಗಳಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ನಂಬಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾದರೂ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಜಳಕ ಮಾಡಿ ಪಾಪವನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವವರ ಬೆಡಗು ತನಗೆ ಬೇಡೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ವಚನಃ— ೭೨. ಸತ್ತಡೆ ಸಂಗಡ ಹೊಳಿಸಿಕೊಂಬ ಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿರಲು, ನಾನು ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಭಕ್ತನೆಂದರಿಯದೆ, ಮತ್ತನ್ಯ ದೈವಕ್ಕೆರಗುವ ಕತ್ತೆ ಮೂಳರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ಗಂಡನ ಕೂಡ ಸಮಾಧಿಯ ಕೊಂಬ ಹೆಂಡತಿ ಅನಂತ. ಹೆಂಡರ ಕೂಡ ಸಮಾಧಿಯ ಕೊಂಬ ಗಂಡರುಂಟೇ ಲೋಕದೊಳು? ಛೀ ಛೀ ಹಂದೆ ಮೂ

ರಿರಾ, ಈ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡು ನಾಚಲಿಲ್ಲವೆ? ಭವಬಂಧನಂಗಳನಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಬಹು ದೈವಕ್ಕೆರಗಿದರೆ ಅವು ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಒಂದಾದರೂ ಹೊಳಿಸಿಕೊಂಡವೇ? ನೀವು ಗಳಿಸಿದ ಅರ್ಥವನುಂಡುಂಡು ನಿಮ್ಮ ಭವದೊಳಗೆ ನೂಂಕಿದ ಪಿಶಾಚಿಗಳ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ಮರಳಿ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿಯ ಮರೆಮ ಬರಿವೆ ಶಿವಭಕ್ತರೆಂದು ಬೊಗಳುವ ಕುನ್ನಿಗಳು ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ನೀವು ಮರಣ ಹೊಂದುವ ವರೆಗೂ ಅವನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನು. ಸತ್ತರೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಬರುವನು. ಇಂಥ ಮಹಾವಸ್ತುವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರಲು ಬೇರೆ ಬಹು ದೈವಕ್ಕೆರಗಿದರೆ, ಈ ದೈವಗಳು ನಿಮಗೆ ಏನೂ ಸಹಾಯಮಾಡಲಾರವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವು ನಿಮ್ಮ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹರಣ ಮಾಡಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಭವದಲ್ಲಿ ನೂಂಕಿ ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡುವವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ವರ್ತನೆ.

ವಿವರಣೆ:— ವೀರಶೈವ ವಚನಕಾರರು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವದುಂಟು. ಅವರು ಪ್ರಪಂಚವು ಅಥವಾ ಜಗತ್ತು ಮಿಥ್ಯವಾದುದೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಲಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯವೆಂತಲೇ ಅವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ವಿವೇಚಿಸುವದುಂಟು. ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವದರಿಂದಲೇ ಆತ್ಮವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆತ್ಮವಿಕಾಸವೆಂದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು, ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವರ್ತಿಸುವದು, ಮತ್ತು ನೈತಿಕಾಚರಣೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಭಿನ್ನತ್ವವನ್ನು ಎಣಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಚನಕಾರನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ತುಂಬಿಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ರೀತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಅವರವರ ಬಗೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನತೆರನಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಪಷ್ಟರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಅವನು ಬಹು ಗಂಭೀರವಾಗಿಯೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ಫುಟವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವ ಅವನ ತರವು ಅಪ್ರತಿಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಯಾವಾಗಲೂ ದೇವರನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸು

ವಚನ:— ೭೩. ಬಡತನಕ್ಕೆ ಉಂಬುವ ಚಿಂತೆ, ಉಣಲಾದರೆ ಉಡುವ ಚಿಂತೆ, ಉಡಲಾದರೆ ಇಡುವ ಚಿಂತೆ, ಇಡಲಾದರೆ ಹೆಂಡಿರ ಚಿಂತೆ, ಹೆಂಡಿರಾದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಚಿಂತೆ, ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಬದುಕಿನ ಚಿಂತೆ, ಬದುಕಾದರೆ ಕೇಡಿನ ಚಿಂತೆ, ಕೇಡಾದರೆ ಮರಣದ ಚಿಂತೆ, ಇಂತೀ ಹಲವು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವರನು ಕಂಡೆನು. ಶಿವನ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರೊಬ್ಬರನು ಕಾಣೆನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವ:— ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಆದರೆ ಈ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಊಟ, ಹೊದೆಯುವ ವಸ್ತ್ರ, ಆಭರಣ, ಹೆಂಡಿರು, ಮಕ್ಕಳು, ದ್ರವ್ಯ, ಮೃತ್ಯು ಇಂಥವುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಚಿಂತೆ ಮಾಡುವದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ನೆನಪನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅವನ ಭಾವವು. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಚಿಂತೆಗಳು ಹೊಸಹೊಸ ಚಿಂತೆಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಚಿಂತೆಯು ಈ ತರದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ಹೊಸ ಚಿಂತೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೂ ಅದು ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುವದಾಗಿದೆ.

ಆತ್ಮಸಂಯಮನ ಮಾಡು

ವಚನ:— ೭೪. ಕುಡಿವ ನೀರೆನ್ನಬಹುದೆ ನೀರಲದ್ದುವಾಗ? ಆಡುವ ಕಿಚ್ಚೆನ್ನಬಹುದೆ ಮನೆಯ ಸುಡುವಾಗ? ಒಡಲು ತನ್ನದೆನ್ನಬಹುದೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪವನುಂಬಾಗ? ಜೀವ ತನ್ನದೆನ್ನಬಹುದೆ ಮಿಕ್ಕು ಹೋಹಾಗ? ಇವನೊಡೆಬಡಿದು ಕಳೆ ಎಂದಾತ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ

ಭಾವ:— ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗ ತೋರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಹಿತವಾಗುವದು ಅಥವಾ ಅ ವಾಗುವದು ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಆವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಆದ್ದ ಯಾವಾಗಲೂ ಆವುಗಳ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಚನ ರನ ಭಾವವು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ನೀರು ಉಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತು ಆದರೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಮುಳುಗಿ ಸಾಯುಬಹುದು. ಬೆಂಕಿಯು ಯುಕ್ತ ವಸ್ತುವು. ಆದರೆ ಅದು ಮನೆಯನ್ನು ಸುಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಶರೀ ಹಿತಕರ ವಸ್ತುವು. ಆದರೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳ ಮೂಲಕ ಅದು ನಾ ತರದ ಯಾತನೆಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕ್ಲೇಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಹಾಗೆಯೇ ಜೀವನ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇದೆ. ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ ಸುಖವು. ವಿಃಕ್ಕಿ ನಡೆದರೆ ದುಃಖವು. ಅದು ಹೊಸ ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಯುವಂತೆ ಮಾಡುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಾಗುವದೆಂದು ವಚ ಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ವೇಳೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

ವಚನ— ೭೫. ಗಾಳಿ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಳ್ಳಿರಯ್ಯಾ! ಗಾಳಿ ಧೀನವಲ್ಲಯ್ಯಾ! ನಾಳೆ ತೂರಿಹೆನೆಂದಡೆ ಇಲ್ಲವಯ್ಯಾ! ಶಿವಶರಣ ಎ ದೊಂದು ಗಾಳಿ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಬೇಗ ತೂರೆಂದ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ— ವೇಳೆಯು ಮನುಷ್ಯನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ವೇಳೆಯನ್ನು ಸಾ ಕಾರ್ಯಮಾಡಬೇಕು. ಗಾಳಿ ಬಿಟ್ಟಾಗ ತೂರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾಣ್ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ "ಶಿವಶರಣು" ಎಂಬ ಭಾವವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಈ ವೇಳೆಯು ತಪ್ಪಿಹೋ ಬಳಿಕ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳು ಜರಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮಾಯೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡು.

ವಚನ:— ೭೬. ಅಡವಿಯ ಹೊಗಿಸಿತ್ತು; ನೀರಲದ್ದಿತ್ತು; ಜಡೆಗಟ್ಟಿ ಭಸ್ಮವ ತೊಡಿಸಿತ್ತು; ಹಿಡಿದೊತ್ತಿ ಕೇಶವ ಕೀಳಿಸಿತ್ತು; ಹುಡಿ ಹುಚ್ಚು ಗೊಳಿಸಿತ್ತು ಊರೊಳಗೆಲ್ಲ. ಬಿಡಗಿನ ಮಾಯೆಗೆ ನಾಚುವೆನೆಂದನಂಬಿ ಗರಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಯಾವಶನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮಾಯೆಯು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಚಂಚಲಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಅವನನ್ನು ಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಅದು ಪರ್ವತಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಏಕಾಂತವಾಸಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡುವದು. ಅಥವಾ ಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹೊರಡಿಸುವದು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವದು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಜೈನಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನಾಗಿಮಾಡಿ ಕೇಶವನ್ನು ಕೀಳಿಸಿಕೊಳ್ಳು ವಂತೆ ಮಾಡುವದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹುಡಿಹೊಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ತಿಳಿಗೇಡಿ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಸುವ ಇಂಥ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇದರಲ್ಲಿ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಭಕ್ತನ ಆಚರಣೆಗಳು.

ವಚನ ೭೭. ಹಿಂದಣ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸುಕೃತಂಗಳ ಮಾಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬಂದು ಹುಟ್ಟಿದರಯ್ಯಾ ಶಿವಭಕ್ತರ ಬಸಿರಲ್ಲಿ. ಮುಂದೆ ಶಿವಭಕ್ತರ ಭಕ್ತಿ ದೊಡ್ಡಿತ್ತೆಂದು ನಂಬಲರಿಯದೆ ಭ್ರಮಿತರಾಗಿ ಘನ ಸುಖವ ನೀಗಿ ಭಕ್ತಿಯ ಪದಸೇವೆಯೊಳು ಇರಲೊಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿನ ಬಯಕೆಯ ಮರೆದು ಕಂಠ ಹಂದಿಯೊಳಾಡಿ ನರಕವ ತಿಂದಂದೆ, ಸಂಸಾರ ಹೃದಯದೊಳು ಬಂದು ಮುಂಡುಗೆಟ್ಟು ಮುಳುಗಿ ಈಸಾಡುವ ಲೋಗರಂತೆ ಹೊನ್ನು ನನ್ನದೆಂದು ಹೆಣ್ಣು ನನ್ನದೆಂದು ಮಣ್ಣು ನನ್ನದೆಂದು ಭಿನ್ನ ಭಾವದೊಳು ಮನ ಸಂದು, ಹೆಂಡತಿಗಾಗಬೇಕು, ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಬೇಕೆಂಬ ಭಂಡ ಮುಕೊರೆಯ ಮೂಳರಿರಾ, ನೀವು ಶಿವಭಕ್ತರಾಗಿ

ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಫಲವೋ? ಹೋತಿಂಗೆಂಬಂತೆ ಲಿಂಗವ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಬಿರಿ. ಮ
ನೆಗೊಬ್ಬ ಗುರುವಾದವಂಗೆ ಹರಕೆಗೆ ನೀಡುವಿರಿ. ಜರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬೋ
ಳ್ಳೆಂಬಿರಿ. ಅರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಚಾರವಿಲ್ಲ. ಕಿರುಕುಳ ದೈವದ ಬೆನ್ನ ಬ
ಹರಿಕೆಯ ಹರಣವೆಂದು ಹರಿಹರಿದು ಹೋಗಿ ಕೊಲ್ವ ನರಕಿಗಳ ಕ
ಡೊಯ್ದು ಯಮನು ಇವರ ನಡುವಿಂಗೆ ಗಿರಿಕಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಮ
ಬಿಗಿವಾಗ ತಿಗವಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಗೂದಿಯ ಕಂಡು ಜಗವರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನ
ವಾಶತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಈ ವಚನವಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂಬ
ವಚನಕಾರನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಹು
ಹುಟ್ಟಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅವನು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಗಳೇ ಕಾರಣವು. ಅವ
ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವನು. ದು
ರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಡಕು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವನು. ಆದರೆ ಶ್ರೇ
ರಾದ ಶಿವಭಕ್ತರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅ
ಸುಕೃತವನ್ನು ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ದೇವ
ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತಾನೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ಘನಸುಖ
ಹೊಂದುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಪವವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ
ಜನರ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವನು ನರಕವನ್ನು ತಿಂಬುವ ಹ
ಯಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವ ಜನರು ಲೌಕಿಕರ ಹಾಗೆ ಹೊ
ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಶೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ಅವುಗಳ ಸಮಸ
ಗವನ್ನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಶಿವಭಕ್ತರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕ
ದುದಲ್ಲ. ಹೋತಿಗೆ ಗಡ್ಡವಿದ್ದಂತೆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಟ್ಟಿಕೊಂ
ಆ ಲಿಂಗ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದುದಲ್ಲ. ಅವರು ಗುರು
ವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಹ
ಹೊತ್ತು ಆ ಹರಿಕೆ ತೀರಿಸಲು ದಾನಮಾಡುವರು. ಆದರೆ ಯಾ
ದರೂ ಪುಣ್ಯಪುರುಷರು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಾ
ವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಆಚಾರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ
ಕಿರುಕುಳ ದೈವಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಜೀ
ಹಿಂಸೆಮಾಡುವರು. ಇಂಥವರನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿ
ನೆಂದು ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯನು ಬಹು ರೋಷದಿಂದ ಇವರನ್ನು ಬೈದಿರು

ವ್ರತನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಡ.

ವಚನಃ— ೭೮. ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಸತ್ತು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಕಷ್ಟ ದುಃಖ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತೆಂದು ತನ್ನಿಷ್ಟಲಿಂಗಪೂಜೆಯನಗಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿಯ ಮಾಡಬಹುದೇನಯ್ಯ? ಜಂಗಮವು ಬಂದು ತನ್ನ ವ್ರತನೇಮಕ್ಕೆ ಜೇಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಉಪದ್ರವೇನೆಂದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡದಿರಬಹುದೇನಯ್ಯ? ಸಕಲ ದುಃಖವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವೇ ಬರಲರಿಯವು. ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮರೆದು ಮರವೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು ಭವಭವದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಅದೇ ದುಃಖವು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳೂ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ದುಃಖಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ತಾನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಆಗ ಅವನು ತಾನು ಮಾಡತಕ್ಕ .ಇಷ್ಟಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಶಿವಶರಣರು ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಣಲೇಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಐಹಿಕ ಕ್ಲೇಶಗಳು ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವೇ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ತನ್ನ ಕರ್ಮವಶದಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ತಾನೇ ಹೊಣೆಗಾರನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ ಕಡೆಗೆ ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ, ಹೀಗೆ ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕವುಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ದುಃಖಗಳಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ದುಃಖವು ಮತ್ತು ಕ್ಲೇಶಪಡತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯು ಯಾವದೆಂದರೆ, ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮರೆದು ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ, ನಾನಾ ತೆರದ ದುಷ್ಟಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತಿರುತಿರುಗಿ ಬರುವದೇ ನಿಜವಾದ ದುಃಖವು, ಇದನ್ನು ಕಳೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಬಿಡು

ವಚನ:— ೭೯. ಮೃಡನ ನೊಲಿಸಿಹೆನೆಂದು ನುಡಿವ ನಾಲಿಗೆ
ಹಿದಲ್ಲಿ, ಅದು ಕಲ್ಲು ಕೊರಡೆ? ಒಡಲಿಂಗೆ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು
ಬಿದ್ದ ಕೊಲುವಾಗ ನಡೆವ ಗಂಡದುಂಟೆ? ತನ್ನೊಡಲೊಳಗಣ ಅನ್ನ
ದೊಡೆ ಹೇಸುವಂತೆ, ಹೇಸಿ ಬಿಟ್ಟಡೆ ನಡೆದು ಶಿವನ ಕೂಡುವನೆಂ
ನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ

ಭಾವ:— ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿ
ಲಿಕ್ಕೆ ಅವನು ಮಾಡುವ ಕೃತ್ಯಗಳೇ ಕಾರಣವು. ಈ ಹುಟ್ಟನ್ನು ತಿ
ಗಿಸಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಮೃದು ನುಡಿಗಳನ್ನು ಯಾ
ಗಲೂ ನುಡಿಯಬೇಕು. ಧನಲೋಭ ದುರಾಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇ
ಅನ್ನವನ್ನು ಉಂಡ ಬಳಿಕ ಕಾರಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರಿಕೆಯು ಹ್ಯಾಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ
ಅಸಹ್ಯವೂ ಎನಿಸುತ್ತದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನೊಳಗಿಂದ ಹೊ
ಬರುವ ದುರ್ಗುಣಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವ
ಆಚರಿಸಿದರೆ ಅವನು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ವಚನ:— ೮೦. ನುಡಿವ ನುಡಿ ಶಬ್ದವೆ? ಕಾಯದ ಕಳವ
ಒಡಲಗೊಡುವರೆಲ್ಲ ಕೇಳಿರಯ್ಯ. ಸಂಧ್ಯಾ, ನೇಮ, ನಿತ್ಯ, ಜಪ, ತ
ಸಮಾಧಿಯೊನೆಂದಳಿಂದು ಬರವಂತೆ, ಬರವ ನುಡಿಯೊಳಗಿರ್ದು ನುಡಿ
ತಪ್ಪಿದೆನೆಂಬ ಈ ನುಡಿಗೆ ನಾಚುವೆನೆಂದ ನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ವಚನವು ಅಶುದ್ಧವಿರುವದರಿಂದ ಭಾವವು ಚನ್ನಾ
ಆಗುವದಿಲ್ಲ.

ಮಾತಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಅದು ಕೇವಲ ಶಬ್ದವಲ್ಲ. ನುಡಿದಂತೆ ನ
ಯಬೇಕೆಂದು ಇದರ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥವಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಚಂಚಲತೆಯನ್ನು ಬಿಡು.

ವಚನಃ— ೮೧. ಭಕ್ತ ನಂಬಿದರೆ ಕೊಪ್ಪದ ರಾಮಯ್ಯನಂತೆ ನಂಬಬೇಕಯ್ಯ. ಭಕ್ತ ನಂಬಿದರೆ ಕೆಂಭಾವಿ ಭೋಗಣ್ಣನಂತೆ ನಂಬಬೇಕಯ್ಯಾ. ಭಕ್ತ ನಂಬಿದರೆ ಚೇದಿರಾಜನಂತೆ ನಂಬಬೇಕಯ್ಯಾ. ಭಕ್ತ ನಂಬಿದರೆ ಏಣಾದಿನಾಥನಂತೆ ನಂಬಬೇಕಯ್ಯಾ. ಇಂತಪ್ಪ ನಂಬಿಗೆಗೆ ತಾನು ಸರಿ ಎಂಬ ಬೀದಿಯ ಪೋರನಂತೆ, ತನ್ನಯ ಮನದೊಳಗೊಂದು ಮಾತು ಹೊರಗೊಂದು ಮಾತು. ತುದಿನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರ ನಂಬಿದೆನೆಂದು ಗಳಹುವ ಗೊಡ್ಡ ಹೊಲೆಯನ ಕಂಡೊಡೆ, ಎದೆ ಎದೆಯನು ಒಡ್ಡೊದ್ದು ತುಳಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಅನೇಕರು ಶಿವಶರಣರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವರು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೇಳಿದ್ದು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಹಿಂದಿನವರು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಜನಾಪವಾದಗಳನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಬಗೆಯ ಅವಹೇಲನೆ. ನಿಂದೆ, ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಮನುಷ್ಯನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗದೆ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗನಂತೆ ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸಿನವನಾಗಿ ಒಳಗೊಂದು ಹೊರಗೊಂದು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅಂಥವನನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ನುಡಿದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೮೨. ನಿಂಬೆಣ್ಣ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ನಾಡೆಲ್ಲ ಮಾಡಬಹುದಯ್ಯ, ಕುಂಬಾರ ಗುಂಡಯ್ಯ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ಊರೆಲ್ಲ ಮಾಡಬಹುದಯ್ಯಾ, ಬಸವಣ್ಣ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ಶಿಶುವೆಲ್ಲ ಮಾಡಬಹುದಯ್ಯಾ, ಇದೇನು ದೊಡ್ಡಿತ್ತೆಂಬರು. ಸರ್ವರಿಗೆ ವಶವಾಗದ ಭಕ್ತಿ ಅವರ ಮನಜ್ಞಾನದಂತೆ ಇರಲಿ. ಶರಣಾರ್ಥಿ. ಈ ವಸುಧೆಯೊಳಗೆ ಶುದ್ಧ ಭಕ್ತಿಯನರಿತು ನಡೆದುದು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗದೆ? ನುಡಿದುದು ಬಟ್ಟೆಯಾಗದೆ? ದೇಹಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ, ನಷ್ಟ ರೋಗರುಜಂಗಳು ಬಂದು, ಅಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಿದವಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿದ್ದು ಶರಣನ ಮನವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ದೃಢಶೀಲಂಗಳಂ ಬಿಡದೆ ನಡೆವಾತ ದೊಡ್ಡ ಭಕ್ತನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಹ್ಯಾಗೆ ದೃಢ ಮನಸ್ಸಿನಿ
ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಅನೇಕರು ಹಿಂದಿನವರು ಮಾಡಿ
ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದೇನು ದೊಡ್ಡದೆಂದು ಹೀಯಾಳಿಸುವರು. ಇಂ
ವರಿಗೆ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಚೇಷ್ಟೆಮಾಡಿ, ಅವರ ಭಕ್ತಿ
ಅವರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಇರಲಿ, ಅವರ ಗೊಡ
ನಮಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ನುಡಿದಿರುವನು. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶು
ಭಕ್ತಿಯಾವುದೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದು ಹಾಗೆ ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಇ
ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗದೆ ಇರವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವನು ನುಡಿದು
ದಾರಿಯಾಗುವದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಅವನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ರೋ
ರುಜೆಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲೇಶಪಟ್ಟರೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ದೃ
ವಾಗಿರಬೇಕು. ತನ್ನ ನಿಶ್ಚಯ ಭಾವವನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು. ತನ್ನ ಶೀ
ದಂತೆಯೇ ನಡೆಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವನೇ ದೊಡ್ಡ ಭಕ್ತನು

ದೃಢಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಿರಂತರ ಶ್ರಮಮಾಡು.

ವಚನಃ— ೮೩. ವೀರಂಗೆ ರಣಾಗ್ರ ಕದನ ಭೋರೆಂದು ತ
ದಲ್ಲಿ, ದೂರದಲಿಂದೆಸೆವ ಒಂದಂಬಿನಲ್ಲಿ, ಸೇರಿಬಂದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ವ ಬ
ನಲ್ಲಿ, ಅವು ಮೀರಿಬಂದಲ್ಲಿ, ಇರಿವ ಕಠಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಅದು ತಪ್ಪಿದ್ದ
ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಡಿವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಡಿವ ಬಾಯಲ್ಲಿ, ಇಂತ
ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಧೈರ್ಯವ ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿ
ಲ್ಲವೇ ಭಕ್ತನ ಗುಣ? ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣುಳ್ಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪನ್ನ
ಧರನ ಶರಣರಿಗೆ ಅನ್ನೋದಕ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಉಪಚಾರವ ಮಾಡುವುದ
ಅದು ತಪ್ಪಿದ್ದಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತರ ಮನೆಯನೊಡಗೊಂ
ಹೋಗಿ ತೋರುವುದು. ಅದಾಗದಿರ್ದೊಡೆ ಹರಶರಣರ ಕಮಂಡಲ
ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಡುವಿನ ಅಗ್ಗಣಿಯ ತಂದು ಪಾದಾರ್ಚನೆ
ಮಾಡುವುದು. ಅದಾಗದಿರ್ದೊಡೆ ಹರಶರಣರಿಗೆ ಇದಿರೆದ್ದು ಹೋಗಿ ನ

ಸ್ಕರಿಸುವುದು. ಇಷ್ಟರೊಳಗೊಂದು ಗುಣವಿಲ್ಲದಿರ್ದೊಡೆ ಅವ ಭಕ್ತನಲ್ಲ. ಅವ ಹೊಲೆಯನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಭಕ್ತನು ಹ್ಯಾಗೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಅವನು ಒಬ್ಬ ಶೂರ ಪುರುಷನಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಶೂರ ಪುರುಷನು ರಣಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ವೈರಿಗಳು ಇದಿರಾದರೆ ಅವರು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ವರೆಗೆ ಬಾಣವನ್ನು ಎಸೆಯುವನು. ಅವರು ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯುವನು. ಅದಕ್ಕೂ ಮೀರಿದರೆ, ಕಠಾರಿಯಿಂದ ತಿವಿಯುವನು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೀರಿದಲ್ಲಿ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಅವರ ಕೂಡ ಹೋರಾಡುವನು. ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಡಿಯುವನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅವನು ಧೈರ್ಯಬಿಡದೆ, ತಾನು ಸಾಯುವ ವರೆಗೂ ಕಾದಾಡುವನು. ಭಕ್ತನಾದವನು ಹೀಗೆಯೇ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಭಕ್ತನು ತನಗೆ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯು ಇರುವ ವರೆಗೆ ದಾನ ಧರ್ಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯು ತಪ್ಪಿ ಹೋದರೆ, ನೀಡಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತರ ಮನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇದೂ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಶಿವಶರಣರ ಕಮಂಡಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರ ಪಾದಾರ್ಚನೆಗೆ ನೀರು ತಂದು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದೂ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಗುಣವು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಈ ಗುಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಹೊಲೆಯನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ನೇಮ ಶೀಲ ಹರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರಬೇಡ.

ವಚನಃ— ೮೪. ನೇಮಸ್ತನೆಂಬುವ ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಿ. ಶೀಲವಂತ ನೆಂಬುವ ಸಂದೇಹಿ. ಭಾಷೆವಂತನೆಂಬುವ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಕಾರ. ಇವರು ಮೂವ ಕುಳ್ಳಿರ್ದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಲಾಗದು. ಇವರು ಹೋದ ಬಟ್ಟೆಯ ಹೋಗಲಾಗ ಇವರು ಮೂವರಿಗು ಗುರುವಿಲ್ಲ, .ಲಿಂಗವಿಲ್ಲೆಂದಾತ ನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ

ಭಾವಃ— ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ನೇಮಗಳನ್ನೂ ಶೀಲ ಳನ್ನೂ ಹರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಡುವರು. ಅವರಿ ಇ ಲ್ಲವೂ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊರತು. ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾ ದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು. ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಗರ ಚೌ ಯ್ಯನು ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ ಹೀಗೆ ನೇಮ ಮಾಡುವವರು ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿ ಗಳು, ಶೀಲ ಮಾಡುವವರು ಸಂದೇಹಿಗಳು, ಹರಿಕೆ ಹೊರುವವರು ಬ್ರ ಹತ್ಯ ಮಾಡುವವರು, ಎಂಬು ಅಂದು ಇವರು ಮೂವರು ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಕು ರಬಾರದು. ಹೋದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಾರದು. ಇವರಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂ ವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

ವಚನ ೮೫. ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಮನವೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಹೊರಹೊ ಬಯಲ ಹೊರಲೇನು? ಹಮ್ಮಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಮರುಗದಿರ್ದ ಅಲ್ಲಿ ತಾ ಹೆರೆಹಿಂಗದಿರ್ಪ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಜನರಿಗೆ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಗುಪ್ತ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅ ರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಯಲು. ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನಿ ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮಾಡಿ ಆನಂದಪಡಬೇಕು ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವವನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ವಾಸಿಸುವನು.

ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡು.

ವಚನಃ— ೮೬. ಆವಾವ ತ್ರಿಗುಣ ಭೇದದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವ ಮಾಡಿದಡೂ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಯೋಗಿಯಾದಲ್ಲಿ ದೇಹಧರ್ಮವ ಮರೆದು ಭೋಗಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತವ ಮರೆದು ತ್ಯಾಗಿಯಾದಲ್ಲಿ ನೆನಹು ಹಿಂಚುಗೊಡುವುದು ಮುಂಚಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಯೋಗಿ ಭೋಗಿ ತ್ಯಾಗಿ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವನೊಳಕೊಂಡು ವಿರಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಆತನಡಿಗೆರಗುವೆನೆಂದ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಷಟ್‌ಸ್ಥಲವಿದರು ತ್ಯಾಗಾಂಗ ಭೋಗಾಂಗ ಯೋಗಾಂಗವೆಂದು ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದ ಮಾಡಿರುವರು. ಇವುಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಯಾವನು ನಡೆಯುವನೋ ಅವನೇ ನಿಜವಾದ ವಿರಕ್ತನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಆರಂಭ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಕಾರಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಎಡೆಗೊಂಡು ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಚಂಚಲ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಚಂಚಲತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದೇ ಮನುಷ್ಯನು ಮೊದಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಇದು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತಾಳಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಶಕ್ಯವು. ಇದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಚಂಚಲತೆಯು ಹೋಗುವದು. ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿವರಣೆಯು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದುಂಟು. ಇದು ತ್ಯಾಗಾಂಗವು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯನು ವರ್ತಿಸಿ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಶಿವಾರ್ಪಣೆಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಭೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಅಥವಾ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಗಳ ಕ್ಷಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರಸಾದಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು. ಇದು ಭೋಗಾಂಗವು. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತನು ನಡೆದರೆ ಅವನು ಯಾವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ಅವನ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳು ಅಡಗಿ ಹೋಗಿ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಾಗುವದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾದ ಬಳಿಕ ಅವನು ಯೋಗಾಂಗ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಅಂದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಕಳೆಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವನು. ಆಗ

ಅವನು ತನ್ನ ದೇಹ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮರೆಯಹತ್ತುವನು. ಹೀಗೆ
ಮೂರೂ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆ
ಸುವವನೇ ನಿಜವಾದ ವಿರಕ್ತನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾ

ಶುದ್ಧಮನಸ್ಸಿನವರಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೮೭. ತನ್ನ ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಾಹಲ್ಲಿ ಪಿನಾಕಿ ಬೋ
ತ್ರಿಯ ಹಾಸೆ. ಮನವ ಕಟ್ಟಿ ಐದು ಭೂತವ ಸುಟ್ಟಡೆ ಎನ್ನ ದೇವನು
ಲ್ಲೆನಬೇಡ. ಮನಗಾಯಲಾರದೆ ತನು ಗಾಯಹೊಂದಡೆ, ಎನ್ನ
ಸೆರೆಯಲ್ಲೆಂದಾತ ನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ವಚನವು ಅಶುದ್ಧವಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವು ಕೆಳಗೆ ಕ
ಸಿದಂತೆ ಇರಬಹುದು. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗಟ್ಟಿಪಡಿಸಿದರೆ, ಪಂಚಭೂತ
ದಾದ ದೇಹದ ಧರ್ಮಗಳು ನಾಶಹೊಂದುವವು. ಹೀಗೆ ನಾಶ
ದಿದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾದ ಕೂಡಲೆ, ದೇವನು ಇದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲ
ಎಂಬ ಸಂಶಯವು ಅವನಲ್ಲಿ ಹೊರಟುಹೋಗುವದು. ಆಗ ಅವ
ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕೈಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗುವದು. ಮನಸ್ಸ
ಶುದ್ಧಪಡಿಸಿದರೆ ಪಿನಾಕಿಯನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದೆಂಬ ಭಾವ

ವಚನಃ— ೮೮. ವೇದದಲುಳ್ಳೊಡೆ ಪ್ರಾಣವಧೆಯಪ್ಪುದೆ? ಶಾ
ದಲುಳ್ಳೊಡೆ ಸಮವಾಗದಿಪ್ಪುದೆ? ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳೊಡೆ ಹೋದ
ಮರಳಿ ಬಪ್ಪರೇ? ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ ಮಾನವರನೇನೆಂಬೆನು? ಮನವಚನಕಾ
ಶುದ್ಧರಾಗಿರ್ಪಾತನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿಪ್ಪು ಕಂಡೆನೆಂದ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡ

ಭಾವಃ—ಪರಮಾತ್ಮನು ಮತ್ತೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವನ ಮನ
ವಚನ ಮತ್ತು ಕಾಯ ಇವುಗಳು ಶುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೋ ಅವನ ಹೃ
ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅನೇಕರು ಪರ
ತ್ಮನು ವೇದದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಒ
ವೇಳೆ ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಆ ವೇದವು ಪ್ರಾಣವಧೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿ
ಬೇರೆ ಅನೇಕರು ಪರಮಾತ್ಮನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ

ಇದೂ ತಪ್ಪು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದಾದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಎಂದೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವು ಒಂದೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಪರಮಾತ್ಮನು ಶ್ರೀ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದೂ ತಪ್ಪು. ಯಾಕಂದರೆ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಅವರು ತಿರುಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನು ಶುದ್ಧಮನಸ್ಸಿನವರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಲು ಇದೇ ಹಾದಿಯು ಎಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ನೈತಿಕ ವಚನಗಳು.

ವಚನಃ— ೬೯. ಐಶ್ವರ್ಯ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಬೇಯುವ ಹೊಲೆ ಸಂಸಾರವನೆ ಕಚ್ಚಿ, ಕೊಲೆಗೀಡಾಗದೆ ಸಲೆ ಸತ್ಯ ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆ. ಸಟೆಯನೆ ಬಿಡು. ದಿಟವನೆ ಹಿಡಿ. ಈ ಘಟವುಳ್ಳನಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ನಟಿಸಿ ನಡೆ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಮನುಷ್ಯನು ಐಶ್ವರ್ಯಬಂದರೆ ಸುಖವೆಂದು ಭಾವಿಸುವನು. ಆದರೆ ಅದು ದುಃಖವೆಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಅಂದಿರುವನು. ಯಾಕಂದರೆ ಅದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗುಮಾಡಿ, ಕೊಲೆಮಾಡಿಸುವದು, ಸುಳ್ಳುಹೇಳಿಸುವದು, ದುರಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವದು. ಇಂಥ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಶಿವಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಉಪದೇಶಿಸಿರುವನು.

ವಚನಃ—೭೦. ಹೊಡೆವಟ್ಟ ದೇವರ ತಲೆಯ ತಾಟಿಸಿಕೊಂಬರು. ನೆಲಕೆಯೂ ತಲೆಗೆಯೂ ನಂಟುತನವೇ? ಕೊಲಬೇಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳ. ಗೆಲಬೇಡ ನಂಬಿದರ. ಛಲವ ಸಾಧಿಸಬೇಡ ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ. ಕೊಲುವವ, ಗೆಲುವವ, ಛಲವ ಸಾಧಿಸುವವ ಹೊಲೆಯರ ಮಾದಿಗನೆಂದ ನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಅನೇಕರು ಶಿವಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೇ... ಮುಂದೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಹಾಕಿ ತಲೆಯನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವರು. ಹೀ... ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನೆಲಕ್ಕೂ ತಲೆಗೂ ಏನಾದರೂ ನೆಂಟತನವಿ... ದೆಂದು ತಿಳಿದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಿರೋ ಹ್ಯಾಗೆ ಎಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌ... ಯ್ಯನು ಕೇಳಿರುವನು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಬಹಿರಂಗ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾ... ವದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯವಿರಬೇಕು ನಂಬಿದವರ ವಿಶ್ವಾಸದ ದು... ಪಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು, ಬಂಧು ಬಳಗದವರೊಡನೆ ಛಲವನ್ನು ಸಾ... ಸಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಯಾವನು ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲವೋ ಅವನು ಮಾ... ನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ:— ೯೧. ಎತ್ತ ಸುತ್ತಿ ಬಂದಡೂ ಊರಿಗೆ ಬಪ್ಪುದು ತಪ್ಪ... ಹಲವು ಮಾತನಾಡಿದಡೇನು? ಮೂರು ಮಲವ ಮರೆದಿರಬೇಕು. ಹೋ... ದಪ್ಪಿದ ಮೃಗ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಂತಾಗಬೇಡ ಇದನರಿತು ಬದುಕೆ... ಅಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಊರಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಹಾದಿಗಳು ಉಂಟು. ಆ... ಊರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ಧ್ಯೇಯವು ಇರುವದರಿಂದ ಯಾವ ಹಾ... ಯಿಂದ ಬಂದರೂ ಮನುಷ್ಯನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವನು. ಹಾಗೆ... ನಾನಾ ವಿಧ ವಿಚಾರಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ದೇ... ಸಂಬಂಧದ ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧದ ಮತ್ತು ಕರ್ಮ ಸಂಬಂಧದ ಮೂ... ಮಲಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಯಾವನು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವ... ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವನು. ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದ... ತಿಳಿಯದೆ ಚಿಗರಿಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಬಲೆಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡಿ ಸಾ... ವದೋ ಹಾಗೆ ಮಾತ್ರ ವರ್ತಿಸಬಾರದು. ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನ ಕಡೆ... ಧ್ಯೇಹವಿಟ್ಟು ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಬದುಕುವಿ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿ... ವನು.

ವಚನಃ— ೯೨. ತಿಂಬ ಜಾತಿಗೆ ಮೇವ ಹಾಕಿ ಕರುಳು ಕಂ... ಕೊಯ್ದು ತಿಂಬುವನಂತೆ ದಾತರಿಗೆ ಚಂಪದ ಮಾತನಾಡಿ ಮೂರು ಮ... ಸಂಧಿಸಿಕೊಂಬುವಂಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಮಾಂಸಭಕ್ಷಕನು ತಿನ್ನುವವರ ಹೊರ್ತು ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ದನಗಳಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಮೇವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ಅವನ್ನು ಕೊಂದು ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತಾನೋ, ಹಾಗೆ ದಾನ ಮಾಡುವಂಥ ಜನರಿಗೆ ಚಂದದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಧನದ ಅಪವ್ಯಯ ಮಾಡಿ ಮಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಯಾವನು ಗಾಸಿಯಾಗುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೯೩. ಮೂರುವ ಮುಟ್ಟದೆ, ನಾಲ್ಕುವನಂಟದೆ, ಐದುವ ನೆಚ್ಚಲು ಬೇಡ ಕಂಡಾ. ಆರುವ ಜಾರದೆ, ಏಳುವ ಹಿಡಿಯದೆ, ಎಂಟುವ ಗಂಟಿಕ್ಕಬೇಡ ಕಂಡಾ. ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿ ಹೋದರೆ ಅಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯನ ಉಪದೇಶವಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಕಿವಿ, ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು ಇತ್ಯಾದಿ ನವ ರಂಧ್ರಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅವನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ವಿಕಾರಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೇ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಒಳಗುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ನರಕದಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾಗದಿರಲು ಮನುಷ್ಯನು ಮೂರು ಮಲಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು. ಅಂಗಚತುಷ್ಟಯಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿ ಪಂಚಭೂತಗಳನ್ನು ನಂಬಬಾರದು. ಜಾತಿ, ವರ್ಣ, ಆಶ್ರಮ, ಕುಲ, ಗೋತ್ರ, ನಾಮ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಷಡ್ಭ್ರಮೆಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕು. ತನುವ್ಯಸನ, ಮನೋವ್ಯಸನ, ಧನವ್ಯಸನ, ರಾಜ್ಯವ್ಯಸನ, ಉತ್ಸಾಹವ್ಯಸನ, ಸೇವಕವ್ಯಸನ, ವಿಶ್ವವ್ಯಸನವೆಂಬ ಸಪ್ತ ವ್ಯಸನಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಕುಲಮದ, ಛಲಮದ, ಧನಮದ, ರೂಪಮದ, ಯೌವ್ವನಮದ, ವಿದ್ಯಾಮದ, ರಾಜ್ಯಮದ, ತಪೋಮದ ಎಂಬ ಅಷ್ಟಮದಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವನು.

ವಚನ ೯೪- ಲಿಂಗತನುವಿಂಗೆ ಶೃಂಗಾರವಪ್ಪತೆರ ನಾವು ದೆಂದೊಡೆ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೆರಪುಗೊಡದಿಪ್ಪುದು. ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವಾಗಿ ಧ್ಯಾನ ಧಾರಣ ನಿಜ ಸಮಾಧಿ ನಿವಾಸವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯ ನಿಜ ತತ್ವವಾಗಿ ನಿಂದುದೆ ಆಭರಣವೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಎಲ್ಲರೂ ತಾವು ಜನರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕಾಣ ಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಆಭರಣಾದಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊ ಪುಳ್ಳವರಾಗಿ ಕಾಣಲು ಬಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಿಗೆ ಪಂಚ ಭೂತದಿಂದಾದ ತನುವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಲಿಂಗವೇ ತನುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದ ರಿಂದ ಇಂಥವರ ಶರೀರಗಳು ಸೌಂದರ್ಯಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರಬೇಕಾದರೆ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬಾರದು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿ ಸುವದೇ ನಿಜವಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಂತೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಹೀಗೆ ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದು, ಲಿಂಗಧ್ಯಾನ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಲಿಂಗ ಸಮಾಧಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಸ್ಥಳವುಳ್ಳವರಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿ ದ್ದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಿಜತತ್ವ ಮಾತ್ರ ಅವರಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವದು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದರ್ಶನಿಯರಾಗುವರು.

ವಚನಃ— ೯೫. ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಅನ್ಯ ಭಜನೆಯ ಮಾಡ ದಿರಬೇಕು. ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಪರಸತಿ, ಪರನಿಂದೆ, ಪರಧನವ ಹಿಡಿ ಯದಿರಬೇಕು. ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರದೆ ಪ್ರಸಾದವ ಮುಟ್ಟದಿರಬೇಕು. ಅಂಗಲಿಂಗವು ಸಮರಸವಾಗಿರಬೇಕು. ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ಬಂದರೆ ಅಂಗವೆ ನಿನ್ನದೆಂದರಿಯಬೇಕು. ಸಂಪತ್ತು ಬಂದರೆ ನಿನ್ನ ದೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯರಿಗೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗೇ ವಿಶ್ವಾಸಂ ಅನ್ಯಲಿಂಗ ಶ್ವಾನಯೋನಿ ಶತಂ ಗತ್ವಾ ಚಾಂಡಾಲಗೃಹಮಾ ಚರೇತ್. ಇದು ಕಾರಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಭಕ್ತಿಯ ಮರೆದು ಯಮಪ ಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಹರೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವಾಗಿರುವವನು ಹ್ಯಾಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂ ಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವು ಳ್ಳವರು ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಂಬಬಾರದು. ಲಿಂಗಾರ್ಪಣಭಾವದಿಂ ದಲೇ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವದೇ ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಮರಸವೆನಿ ಸುವದು. ಸಂಪತ್ತು ಅಥವಾ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಯಾವವು ಬಂದರೂ ಎಲ್ಲವು ಪರಮಾತ್ಮನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಭಕ್ತಿಯು. ಈ ತೆರದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಯಮಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುವರು, ಮತ್ತು ಭವಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವರು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ,

ವಚನ:— ೯೬. ಆಶೆಯುಳ್ಳಾತ ಒಬ್ಬರಧೀನದಲ್ಲಿಪ್ಪನು. ಆಶೆಯು ಮನದ ಕೊನೆಯನರಿದಾತ ಕೈಲಾಸದಾಚೆಯಲ್ಲಿಪ್ಪನೆಂದಾತ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವನೇ ನಿಜವಾದ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯುಳ್ಳವನೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಮನವು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಶಾಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಮನದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯಾವನು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾನೊ ಆತನು ಕೈಲಾಸದಾಚೆಗೆ ಹೋಗುವನು. ಅಂದರೆ ಅವನನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಹ ಆಗದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನ ೯೭. ಮಾತುಗಂಟುಕತನದಿಂದೆಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದಡೇನು? ಕಾಮಿನಿಯರ ಕಾಲ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಕ್ರೋಧದ ವಳ್ಳುರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಆಶೆ ಎಂಬ ಪಾಶ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಅದೇಕೊ ಅದೇತರ ಮಾತೆಂದನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಬರೇ ವಾಚಾಳನಾಗಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಅನೇಕ ದುರ್ಗುಣಗಳು ತನ್ನಲ್ಲಿರಲು ಬರೇ ಮಾತನಾಡುವದು ಏಕೆ ಎಂದು ವಚಕಾರನು ನುಡಿದಿರುವನು.

ವಚನ:— ೯೮. ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಯ್ಯಾ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಳೋರಗನ. ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಯ್ಯ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾರುವ ಪಕ್ಷಿಯನು. ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಯ್ಯ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ. ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಯ್ಯಾ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹೊಯ್ವ ಹೆಮ್ಮಾರಿಯ. ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಯ್ಯಾ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಉರಿಬಾಣವನು. ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನು ಒಂದೇ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಲೋಭವೆಂಬ ಗ್ರಹಣವ ಹಿಡಿದವರ ಏತರಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗದು. ಈ ಲೋಭಕ್ಕೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೇ ಔಷಧವು. ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳರು. ತಾವು ತಿಳಿಯರು. ಶಾಸ್ತ್ರವ ನೋಡರು. ಭಕ್ತಿಯ ಹಿಡಿಯರು. ಇಂತಹ ಗೊಡ್ಡ ಮೂಳ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಕರ್ಮವೆಂಬ ಶರಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಉರುಳಾಡುವುದೆ ಸತ್ಯವೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವ:— ಲೋಭವು ಹೆಬ್ಬಾವು, ಹುಲಿ, ಹೆಮ್ಮಾರಿ, ಉರಿಯುವ ಬಾಣ ಇವುಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಘಾತುಕವಾದದ್ದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ

ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಲೋಭಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವನು ಬೇಕಾದ ದುಷ್ಟ ಕೃತ್ಯಗಳ
ಮಾಡಲು ಹೇಸುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳು ಅವನ
ನಡಿಯಲಾರವು. ಇವನ ಲೋಭವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ
ದ್ರವೇ ಮದ್ದು. ಇಂಥವನು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ. ತನ
ತಿಳಿಯದು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ನಂಬುವದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಂದೂ
ಯುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥವನು ಕರ್ಮವೆಂಬ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕ
ನಷ್ಟಹೊಂದುವದೇ ಸತ್ಯವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೯೯. ಕೂಡಿದ ಧನವನೆಲ್ಲವನು ಗುರುಲಿಂಗ
ಮಕ್ಕೆ ವಂಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಒಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನೆಲನ ತೋಡಿ
ಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹಲವು ತೆರದ ಆಭರಣಂಗಳ ಮಾಡಿಸಿ, ಕರ
ಉರ ಕರ್ಣಂಗಳೊಳಗಿಟ್ಟು, ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬದುಕಾಗಲೆಂದು ತನ್ನ ಕೈ
ಳಗಿನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವ ಲಿಂಗಪೂಜ
ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಆ ಭಕ್ತನು ಪಂಚಾಭಿಷೇಕದಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮ
ನವ ನೀಡಿದರೆ ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣ ನೀರನೆತ್ತಿ ಬಾಜಿಸಿದಂತಾ
ತ್ತಯ್ಯಾ! ಆ ಭಕ್ತನು ಪನ್ನೀರಿನಿಂದ ಮಜ್ಜನವ ನೀಡಿದರೆ ಲಿಂಗದ
ದಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೀರೊಳಗದ್ದಿ ಬಾಜಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಆ ಭಕ್ತನು ವಿ
ತಿಯ ಧರಿಸಿದರೆ ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಬೂದಿಯ ಜೊಕ್ಕಣವ
ಬಾಜಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಆ ಭಕ್ತನು ಗಂಧವ ಧರಿಸಿದರೆ ಲಿಂ
ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಚಂಡಿಟ್ಟು ಬಾಜಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಆ ಭಕ್ತನು ಅಕ್ಷತೆ
ನೇರಿಸಿದರೆ ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಹೊರಿಸಿ ಬಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ
ಆ ಭಕ್ತನು ಪುಷ್ಪವ ಧರಿಸಿದರೆ ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನ
ಹೇರು ಹೊರಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಆ ಭಕ್ತನು ಧೂಪವ ಬೀ
ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಅರವನಿಕ್ಕಿ ಬಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಆ ಭಕ್ತ
ದೀಪಾರತಿಯನೆತ್ತಿದರೆ ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಪಂಜುಗಳ್ಳರು ಬಂದು ಮೋ
ಸುಟ್ಟು ಬಾಜಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಆ ಭಕ್ತನು ಸ್ತೋತ್ರ
ತ್ರವ ನುಡಿದರೆ ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣದೊಳಗೆ ತೊನಸಿ ಹೊ
ಗೋಳಟ್ಟು ಬಾಧಿಸಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ! ಇಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಬಾಧಕರನು ಲಿ
ಪೂಜಕರೆನಬಹುದೆ? ಆತನ ಅಂಗಳವ ಮೆಟ್ಟಬಹುದೆ? ಇವರ
ತವ ನಿಜಭಾವವುಳ್ಳ ಶರಣರು ನೀವೇ ತಿಳಿದು ನೋಡಿರೆಂದಾತ ನ
ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಅನೇಕ ಲೋಭಿಗಳು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡುವದುಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಬದುಕಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರ ಪೂಜೆಯು ಯಾವ ತರದ್ದಿರುತ್ತದೆಂಬವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಇಂಥವರು ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪೀಡಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಇವರ ಪೂಜೆಯು ಕಷ್ಟಕರವಾದದ್ದು. ಅವನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ನೋವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದು. ಹೀಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನೋಯಿಸಿದವನನ್ನು ಆತನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಬಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ?

ವಚನಃ— ೧೦೦. ಉಂಡರೆ ಭೂತನೆಂಬರು. ಉಣದಿದ್ದರೆ ಚಕೋರನೆಂಬರು. ಭೋಗಿಸಿದರೆ ಕಾಮಿ ಎಂಬರು. ಭೋಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಿ ಎಂಬರು. ಊರೊಳಗಿದ್ದರೆ ಸಂಸಾರಿ ಎಂಬರು. ಅಡವಿಯೊಳಗಿದ್ದರೆ ಮೃಗಜಾತಿ ಎಂಬರು. ನಿದ್ರೆಗೈದರೆ ಜಡದೇಹಿ ಎಂಬರು. ಎದ್ದಿದ್ದರೆ ಚಕೋರನೆಂಬರು. ಇಂತೀ ಜನ ಮೆಚ್ಚಿ ನಡೆದವರ ಎಡದ ಪಾದ ಕಿರಿ ಕಿರುಗುಣಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡು, ಮನೆ ಮಾಡು ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಯಾವದು ತನ್ನ ಸದಸದ್ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಜನರು ಅಂದಂತೆ ಮತ್ತು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ನಡೆಯಬಾರದೆಂದು ಅವನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಯಾಕಂದರೆ ಜನರು ಯಾವಾಗ್ಗೆ ಏನು ಅನ್ನುವರು ಇದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಅವರು ಈಗ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾಗುವರು. ಹೀಗೆ ಜನ ಮೆಚ್ಚಿ ನಡೆಯುವವರ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂತಹದೆಂದರೆ ಎಡ ಪಾದದ ಕಿರುಗುಣಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಎಂದು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ವಚನಕಾರನು ಒಂದು ಅಶಕ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸಂಬದ್ಧ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇದರಂತೆಯೇ ಇವರ ನಡತೆ ಎಂದು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥವರಿಂದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಆಗಲಾರದೆಂದು ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಭಾವ.

೧೦೧ ಮನ ಮಗ್ನವಾಗಿ ಅರಿವನು ಘನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸವೆ
ತನುವನು ಕ್ರಿಯಾಚಾರವಿಡಿದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸವೆದು ಮಹಾನುಭ
ವವನರಿತಂತಹ ವೀರಶೈವ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಶಿವಶರಣರಿಗೆ ಸಂಸಾರಿಗಳ
ಬಹುದೇ ಆಯ್ಯ? ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥಂಗ
ಳಿವರಿಸಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವವೆಂಬ ಮೂರು ಲಿಂಗದ ಮುಖವನರಿದ
ಆರು ಲಿಂಗದನುವಿನಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡು ಬಂದ ಬಂದ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥವ
ಅದರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯುವನಳಿದು ಶಿವಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಅನುಭವಿಸುತಿರ್ಪ
ಅಂತಪ್ಪ ನಿರುಪಮ, ನಿರ್ಭೇದ್ಯ, ನಿರಾಳ, ನಿಶ್ಶೂನ್ಯ ಪರಮ ಪ್ರಸಾದಿಗ
ಸಂಸಾರಿಗಳೆಂದು ನುಡಿವರು ಅಜ್ಞಾನಿ ಸಂದೇಹಿಗಳು. ಅಘೋರ ನರಕದ
ಮುಳುಗುವರೆಂದಾತನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಶರಣ
ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶಿವ
ಣರು ನಿಜವಾಗಿ ಸಂಸಾರಿಗಳಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಅವರ ವರ್ತನೆ
ಪ್ರಸಾದಮಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಪ್ರಸಾದವನ್ನೇ ಭೋಗಿಸುವ
ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಆಚರಿಸುವರು. ಅವರ ಆಚರಣೆ
ಸಂಸಾರಿಗಳಂತಹದಲ್ಲ. ಇದರ ತರಹವನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇ
ಶಿಸಿರುವನು.

ಪ್ರಸಾದವೆಂದರೆ ಭೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮೊದಲು ಪರಮಾ
ನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಆ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಪರಮಾ
ತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವದೆಂದರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸು
ವದೆಂದು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇ
ತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಯಾವ ವಸ್ತುವು ಇದೆಯೋ ಅ
ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಪರಬ್ರಹ್ಮ ವಸ್ತುವು ಶರೀರದಲ್ಲಿಯು ಚೈತನ್ಯ
ಮೂಡಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಶರೀರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಚೈತನ್ಯವು ತುಂಬಿ
ಈ ಚೈತನ್ಯವೇಉಚ್ಚಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗರೂಪಾಗಿ ಹೊರಪಡುತ್ತದೆ.
ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಭೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನುಅರ್ಪಿಸಿ ಸೇವಿಸ
ಕ್ಕದ್ದು. ಇದೇ ಅವನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿರುವದು. ಇದೇ ಪ್ರಸಾ
ಭೋಗವು.

ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣವೆಂಬ ಶರೀರಗಳಿದ್ದು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಸ್ಥೂಲದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುವ ಬಾಹ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ಈ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮವು ಕಾರಣ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಣಾಮವು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಜರಗಿದರೆ ಕಾರಣ ಶರೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾವಲಿಂಗವು ಚೈತನ್ಯಪಡಹತ್ತುವದು. ಹೀಗೆ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವವನಿಗೆ ಸಂಸಾರಿ ಎಂದೆನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಅವನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅವನು ಆರು ಲಿಂಗಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಆರು ಲಿಂಗಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಕರಣಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ ಘ್ರಾಣ, ರುಚಿ, ನೇತ್ರ, ಕರ್ಣ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಎಂದು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ಲಿಂಗವು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಅವನು ತನ್ನ ಭೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹವು ಪಂಚಭೂತಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿದ್ದು ಪೃಥ್ವಿಯು ಘ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಪ್ಪು ರಸನೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಮತ್ತು ರಸನೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಗುರುಲಿಂಗವು ಇದೆ. ಇವೆರಡೂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು. ತೇಜವು ನೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಾಯುವು ಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನೇತ್ರೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಶಿವಲಿಂಗವು ಮತ್ತು ಕರ್ಣೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಜಂಗಮಲಿಂಗವು ಇದ್ದು ಇವೆರಡೂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು. ಆ ಮೇಲೆ ಆಕಾಶವು ತ್ವಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಇ
ರಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗವಿದೆ. ಈ ಪಂಚಕರಣಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡು ಇ
ಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದ್ದು ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯವೆಂಬುದಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗ
ಇದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಭಾವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಪಂಚಭೂತ ಶ
ರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಕಾರಣ ಶರೀರದ ಮೇ
ಆಗುತ್ತವೆ.

ಈ ಸಕೀಲವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾ
ಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪಂಚಕರಣ
ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದೇ ಲಿಂಗಭೋ
ಪಭೋಗವೆನಿಸುವದು. ಹೀಗೆ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇ ಪ್ರಸಾದವೆನಿಸುವದು.

ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಸೇವಿಸಿ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವು ಶು
ವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅಶುದ್ಧ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲಿ
ಬರಲಾರದು. ಹೀಗೆ ಶುದ್ಧಪಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವ
ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಸಾದಿಗಳು ಜೋಡಿಲ್ಲದವರು, ತಿಳುವಳಿ
ಅಗಮ್ಯರು, ಶುದ್ಧರು, ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥವರು ಎಂದು ವಚನ
ರನು ಹೇಳಿ ಇವರು ಸಂಸಾರಿಗಳೆಂದೆನ್ನುವವರು ಜ್ಞಾನರಹಿತರಾಗಿ ವ
ಸುವ ಸಂದೇಹಿಗಳೆಂದು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೦೩. ಅಡವಿಯ ತೊಪ್ಪಲ ತಿರಿತಂದು ತಿಂದುಂ
ಒಡಲ ದಂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಪಡೆಗವಿಯೊಳಗೆ ತಪವನೈದಿಹೆನೆಂದು
ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ ನುಡಿವ ಅಣ್ಣಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ! ಷಡುರುಚಿ
ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಶಿವನ ಕರುಣರಸದಲ್ಲಿ ಆ ರುಚಿಯ ಸುಖವಂ ಪಡೆ
ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಈ ತ್ರಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥವ ಪಿಡಿದು, ಗುರುಲಿ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬ ಷಡ್ ರುಚಿಗೆ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಂಗಳು
ಅನಂ ನೋಡಿ ಎಚ್ಚತ್ತು ಸವಿಸವಿದರ್ಪಿಸಬಲ್ಲ ಮಹಾತ್ಮನು ಶಾಸ
ಜಡನಲ್ಲ, ಅಜಡನಲ್ಲೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಅನೇಕರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಾದವ
ಭೋಗಿಸುವದನ್ನು ಅರಿಯದೆ, ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗಿ
ತೊಪ್ಪಲು ಮತ್ತು ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿರಿದು ತಂದು ದೇಹಕ್ಕೆ ಕ್ಲೇ

ನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ತಾವು ಪಡೆಗವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವವರೆಂದು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ಶರಣನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ಶರೀರದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಕ್ಲೇಶ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಷಡ್ರುಚಿಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನು ಹುಟ್ಟಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವದರಿಂದ ಅವು ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳವೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದು ಪರಮಾತ್ಮ ಕಾರುಣ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಅನುಭವಿಸುವದೇ ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಈ ಸುಖಗಳು ಮೂಗು, ನಾಲಿಗೆ, ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಚರ್ಮ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಮನುಷ್ಯನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವದುಂಟು. ವಚನಕಾರರು ಪ್ರಸಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ್ಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತೃತಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳುವದುಂಟು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ,

ಮನುಷ್ಯನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶರೀರವನ್ನು ಕಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಧನವನ್ನು ಗಳಿಸುವನು. ಹೀಗೆ ಶರೀರವನ್ನು ಬಳಲಿಸಿ ದೊರಕಿಸಿದ್ದೆಲ್ಲ ಹೊನ್ನಿನ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವದು. ಹೊನ್ನು ಎಂದರೆ ಬರೇ ಬಂಗಾರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ಅನೇಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಳಲುವನು. ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ವರೂಪಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಬರೇ ಸ್ತ್ರೀಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅಹಂಕಾರಯುತನಾಗಿ ಭೂಮಿ ಸೀಮೆಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಲು, ಹಂಬಲಿಸುವನು ಮತ್ತು ಕಷ್ಟ ಪಡುವನು. ಹೀಗೆ ದೊರಕಿಸಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನ ಸ್ವರೂಪಾಗಿದೆ. ಮಣ್ಣೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಮಣ್ಣಲ್ಲ ಈ ಬಗೆಯ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಬಳಲಿಕೆಗಳನ್ನು ತೊರೆಯುವದು ಶರಣನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ತೊರೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವನು.

ಈ ಭೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನುಂಟುಮಾ ಡುತ್ತವೆಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ದೂರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಚ ಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ತಪಸ್ವಿಗಳು ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವದುಂಟು. ಆ ಅದು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಮಾರ್ಗವಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಈ ಭೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂ ದಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅ ಸುವದೇ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಮಾರ್ಗವು. ಈರೀತಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವದೇ ಮ ಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯವು.

ಗುರುವು ಬಾಹ್ಯ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿದೆ. ಆ ರಿಂದ ಹೊನ್ನಿನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶಾರೀರಿಕ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಗುರು ಅರ್ಪಿಸುವದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಪಣವು. ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಾನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುವದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಪಣವು. ಮ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ತುಂಬಿದ ಚೈತನ್ಯಸ್ವರ ವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುವದೇ ಭಾವಲಿಂ ರ್ಪಣವು.

ಈ ಮೂರೂ ಅರ್ಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಷಡ್ರುಚಿಗಳಿಗೆ ಸಂ ಧಿಸಿ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗಗಳಿದ್ದು, ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸವಿಸವಿ ಅರ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗದೊಳಗಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೦೩. ಕೈ ಮುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ, ಕಿವಿ ಕೇಳುವಲ್ಲಿ, ಬಾ ಕೊಂಬಲ್ಲಿ, ಮೂಗು ವಾಸಿಸುವಲ್ಲಿ, ಕಣ್ಣು ನೋಡುವಲ್ಲಿ, ಐದರ ಮ ವನು ವಿಚಾರಿಸದೆ, ಸಂಚಿತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಆಗಾಮಿ ಎಂಬ ಹಿಂಚುಮುಂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಕುಡಿವೆಳಗಿನ ಮಿಂಚಿನ ಸಂಚದಂತಿರಬೇಕೆಂದಾತ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊ ಮನುಷ್ಯನು ಹ್ಯಾಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಏನೆಂದರೆ— ನೀಟಾಗಿ ಸರಳರೇಷೆಯಿಂದ ಗಮಿಸುವಂಥ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರ ಮಾನವಾದಂಥ ಮಿಂಚಿನ ಪುಂಜದಂತೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಇರಬೇಕ

ಹೇಳಿರುವನು. ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಕೈ, ಕಿವಿ, ಬಾಯಿ, ಮೂಗು, ಕಣ್ಣು ಇವುಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹೇಗೆ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಕರ್ಮಗಳ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲ್ಕಿ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾದ ಕೂಡಲೆ ಮನುಷ್ಯನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಹೊಳೆಯಹತ್ತುವನು. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಇಂಥ ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ವಚನ:—೧೦೪ ಅಂಗವ ಅಂದಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುವ ಭಂಗಗೇಡಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ಅಂಗಕ್ಕೆ ಅಂದವಾವುದೇನೆಂದರೆ ಗುರುವಿಗೆ ತನುವ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದೇ ಚಂದ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವ ಕೊಟ್ಟಿರುವದೇ ಚಂದ. ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವ ಕೊಟ್ಟಿರುವದೇ ಚಂದ. ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಿಬ್ಬೆರಗಿನಿಂದೆ ಕೂಡಿ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಈಸಾಡುವುದೇ ಚಂದ. ಶಿವನ ಪಾದವ ಹೊಂದುವುದೆ ಚಂದ. ಈ ಮಾರ್ಗವ ಬಿಟ್ಟು ಸಂಸಾರವೇ ಅಧಿಕವೆಂದು ತನ್ನ ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳು ಸಂಪತ್ತು ಇವು ನನಗೆ ಶಾಶ್ವತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಒಂದು ಕಾಸನಾದರು ಪರರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ತಾವೆ ತಿಂದು, ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಡಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಯಮನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಿಲ್ಕಿ ನರಕ ಕೊಂಡದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗೇಳುವುದೇ ನಿಶ್ಚಯ. ಇಂತಹ ಅಂದಗೇಡಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜ ಶರಣನು.

ಭಾವ:— ಜನರು ತಾವು ಪ್ರಕಾಶಮಾನರಾಗಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ತರದ ಅಂದಚಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದುಂಟು. ಇವರು ಕಡೆಗೆ ಅಪಮಾನಹೊಂದುವರೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನೆಂದರೆ ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನವನ್ನು ಕೊಡುವದೇ ಚಂದವು. ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಪಾಪಗಳು ತಗಲದಂತೆ ಮಾಡುವ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಈಸಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದೇ ಚಂದ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ಶಿವನ ಪಾದವನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಸಂಸಾರವೇ ಅಧಿಕವೆಂದು ಧನ ಕನಕ ವಸ್ತುಗಳು ಶಾಶ್ವತವೆಂದು ನಂಬಿ, ಯಾರಿ

ಗೊಬ್ಬರಿಗೂ ಏನೂ ಕೊಡದೆ, ಬಂದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೂಳಿ ಸತ್ತು ಹೋಗುವವರಿಗೆ ನರಕವು ಎಂದಿಗೂ ತಪ್ಪದು.

ವಚನ:— ೧೦೫. ಸಕಲ ಭೋಗ ವಿಲಾಸ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದಲ್ಲಿ ತನ್ನಂಗಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರ ಉಂಟೆ? ಶ್ರೀ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ವಿಭೂತಿಯು ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತನ್ನಂಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಂಗಾರವೆಂದು ಮಾಡಿದೊಡೆ ಆ ನಿಜಪದದಂಗ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲೆಂದ ನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಅನುಭವಿಸುವ ವಿಲಾಸಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆವನಿಗೆ ಬೇರೆ ಶೃಂಗಾರಗಳು ಉಂಟೇ? ಇರಲಾರವು. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಂದರನಾಗಿಯೇ ಕಾಣುವದು ನಿಶ್ಚಯವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅನೇಕರು ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮೊದಲಾದ ಶಿವಚಿನ್ಹಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿ ಹಾಗೆ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವರು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣ ಭಾವವು ಅವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೋ ಆ ವರೆಗೆ ಈ ಶಿವಚಿನ್ಹಗಳು ಸಹ ಅವರ ಶೃಂಗಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾರವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನ:— ೧೦೬. ಮದ್ದ ತಿನಬೇಕಾದರೆ ವೈದ್ಯನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹಣ ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ದೈನ್ಯಬಟ್ಟು ಮದ್ದ ತಿಂಬರು ನೋಡಯ್ಯ. ಇಷ್ಟ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಬಿನ್ನಹವ ಮಾಡದೆ ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡುಂಬ ಗೊಡ್ಡ ಮೂಳನ ಕಂಡಡೆ ಒದ್ದೊದ್ದು ಕೊಲ್ಲೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಅನೇಕರು ರೋಗಪೀಡಿತರಾಗಿ ವೈದ್ಯನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ದೈನ್ಯಬಟ್ಟು ಅವನಿಂದ ಔಷಧ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವರು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನದಾದ ಭವರೋಗವು ಬಂದಿರಲು ಇದನ್ನು ದೂರಮಾಡುವಂತಹದು ಪ್ರಸಾದವು, ಅಂಥ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು ಯುಕ್ತವು. ಈ ಪ್ರಸಾದವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಶುದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಪ್ರಸಿದ್ಧವೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಾಳಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಮೂರು ಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಕೇವಲ ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಉನ್ಮತ್ತರಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಭೋಗ

ಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸುವಂಥ ಗೊಡ್ಡ ಮೂಳರನ್ನು ಒದ್ದೊದ್ದು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೦೭. ಪ್ರಸಾದವ ನಂಬಿದರೆ ಬಿಲ್ಲಮರಾಯನಂತೆ ನಂಬಬೇಕಯ್ಯಾ! ಪ್ರಸಾದವ ನಂಬಿದರೆ ಬಿಬ್ಬಿಬಾಚರಸನಂತೆ ನಂಬಬೇಕಯ್ಯಾ! ಪ್ರಸಾದವ ನಂಬಿದರೆ ವಾಮನ ಮುನೀಶ್ವರನ ಶಿಷ್ಯನಂತೆ ನಂಬಬೇಕಯ್ಯಾ! ಇಂತು ನಂಬಿಕೊಂಡರೆ ಮಹಾ ಸಾಧನ. ನಂಬದೆ ಸಮಯ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಾ ಬಂದು ಮನವ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ತನಗೆ ಸಿಂಗಿ ಕಾಳಕೂಟ ವಿಷವೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:—ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಚನಕಾರನು ಪ್ರಸಾದದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ, ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಭಾವಿಸದೆ ಮನುಷ್ಯನು ವಿಶ್ವಾಸಹೀನನಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾದರೆ, ಅವನ ಮೇಲೆ ಅದು ಏನೂ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಲಾರದು. ಪ್ರಸಾದವು ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾದದ್ದು, ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಫಲವಾಗಲಾರದು, ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಸಿಸಿ ಆಚರಿಸಿದ್ದಾದರೆ, ಅದು ಅವನಿಗೆ ಸಿಂಗಿ ಕಾಳಕೂಟವಿಷದಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವೀರಶೈವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದವರು ಬಿಲ್ಲಮರಾಯ, ಬಿಬ್ಬಿಬಾಚರಸ, ವಾಮನ ಮುನೀಶ್ವರನ ಶಿಷ್ಯ, ಇವರಂತೆ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ನಂಬಿ ಆ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೦೮. ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಮೊಗಸಿ ತಾಹೆನೆ? ಅಗ್ಗವಣೆ ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ಗಿಡುವಿನಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪವ ತಾಹೆನೆ? ಹೂ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ. ಅಟ್ಟಡಿಗೆಯಾದಡೆ, ಮನ ಮುನ್ನವೆ ಉಂಡಿತ್ತು. ನುಡಿವ ಶಬ್ದ ಎಂಜಲಾಯಿತ್ತು. ಹಿಡಿಯೊಳಯಿಂಕೆ ಒಂದ ಕೊಂಡು ಬಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪವ ಮಾಡಿದಡೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೋನವಿಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ—ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಅನೇಕರು ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವದುಂಟು. ಈ ಜನರು ಪೂಜಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಮಡಿವೈಲಿಗೆಯಿಂದ ಅಣಿಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಶೀಲಗಳನ್ನು ವ್ರತಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಪೂಜೆಗೋಸ್ಕರ ನೀರನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ

ಕಿರಣ ಸಹ ಬೀಳದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪಾವುಡವನ್ನು ಹೊಚ್ಚಿ ತರುವ
ಆದರೆ ಹೀಗೆ ತಂದ ನೀರು ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದ
ಮೀನು, ಕಪ್ಪೆ ಮೊದಲಾದ ಜಂತುಗಳು ತುಂಬಿ ಇದ್ದು ಅವು ಕು
ಗುಳಿದ ಶೇಷವು ಅದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೂ ಗಿಡಗಳ ಮೇ
ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಮೂಸಿ ನೋಡದವುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಪೂಜ
ಸ್ಕರ ತಂದಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವೂ ಕೂಡ ಶುದ್ಧವಾದವುಗ
ಯಾಕಂದರೆ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮತ್ತು ಹುಳುಗಳು ಅವುಗಳ ಮೇ
ಹಾರಾಡಿ ಮೊದಲಿಗೇ ಸೇವಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಅಟ್ಟಡಿಗೆ
ಕೂಡ ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಮನಸ್ಸು ಅದನ್ನು ಆಶಿಸಿ ಮೊ
ಗೆಯೇ ಆಸ್ವಾದಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮಾತಾಡುವ ಶಬ್ದವು
ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ಅದು ಎಂಜಲು. ಬಾಯೊಳಗಿಂದ ಮೊದಲು ಹೊರ
ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಪಣೆಮಾಡುವವನು ತಾನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವಸ್ತುವ
ಒಂದು ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಇ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದು ಆ ಲಿಂಗವ
ಮುಟ್ಟಲಾರದು. ಪ್ರಸಾದವು ಹೀಗೆ ತೋರಿಕೆಯದಲ್ಲ. ಅದು ಮ
ಷ್ಯನ ಶುದ್ಧಾಚರಣೆ, ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸು, ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯ ನಿಜ
ನಂಬಿಗೆ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿ
ಯವು.

ವಚನ:— ೧೮೯. ಎಲೋ ಮಾನುವ ಕೇಳಲೋ. ಶೀಲ
ಸಂಪನ್ನರಾದವರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಸಣ್ಣ ಜಾ
ಎಂಜಲು, ಹಾಲು ಕರುವಿನ ಎಂಜಲು, ಮೊಸರು ಗೊಲ್ಲಿಯ ಎಂಜ
ಅಕ್ಕಿ ಗೋದಿ ಬೇಳೆ ಬೆಲ್ಲಗಳು ನೊಣದ ಎಂಜಲು, ನೀರು ಮೀ
ಕಪ್ಪೆಗಳ ಎಂಜಲು, ಉಪ್ಪು ಉಪ್ಪಾರನ ಎಂಜಲು, ಎಣ್ಣೆ ಸರ್ವ
ನವರ ಎಂಜಲು, ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥವು ಅನಂತ ಹುಳಗಳ ಎಂಜ
ಇಂತಹ ಎಂಜಲವು ಎಂದು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳಿ, ಮಾ
ದುರಾಚಾರವ ಆರು ಬಣ್ಣಿಸಬಹುದು? ಅರಿವು ಇಲ್ಲದವರು ಆರ
ಮಾಡಿದರು. ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವರು ತಮ್ಮ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ-ಕ್ಕೆ ಪ
ದರು. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವರ ಎಂಜಲ ತಿಂದು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವ
ಸಿಕೊಂಡು ಶಿವಭಕ್ತರೆಂದು ಹೇಳಿಸಿ, ಕಾಲಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಕು

ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ತಿಂದು, ಮನ ಬಂದಂತೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಭ್ರಷ್ಟ ಹೊಲೆಮಾದಿಗರಿಗೆ ಶೀಲವು ಎಲ್ಲಿಹದು? ಆಚರಣೆ ಎಲ್ಲಿಹದು? ಕುಲವೆಲ್ಲಿಹದು? ಇಂತಪ್ಪ ಮೂಳಹೊಲೆಯರ ಮೂಗ ಕೊಯ್ದು ಪಡಿಹಾರಿ ಉತ್ತಣ್ಣಗಳ ಪಾದುಕದಿ ಹೊಡೆ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ಹಿಂದಿನ ವಚನಗಳ ಭಾವವನ್ನೇ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಬೇರೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದುವನು. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಕಾದಿಗಳು ಮೊದಲು ಸೇವಿಸುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಾದರೂ ಎಂಜಲು. ಹಾಗೆಯೇ ಹಾಲು ಕರುವಿನ ಎಂಜಲು, ಮೊಸರು ಗೌಳಿಗಿತ್ತಿಯ ಎಂಜಲು, ಅಕ್ಕಿ, ಗೋದಿ ಬೆಲ್ಲಗಳು ನೊಣದ ಎಂಜಲು, ನೀರು ಇದು ಮೀನು ಕಪ್ಪೆಗಳ ಎಂಜಲು, ಉಪ್ಪು ಉಪ್ಪಾರನ ಎಂಜಲು, ಎಣ್ಣೆ ಸರ್ವ ಜನರ ಎಂಜಲು, ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವು ಅನಂತ ಹುಳಗಳ ಎಂಜಲು, ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜನರು ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಇವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಆಚಾರವಿಲ್ಲ. ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗಾಗುವದೆಂದರೆ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಜನರು ಅರಸನು ಪ್ರೀತನಾಗಲೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಅಥವಾ ಅನೇಕರು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಂಬಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ದಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುವದು. ಇವರು ಕಡೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುವರೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತ ವ್ಯರ್ಥ ಶ್ರಮಪಡಬಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ವಚನಃ— ೧೧೦. ನಮಗೊಬ್ಬರೆಂಜಲು ಸೇರದೆಂದು ಶುಚಿತನದಲ್ಲಿ ಬದಕುತಿಹೆನೆಂಬ ಬರಿಯ ಮಾತಿನ ಭುಂಜಕರು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ! ನೀವು ತಂದು ಕುಡಿವ ನೀರು ಜಲಚರದೆಂಜಲು, ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳೆಂಜಲು, ಬಳಿಸಹೋದಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲ ತೊಳೆದು ಬಾಯ ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನರಮನುಷ್ಯರೆಂಜಲು. ಇಂತೀ ಹಲವೆಂಜಲು ಬೆರಸಿದ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥವನು ಆ ಜಲದಿಂದ ಪಾಕವನು ಮಾಡಿ, ನಲಿನಲಿದುಂಡು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ, ಆ ಎಂಜಲು ಹಿಂಗಿದ ತಾವು ತೋರಿರಣ್ಣಾ! ಇದ ಬಲ್ಲ ಭಕ್ತರು ಸರ್ವ ಪದಾರ್ಥವನು ಶಿವಮಂತ್ರ ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶ ವಿಭೂತಿಯಿಂದೆ ಶುದ್ಧಮಾಡಿ

ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಶುದ್ಧ ಸಿ
ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದವನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬ ಭಕ್ತನಿಗೀಗಲೆ ಸರ್ವ
ಜಲ ಹೊಲೆಯು ನೀಗಿದ. ಇದನರಿಯದಿರ್ದೊಡೆ, ಸರ್ವರೆಂಜಲ ಹೊ
ಯೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿಹೋದರೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಚನಕಾರನು ಅರ್ಪಿಸತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗ
ಹೇಗೆ ಎಂಜಲಾಗುತ್ತವೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವುಗಳ ಬಾಹ್ಯ ಕಿಲ್ಮಿಷವನ್ನು
ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಅದು ಏನೆಂ
ಭಕ್ತರು ಶಿವಮಂತ್ರವನ್ನು ಅಂಗುಲಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿ ಇಂಥ ಹಸ್ತ
ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಅದರ ಮೂಲಕ ಎಂಜಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ
ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ಶುದ್ಧಮಾಡಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿ
ಸೇವಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದು ಗುರುಪ್ರಸಾದವೆನಿಸುವದು. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ
ಶುದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ಅಣಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸೇವಿಸ
ಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಎಂಜಲು ಮತ್ತು ಹೊಲೆ
ಹೊರಟುಹೋಗುವದು. ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಗಿ ಪದಾ
ರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ, ಅದೇ ನಿಜವಾದ ಹೊಲೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇ
ದ್ದಾನೆ.

ವಚನಃ— ೧೧೧. ಜನನ ಸೂತಕ ಮರಣಸೂತಕಂಗಳ ಕಳೆ
ಶುದ್ಧವಾದೆನೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿ ಜಡಜೀವಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ! ಪೃಥ್ವಿ
ಶುದ್ಧವೆಂಬಿರಿ. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ
ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮರಣ ಹೊಂದಿದವಾಗಿ ಪೃಥ್ವಿ ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ಅಪ್ಪು ಶು
ವೆಂಬಿರಿ. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ
ಹೊಂದಿದವಾಗಿ ಅಪ್ಪು ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿ ಶುದ್ಧವೆಂಬಿರಿ. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂ
ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಂದಿದವಾಗಿ ಅ
ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ವಾಯು ಶುದ್ಧವೆಂಬಿರಿ. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗ
ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಂದಿದವಾಗಿ ವಾಯು ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ಆಕಾ
ಶುದ್ಧವೆಂಬಿರಿ. ಈ ಚತುರ್ವಿಧ ತತ್ವಂಗಳ ಒಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಪ್ರಕಾ
ವಾದ ಕಾರಣ ಆಕಾಶ ಶುದ್ಧವಲ್ಲ. ಇವು ಶುದ್ಧವಹ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊ
ಈ ಪಂಚತತ್ವಂಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು ನಮ್ಮ ಸದಾಶಿವನ ಸಿರಿಯುಪ್ಪದೊಂ
ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ. ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಸರ್ವ ಶು

ಪದಾರ್ಥವನು ತಂದು ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವನು ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲೇಸಾಗಲೆಂದು ಕೊಂಬಾತನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧವಯ್ಯಾ! ಆತನಿಪ್ಪ ಗೃಹವೇ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು. ಅಂತಹವರ ಪಾದಕ್ಕೆ ಶರಣಾರ್ಥಿ. ಈ ವಿವರವನರಿಯದೆ ತನ್ನ ಕರದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡದೆ, ಭೋಜನ ಪದಾರ್ಥ ನೀರು ರೊಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಗುಗ್ಗರಿ ಸೀತನಿ ಬೆಳಸಿ ಕಾಯಿ ಕಸಿಕು ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮಜ್ಜಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ ಹೋಳು ವೀಳೆಯ ಇವನೆಲ್ಲವನು ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲೇಸಾಗಲೆಂದು ತಿಂಬುವನು ಅವನೀಗ ತಾನೇ ಶುದ್ಧ ಹೊಲೆಯನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಪಂಚಭೂತಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಶುದ್ಧವಾದವುಗಳೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವು ಶುದ್ಧವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಅವು ಯಾಕೆ ಶುದ್ಧವಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿರುವನು. ಆದರೆ ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ, ಅವುಗಳ ರುಚಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾದರೂಪಾಗಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳ ಅಶುದ್ಧತೆಯು ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಭಕ್ತನ ಶರೀರವೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧವಾಗುವದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸದೆ ತನ್ನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಲೇಸಾಗಲೆಂದು ಭೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸುವವನು ನಿಜವಾದ ಹೊಲೆಯನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಃ— ೧೧೨. ಪರ ಪುರುಷಾರ್ಥವನರಿಯದ ಕೆಟ್ಟ ನರಗುರಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವ ಕೊಟ್ಟವರುಂಟು. ಮರಳಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿದೇಹವ ಪಡೆದವರ ಪರಿಯ ಕೇಳು ಎಲೆ ಮನವೇ. ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಿಯಾದರೆ, ವೀರವಿಕ್ರಮನಂತಾಗಬೇಕು. ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಿಯಾದರೆ ಬಸವಕುಮಾರನಂತಾಗಬೇಕು. ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಿಯಾದರೆ ಕಪೋತಪಕ್ಷಿಯಂತಾಗಬೇಕು. ಇಂತೀ ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವ ಕೊಟ್ಟವರುಂಟು. ಪ್ರಾಣವೇನು ದೊಡ್ಡಿತ್ತು? ಹೆಣ್ಣೇನು ದೊಡ್ಡಿತ್ತು? ಮಣ್ಣೇನು ದೊಡ್ಡಿತ್ತು? ಅನ್ನವೇನು ದೊಡ್ಡಿತ್ತು? ಇಂತಿವುಗಳೊಳು ಒಂದನಾದರು ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ನೀಡದೆ ಮಾಡದೆ, ತನ್ನ ಶರೀರವ ಹೊರೆದುಕೊಂಡು, ಬದುಕುವೆನೆಂಬ ಹೊಲೆ ಮಾದಿಗರುಗಳಿಗೆ ಇಹ ಪರ ನಾಸ್ತಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಪ್ರಸಾದಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಸ್ವತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಕೇವಲ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಪರಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು. ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸುವನೇ ಅವನ ಶೀಲ ಮತ್ತು ಆವನ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದೆಂದು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸದೆ ಇದ್ದವನು ಹೊಲೆ ಮಾದಿಗನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಹಿಂದಿನ ಅನೇಕರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ.

ವಿವರಣೆ:— ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅವುಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವೀರಶೈವನು ಅರಿತು ಆಚರಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವು. ಆದರೆ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಾಗಳೇ ಈ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯು ತಿಳಿದು ಬರುವದು.

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲ. ಗುರುವೆಂದರೆ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುವಂಥವನೆಂತಲೂ, ಲಿಂಗವೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಧಾರಣೆಮಾಡಿದ ಸ್ಥೂಲ ವಸ್ತುವೆಂತಲೂ, ಜಂಗಮವೆಂದರೆ ಮಠಗಳಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂತಲೂ, ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದುಂಟು. ಈ ಮೂವರನ್ನು ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ, ಮೋಕ್ಷವೆಂತಲೂ ಜನರು ನಂಬುವದುಂಟು. ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶವು ಇದ್ದರೂ, ಇಷ್ಟರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಜ್ಞಾನವಾದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುವದು. ಇಷ್ಟರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯತ್ವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಾರದು.

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ತೀರ ಬೇರೆ ಇವೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಆಂತರ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಗಳು ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೂ ಮನುಷ್ಯನ ಒಳಗಿನ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸಹತ್ತಬೇಕು.

ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಗಳೆಂದರೆ ಅವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಶುದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಪ್ರಸಾದವೆಂದರೆ ಅರ್ಪಣವಾಡಿ, ಹೀಗೆ ಶುದ್ಧಮಾಡಿದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿ

ಸುವದಿರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದೊಡನೆ ಹೀಗೆ ವ್ಯ
ಹರಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವುಗಳೊಡನೆ ಅರ್ಪಣಭಾವದಿಂದ ವ್ಯವ
ಸಿದರೆ, ಆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಗುಣಗಳು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುವ
ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರಗಳು ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣಗಳೆಂದು ಮೂರು ಇ
ತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂ
ಧಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲನಾದರೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಗುಣ
ಈ ಮೂರು ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಹತ್ತುವವು. ಎಂದರೆ ಅವುಗಳ ಜ
ನ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳು ತಲೆದೋರುತ್ತ ಹೋಗುವವು. ಗುರುಲಿ
ಜಂಗಮದ ಉದ್ದೇಶವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯ ಭವಸಂಬಂಧದ ಗುಣಗಳ
ನಿರ್ಮೂಲವಮಾಡಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಬೆಳಕನ್ನು ಕೆಡಹುವದೇ ಇ
ತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಕಳೆಯು ಬಲಪಟ್ಟ ಹಾ
ಅವನ ಶಕ್ತಿಗಳಾದರೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುವವು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬ
ಡುವದು ಅವನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವನ ಆ
ರ್ಯವಿಕಾಸವು.

ಗುರುವು ಬಾಹ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಂದ
ನಡತೆ ನೀತಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಲಿಂಗವು ಮ
ಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಅದರ ಮೂಲಕ ಅವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು
ಪಡಿಸಬೇಕು. ಲಿಂಗವು ಮನಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ಕೈವಶದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊ
ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಂಗಮದ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಆತ್ಮ ಶಕ್ತಿಯ
ಬೆಳಿಸಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಗಳು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ
ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಇ
ತಿಳುವಳಿಕೆಯೇ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಅರಿವು.

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಗುಣಗಳು ಆಯಾ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು
ಹೋದ ಹಾಗೆ, ಅವುಗಳ ಅಂತರ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವೂ ಶರೀರ
ನಿಕಟವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವದು. ಅವು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದ
ಅವುಗಳ ಮೂಲಸ್ಥಿತಿಯು ಒಂದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಮೂ
ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಶಕ್ತಿಗಳ ಏಕೀಕರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗಳೇ ಲಿಂಗ

ಸಾಮರಸ್ಯತ್ವವು ಒದಗುತ್ತದೆ. ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಇದೇ ಮೋಕ್ಷಪದವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ವಚನಕಾರರು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಇದು ಏಕೆಂಬುದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಇದೆ. ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಮೇಲ್ಕಂಡ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ಅವರು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳನ್ನು ನುಡಿದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿಯುವದೇ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಬಹಳ ಸಹಾಯಕಾರಿಗಳಾಗಿವೆ. ತಾನೆಂಬ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳಾವವು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವೇನು ಎಂಬದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಚನಕಾರರು ಕರಣಹಸಿಗೆ, ಘಟಚಕ್ರ ಸಕೀಲಗಳೆಂದು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅರಿತು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸಿದಾಗಲೆ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವವು. ಹೀಗೆ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವದೇ ವೀರಶೈವತ್ವದ ಗುರುತು. ವೀರಶೈವರು ಜಪತಪ ಹೋಮ ಹವನಾದಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನು ಅವರು ಪಾಲಿಸುವವರಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗೆಯ ಆಚಾರಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಅನೇಕ ಗುಡಿಗುಂಡಾರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ವಿಧ ಪೂಜೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದ ಅಂತರ್ಯ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಗ್ನರಾಗಿರಬೇಕು. ಇದು ಅವರ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಇದ್ದವುಗಳು ಗರ್ಭಿತಾರ್ಥವುಳ್ಳವು ಮತ್ತು ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನವಾದವುಗಳು ಇವೆ. ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ರೀತಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಪರಮಾತ್ಮ

ಪದವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವದೆಂದು ವಚನಕಾ
ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತಾಳಿರುವರು.

ವಚನಃ— ೧೧೩. ಅಯ್ಯಾ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ವೇ
ಮಂತ್ರ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೊರಗಾದ ಭುವನದ ಶೈವ ದೈವದ
ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಅದರುಚ್ಛಿಷ್ಟವ ಭುಂಜಿಸುವುದಂಗಾಚಾರ. ಅದನು
ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದಸ್ವರೂಪವಾದ ಅನಾದಿ ಗುರುಲಿಂಗ
ಮದರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಕಿಂಕುರ್ವಾಣದಿಂದವರ ಒಕ್ಕ ಮಿ
ಪ್ರಸಾದವ ಹಾರೈಸುವದೆ ಲಿಂಗಾಚಾರ. ಈ ಭೇದವ ತಿಳಿದು ಪಂ
ಚಾರವ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದು ಸಪ್ತಾಚಾರವ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟು ಅಷ್ಟಾ
ಣದ ಕಲೆನೆಲೆಗಳ ಒಳಗು ಹೊರಗು ಎನ್ನದೆ ಸದ್ಗುರು ಮುಖ
ಆಚರಣೆಯ ಸಂಬಂಧವ ತಿಳಿದು ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಷಟ್
ಮಾರ್ಗವಿಡಿದು ನಿಜಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವರೆ, ಶಿವಭಕ್ತಿ ಶಿವ
ಶಿವಜಂಗಮವಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ವೇಷಧಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಎನ್ನೊಡೆಯ ಪ್ರ
ಗಣಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆಂದಾತನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ವಿವರಣೆಃ— ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಆಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು
ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಒಂದು ಅಂಗಾಚಾರ ಮತ್ತೊಂದು ಲಿ
ಚಾರ. ಅಂಗಾಚಾರವೆಂದರೆ ಶೈವರು ಆಚರಿಸುವ ಆಚರಣೆಯು. ಈ
ರಿಗೆ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ, ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ, ವೇಧಾ
ಇವುಗಳಿಂದ ಲಿಂಗಧಾರಣವಿರುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣವಿರುವ
ವೀರಶೈವರು ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸ್ಥೂಲಶರೀರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ
ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನ್ನೂ ವೇಧಾ
ಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಾರಣ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಅ
ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶೈವರು ಈ ಬಗೆಯ ಸಂಸ್
ಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಗುಡಿಗುಂಡಾರಗಳಲ್ಲಿರುವ ವೀರ
ಗಣಪತಿ ಶಿವ ಪಾರ್ವತಿ ನಂದಿ ಮೊದಲಾದ ಶೈವ ದೈವಗಳನ್ನು
ಸುವರು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಪೂಜಿಸಿ ಆ ದೈವಗಳ ಉಚ್ಛಿಷ್ಟವನ್ನು ಪ್ರಸ
ವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸೇವಿಸುವರು. ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಸಾದವು ವೀರಶೈ
ಗಿಲ್ಲ. ಅವನ ಪ್ರಸಾದವು ಬೇರೆ ವಿಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವನು ಅ
ದೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗ ಇವುಗಳನ್ನು

ಕೊಂಡು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದಮಯನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಈ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವಚನಕಾರನು ಅನಾದಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೆಂದಿರುವನು. ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ದೃಶ್ಯವಾದ ಸ್ಥೂಲ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಗಳಲ್ಲ. ಅವನು ಪೂಜಿಸುವದು ಅನಾದಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವು. ಈ ಅನಾದಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವು ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳದಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ಗುರುವು ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವದು. ಲಿಂಗವು ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವದು. ಜಂಗಮವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವದು. ಈ ಬಗೆಯ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಕಿಂಕರಭಾವದಿಂದ ತನ್ನೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸೇವಿಸುವನು. ಇದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯನು ಮೊದಲು ಪಂಚಾಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇವು ಯಾವವೆಂದರೆ, ಲಿಂಗಾಚಾರ ಸದಾಚಾರ ಶಿವಾಚಾರ ಭೃತ್ಯಾಚಾರ ಗಣಾಚಾರ ಇವುಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಲಿಂಗವನ್ನು ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸುವದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರವು. ನೀತಿಮತ್ತೆಯೇ ಸದಾಚಾರವು. ಎಲ್ಲವೂ ಶಿವಮಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಭೇದವಿಡಿಯದೆ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಬಂಧುಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುವದೇ ಶಿವಾಚಾರವು. ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಕಿಂಕರಭಾವದಿಂದ ಇರುವದೇ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವು. ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಬಿಡದಿರುವದೇ ಗಣಾಚಾರವು. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಮೊದಲು ನಡೆಯಬೇಕು. ಇವಲ್ಲದೆ ಸಪ್ತಾಚಾರಗಳು ಬೇರೆ ಇವೆ§ ಅವುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಂತರ್ಯ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಪ್ತಾಚಾರಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ, ಕ್ರಿಯಾಚಾರ ಜ್ಞಾನಾಚಾರ ಭಾವಾಚಾರ, ಸತ್ಯಾಚಾರ ನಿತ್ಯಾಚಾರ, ಧರ್ಮಾಚಾರ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತು ಇವಾಗಿವೆ. ಕ್ರಿಯಾಚಾರ ಜ್ಞಾನಾಚಾರ ಭಾವಾಚಾರಗಳು ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಗಳು. ಇವು ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥವುಳ್ಳವಿವೆ. ಸತ್ಯಾಚಾರ ನಿತ್ಯಾಚಾರ ಧರ್ಮಾಚಾರ ಇವು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ. ಸರ್ವಾಚಾರಸಂಪತ್ತು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ

---

§ ಇವುಗಳ ಪೂರ್ಣ ವಿವೇಚನೆಯು ಶಿವಾನುಭವ ಸಂಪುಟ ೮ ಸಂಚಿಕೆ ೩ ಪುಟ ೧೭೬ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥ
ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಸಪ್ತಾಚಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಅಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ
ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಆಚರಣೆಗಳ ಕೂಡ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ
ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ನೆಲೆಕಲೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ವಚ
ನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು ಒಳಗಿನವು ಹೊರಗಿನವು
ಎಂದು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿದ್ದರೂ
ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಏನೂ ಭೇದವಿಡದೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿ
ಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಚಾರ
ವನ್ನು ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಪಂಚಾ
ಚಾರ, ಸಪ್ತಾಚಾರ, ಅಷ್ಟಾವರಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಡೆದದ್ದಾದರೆ
ಮನುಷ್ಯನು ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನೊಳಕೊಂಡ ಷಟ್
ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗದ ಮೆಟ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಏರುತ್ತಹೋಗುವನು
ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಇದು ಇತರ
ಜನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಭಕ್ತರಂತೆ
ಆಚರಿಸಿ ಶಿವಮಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೋ, ಅಂಥ ಜಂಗಮರಿಗೆ ಮಾತ್ರ
ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರ್ತು, ಬರೀ ಜಂಗಮರ ವೇಷಧಾರಣಮಾಡುವಂಥವರಿಗೆ
ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ಇಂಥವರು ಕೇವಲ ವೇಷಧಾರೀ ಜಂಗಮರೆಂ
ತಲೂ, ಪ್ರಮಥರು ಹಿಡಿದು ವರ್ತಿಸತಕ್ಕ ಗಣಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆಂತಲೂ
ವಚನಕಾರನು ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೧೪. ಗುರುವೆಂಬ ಭಾವ ಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿ, ಲಿಂಗ
ವೆಂಬ ಭಾವ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ, ಜಂಗಮವೆಂಬ ಭಾವ ರುದ್ರ
ಮೂರ್ತಿ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಅನಾದಿವಸ್ತು ಗುರುವಾದ ಕಾರಣ ಆಹ
ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬಾಕಾರವಿಡಿದು ಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿಯಾದ. ಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿಯಾದ
ಕಾರಣ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಯಾದ ಚಿದ್ಘನಸಂಬಂಧಿಯಾದ. ಕಾರಣ ಚತು
ರ್ವಿಧ ಫಲಪದಂಗಳ ಸಂಹಾರ ರುದ್ರನಾದ. ಸಂಹಾರವಡಗಿ ನಿಂದ
ಉಮೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಯಂಭುಲಿಂಗವಾದ. ಆ ಸ್ವಯಂಭುಜಂಗಮದ
ಬಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನಿಜವ ಕಂಡಲ್ಲಿ, ಲಿಂಗವಾದ. ಹೀಗೆ ಭಾವರಹಿತನಾಗಬೇ
ಕೆಂದನಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯ.

ವಿವರಣೆ:— ವಚನಕಾರನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನ್ನು ಬೇರೊಂದು

ರೀತಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಗುರುವೆಂಬ ಭಾವ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಭಾವ ಜಂಗಮವೆಂಬ ಭಾವ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಬೆಳೆಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾವವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿಸುತ್ತ ಬೆಳೆಯಿಸುತ್ತ, ಕಡೆಗೆ ಆ ಭಾವದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಬೆರೆದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವದು ವೀರಶೈವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ವಚನದ ಮುಖ್ಯ ಭಾವವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅವನು ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರಗೆ ಹೋಲಿಸಿರುವನು. ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವೇ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತವೆಂದು ಅವನ ಭಾವವು. ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶನ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿವರಣೆಗಳು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನು ಕ್ರಿಯಾರೂಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ದೃಶ್ಯ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ನಾನಾವಿಧ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೇಗೆ ಇವುಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸಂಬಂಧವೋ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಎಂದರೆ ಅವನ ರೀತಿ, ನಡತೆ, ಪದ್ಧತಿಗಳು ಗುರುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಅರಿಯಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಮೇಲ್ಮೆಯನ್ನು ಅವನ ಪರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲಶಾಸ್ತ್ರದ ಪದ್ಧತಿಯು. ವಿಷ್ಣುವು ಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದರಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಮೂಲಕ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿ ಲಿಂಗದ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ವಿಷ್ಣುವು ಹೇಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಅಡಗಿರುತ್ತಾನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಾದ ಲಿಂಗವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಅವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ರುದ್ರನು ಸಂಹಾರ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಹಾರವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವದು ಇರುತ್ತದೆ. ನಾಶಮಾಡುವದಲ್ಲ. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನಡೆದೇ ಇದೆ. ಇದು ರುದ್ರನ ಕಾರ್ಯವು. ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಹಾರ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆದಿರುವದು. ಇದು ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ. ಇದು ಜಂಗಮಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿದಾಗಳೇ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಗ

ತಿಯು. ಈ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯೇ ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯು. ಇದೇ ಸಂಹಾರ ರುದ್ರನ ಸ್ವರೂಪವು, ಜಂಗಮವು. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿರುವ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮುಗಳೆಲ್ಲ ಅನಾದಿವಸ್ತುವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸಂಹಾರದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಬಳಿಕ, ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಹ ಮನುಷ್ಯನು ತೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ವಚನಕಾರರು ನಿರವಯ ಅಥವಾ ಬಯಲು ಎಂದು ಹೇಳುವದುಂಟು. ಇದು ಶೂನ್ಯಸ್ಥಲವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಶೂನ್ಯಸ್ಥಲದ ವರೆಗೆ ಮಾಯೆಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಶೂನ್ಯಸ್ಥಲದ ಮುಂದೆ ಈ ಮಾಯೆಯು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾಯೆಗೆ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಉಮೆ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಉಮೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಾಗಳೇ ಮನುಷ್ಯನು ಸ್ವಯಂಭೂ ಲಿಂಗವಾಗುವನು. ಇಂಥ ಸ್ವಯಂಭೂ ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಸ್ವಯಂಭೂ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ನಿಂತು ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಭಾವರಹಿತನಾಗಿರುವನು. ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಸ್ವರೂಪನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೧೫. ತೋಯವಿಲ್ಲದ ಕುಂಭ, ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಘಟ, ದೇವರಿಲ್ಲದ ಗುಡಿ, ಇವು ಹಾಳುದೇಗುಲಸಮವು. ಎಲೆ ಪರವಾದಿಗಳಿರಾ, ಗುರುವು ಎಂಬ ನಾಮವು ಪರಶಿವನು. ಪರಶಿವನೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪ್ತನಾಗಿರಬೇಕು. ಆ ಗುರು ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಚರಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತನಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ತ್ರಿವಿಧವ ಬಿಟ್ಟು ಮಲತ್ರಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರ ನೋಡಿ ಮನ ನಾಚಿತ್ತೆಂದ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವ:— ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಕುಂಭ, ಶರೀರ, ಗುಡಿ ಎಂಬ ಮೂರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಸ್ವರೂಪನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕುಂಭ, ಶರೀರ, ಗುಡಿ ಇವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಚ್ಚ ಉಚ್ಚ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆಯೆ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉಚ್ಚವಸ್ತುಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅವನ ಭಾವವು. ಆದರೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಹೊದರೆ ಕುಂಭದ ಉಚ್ಚತನ

ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಶರೀರವು, ಮತ್ತು ಪೂಜ್ಯವಸ್ತುವಾದ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಗುಡಿಯು, ಇವುಗಳೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವವು. ಹಾಗೆಯೇ ಸತ್ಕ್ರಿಯೇ ಜ್ಞಾನ, ಮತ್ತು ಪೂಜ್ಯತ್ವವು ಇವುಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಮಗಳು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒದಗಲಾರವು. ಮತ್ತು ಈ ವಸ್ತುಗಳಾದರೂ ನಿರುಪಯೋಗವುಳ್ಳವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಅವನು ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ:—

ಪರಮಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶವು ಈ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕಾಶದ ಸ್ವರೂಪು ಮಾತ್ರ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯ ವಿವಿಧತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವಿವಿಧ ರೂಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ, ಗುರುವೆಂಬ ನಾಮವು ಪರಶಿವನೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಪರಶಿವನೇ ಲಿಂಗಧಾರಣದ ಮೂಲಕ ಇಷ್ಟಲಿಂಗರೂಪಾಗಿರುವನು. ಗುರುವು ಲಿಂಗಧಾರಣೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ಭಾವವನ್ನೇ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವನು. ಇಂಥ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಲೋಲುಪ್ತನಾಗಿರಬೇಕು. ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಎಂದರೆ, ಅದರ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಪೂಜೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಗುರುಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗಿರುವಿಕೆ ಎಂದು ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸುವ ರೀತಿಯು ಇದಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಚರ ಎಂದರೆ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತನಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಗುರುಭಕ್ತಿ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದರೆ, ಈ ಜಂಗಮಭಕ್ತಿಯು ಎಂದರೆ ಜಂಗಮವನ್ನೊಳಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ವಚನಕಾರರ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಮಲತ್ರಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಬಿಡದವರನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಾಚುತ್ತದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನ:— ೧೧೬. ನಾಯಿ ಬಲ್ಲುದೆ ದೇವರ ಬೋನವ? ದ್ರೋಹಿ ಬಲ್ಲನೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ನೆಲೆಯ? ಅಜ್ಞಾನಿ ಬಲ್ಲನೆ ಸುಜ್ಞಾನಿಯ ನೆಲೆಯ? ಕುಕ್ಕುರ ಬಲ್ಲುದೆ ಸುಭಿಕ್ಷದ ಸವಿಯ? ಇಂತಪ್ಪ ಆಚಾರ

ಭ್ರಷ್ಟರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜ
ಣನು.

ಭಾವ:— ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಆಚ
ವುಳ್ಳವರಿರಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಭಾವವಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ
ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಇವುಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವವೆಂದು ಅ
ಅಭಿಪ್ರಾಯವು.

ಮನುಷ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುಗಳು ತುಂಬಿವೆ. ಆದರೆ
ಗಳನ್ನು ಅವನು ಅರಿತರೆ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವು. ನಾಯಿ
ಉತ್ತಮವಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೀಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಶಿಸುವ
ಅವನು ಆಶೆಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಆ ಉತ್ತಮ ಅನ್ನದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು?
ರುವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟ
ಭಕ್ತನು ಅವನ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮನ್ನಿಸದೆ ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ದ್ರೋ
ಬಗೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ನೆಲೆಯು ಹೇಗೆ
ಯಬೇಕು? ಜಂಗಮನು ಸುಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದು ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋ
ಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಅರಿಯದೆ ಹೋ
ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಉತ್ತಮವಾದ ಭಿಕ್ಷ
ತನ್ನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊ
ಮನುಷ್ಯನು ಕೋಳಿಯಂತೆ ತಿಪ್ಪೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಿರುಕುಳ ವಸ್ತುಗಳ
ಸವಿಯಲು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಹಾತೊರೆಯುವವರು ಆಚ
ಭ್ರಷ್ಟರು. ಇವರನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ

ವಚನ:— ೧೧೭. ನಾರಿವಾಣ ತಂದು ನಾಯ ಮುಂದೆ ಹಾ
ದರೆ ಒಡೆಯಲರಿಯದು, ತಿನಲರಿಯದು. ಅದರೊಲು ಜಂಗಮದೊ
ಲಿಂಗವನರಿಯದವ ಭಂಗಿಯ ತಿಂದಂತೆ. ತನ್ನ ಹೊದ್ದಿದ ತನ್ನ
ತಿಳಿಯಲರಿಯದಿದ್ದರೆ ತೆಂಗ ತಿನಲರಿಯದ ನಾಯಂತೆ ಎಂದನಂಬಿ
ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು, ಅದನ್ನು ತಿಳಿ
ಬೇಕು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಯಲರಿಯದಿದ್ದರೆ ತೆಂಗು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಇದ್ದ
ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಒಡೆದು ಅವರ ಸಾರವನ್ನು ತಿನಲಾರದ ನಾಯಿಯ
ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಯು, 'ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು. ಜ

ಮದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಹುದುಗಿರುವದು. ಅದನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಅರಿಯು ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಅರಿಯದವನು ಭಂಗಿಯನ್ನು ತಿಂದು ಅರಿ ಮರುಳಾದವನಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಜಂಗಮದಲ್ಲಿಯ ಈ ಲಿಂಗವನ್ನು ಅರಿತು ಅದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ತಾ ತಿಳಿಯಬೇಕು, ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಜಂಗಮದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಜಂಗಮವನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ತತ್ವಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಿತು ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಂತೆ ಆಚರಿಸಬೇಕು.

ವಚನ:— ೧೧೮. ಜಂಗಮವ ಕರೆತಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಲಿಂಗದ ಮೇಲಣ ಜಪವನೆಣಿಸುವ ಭಕ್ತನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೆರವನಿಕ್ಕಲಿ. ಅವನ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹುಡಿಯ ಹೊಯ್ಯಲಿ. ಜಂಗಮದ ತೃಪ್ತಿಯನರಿಯದೆ ಲಿಂಗವಂತನೆಂತಾದನೋ ಮರುಳೆ? ಆತ ಪಿಸುಣ ಹೊಲೆಯನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಜಂಗಮದಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗವಿದೆ, ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಂಗಮವು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸಿರಲು ಆ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿದ್ದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ಭಕ್ತನು ಆ ಜಂಗಮನನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜಪವನ್ನೆಣಿಸಹತ್ತುವನು. ಇದು ಹೊಲ್ಲದ್ದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಈ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಹಾಳು. ಜಂಗಮದ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲರಿಯದಿದ್ದರೆ ಆತನು ಲಿಂಗವಂತನು ಹೇಗೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿರುವನು. ಇಂಥವನು ಹೊಲೆಯನೆಂದು ಅವನನ್ನು ಬಯ್ದಿರುವನು.

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧವು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ತತ್ವವು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಚನಕಾರರು ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬಾರದೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ವಚನ:— ೧೧೯. ಶಿವಭಕ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ ಬೇಕಾದ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಸಮಯಾಚಾರ ಸಮಯ ಭಕ್ತಿಯ ನಡಿಸಬೇಕಯ್ಯಾ. ಬಂದ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಸಮಯವ ತಪ್ಪಿಸಿ

ಮುಂದೆ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಫಲಪದವ ಪಡೆವೆನೆಂಬ ಹಂದಿಗಳು
ಬಲ್ಲರಯ್ಯಾ ಸತ್ಯರ ನ್ಯಾಯವನು? ಮುಂದಿರ್ದ ನಿಧಾನವ ಕಾಣ
ಯದೆ ಸಂದಿಗೊಂದಿಯ ಹೊಕ್ಕು ಅರಸಿ ಬಳಲುವ ಅಂಧಕನಂತೆ ಎ
ವರೂ ತಮ್ಮ ವ್ಯಸನವೆತ್ತಿದಾಗ, ಒಂದೊಂದು ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಧ್ಧಾನ್ನಂ
ಮಾಡಿ ಚಂದಚಂದದಲ್ಲಿ ಬೋನ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ,
ಹಿಂದಣ ಮುಂದಣ ಹರಕೆಯನೊಡಗೊಂಡು ಬಂಧುಬಳಗವ ಮು
ಮುಟ್ಟುವದೆಂದು ಕೂಡಿ ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರನ ಭಕ್ತರಿಗೆ
ಯನುಣಿಸಿದೆನೆಂಬ ಅಂಧಕ ಮೂಳರಿಗೆ ಎಂದೆಂದು ಮುಕ್ತಿ ಆಗ
ದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಇಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಜಂಗಮದ ಕೂಡ ಹೇಗೆ ನಡೆ
ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಜಂಗಮನು ಕೇವಲ ಸುಗ್ರಾಸಭೋ
ಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಅವನ ಮು
ಭಾವವು. ಅನೇಕರು ತಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಂಪಾದನೆ ಆಗಬೇಕೆಂ
ಬಯಸಿ ಅನೇಕ ತರದ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಚಂದ ಚಂ
ಬೋನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವರು. ಹಿಂದೆ ಏನಾದರೂ ಸಂಕಟಗಳು ಬ
ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಸುವೆವೆಂದು ಹರಿಕೆ ಹೊತ್ತಿರುವದುಂಟು.
ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಂಧುಬಳಗದವರನ್ನು ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ ಮ
ಲೆಂದು ಕರೆತಂದು ಸುಗ್ರಾಸಭೋಜನ ಮಾಡಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಶಿ
ಕ್ತರಿಗೆ ಉಣಿಸಿದೆವೆಂದು ಬಲು ಉತ್ಸಾಹ ಬಡುವರು. ಇಂಥವರು ಅಂ
ಮೂಳರು, ಇವರಿಗೆ ಎಂದೂ ಮುಕ್ತಿ ಸಲ್ಲದೆಂದು ವಚನಕಾರನು
ಅಂದಿರುವನು.

ಆದರೆ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಶಿವಪೂಜೆ ಎಂಬುದು
ಬೇರೆಂದು ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿರುವನು. ಯಾವ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಶಿವ
ಶಿವಾಚಾರವು ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅವನು ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ತನ್ನ ಮ
ಬಂದ ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಸಮಯಾಚಾರ ಸಮಯ ಭಕ್ತಿಯ
ಅರಿತು ಅದನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಲಿನ ಕಾ
ವಚನಕಾರರು ಮಠವೆಂದರೆ ಮಠಾಧಿಕಾರಿಗಳಿರುವ ಜಂಗಮರ
ವೆಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳಂಥವರು ಯಾರಿದ್ದ
ಕೂಡ ಅವರ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮಠಗಳೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಭಕ್ತನ ಮನೆಗೆ ಆವನಾದರೊಬ್ಬ ಲಿಂಗಪೂರಿತನಾದ ಜಂಗಮವು ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವನ ಸಮಯಾಚಾರ ಸಮಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಅದ ರಂತೆ ನಡಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಆಚಾರ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಭಕ್ತಿ ಯನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಾಳಿದ್ದಾನೆ. ಸಮಯಾಚಾರ ಸಮಯಭಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆಚಾರ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯು ಉಂಟಾದ ಹಾಗೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದುಂಟು. ಈ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ತರಹವನ್ನು ಭಕ್ತನು ಜಂಗಮನಿಂದ ಅರಿತುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹೋಗ ಬೇಕು. ಇದೇ ಸಮಯಾಚಾರವನ್ನು ಅರಿತು ವರ್ತಿಸುವದು ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದೇ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯು ಅಥವಾ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು. ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಇದು ಸತ್ಯರು ನಡೆಯ ತಕ್ಕ ನ್ಯಾಯವಾದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲ. ಲಿಂಗಿಯು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಲಿಂಗಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಫಲಕಾರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ತತ್ವ ಗಳಿವೆ. ಅವನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತ ಕ್ಕದ್ದು. ಇವು ಆವನ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದವುಗಳು. ಅಂದರೆ ಅವನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದೊಡನೆ ಶಿವಾನುಭವದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚು ವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾಗಿ ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ದ್ರವ್ಯದ ನಿಧಿಯು ಇರುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಕಾಣದೆ ಸಂದಿಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಕುರುಡನಂತೆಯೇ ಇವನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೨೦. ನೇಮಸ್ತನೇನು ಬಲ್ಲನಯ್ಯ ಲಿಂಗದ ಕುರುಹ? ಸೂಳಿಯ ಮಗನೇನು ಬಲ್ಲನಯ್ಯ ತಂದೆಯ ಕುರುಹ? ಜಂಗಮದ ಅನುವ ತೊತ್ತಿನ ಮಗನೇನು ಬಲ್ಲನಯ್ಯ? ಇಂತಪ್ಪ ಅಂಗವೆ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೆ ಅಂಗ, ಲಿಂಗವೆ ಜಂಗಮವು ಜಂಗಮವೆ ಲಿಂಗವೆಂದರಿಯದ ವನು ಭಕ್ತರೆಂದರೆ ಅಘೋರ ನರಕವೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ನೇಮಸ್ತನು ತಾನು ಆಚರಿಸುವ ನೇಮದ ಅಂತ… ಗವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುವದುಂಟು. ಸೂಳೆಯ ಮಗ… ತಾನು ಯಾರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದೆನೆಂಬದನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಅರಿಯಲಾರನೋ ಹಾಗೆಯೆ… ಈ ನೇಮಸ್ತನ ಇರವು. ಇವನು ತಾನು ಪಾಲಿಸುವ ನೇಮಗಳ ಫ… ವನ್ನು ಅರಿಯನು. ಹಾಗೆಯೇ ಜನರು ಬರೇ ಜಂಗಮ ಜಂಗಮವೆಂ… ಅನ್ನುವರು. ಆದರೆ ಇವರು ತೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳು. ಇವರಿಗೆ ಜಂಗಮ… ಅನುವು ತಿಳಿಯದು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ಅಂದು… ವದೇನೆಂದರೆ, ಅಂಗವು ಎಂದರೆ ಶರೀರದ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಇವೇ ಲಿಂ… ವಾಗಿವೆ, ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವಾಗಿದೆ, ಈ ಬಗೆಯ ಲಿಂಗವೇ ಜಂಗಮ… ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವು ಹೀಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯದವರು ಭಕ್ತರೆಂ… ಅಘೋರ ನರಕವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಎಂದರೆ ಅಂ… ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ… ರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಭಾವವು. ಅಂಗವು ಬಾಹ್ಯ ಆ… ರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗವು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂ… ಪಡುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡೂ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವಾದವುಗಳು. ಆ… ರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟು ಆಚರಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಆ… ಲಿಂಗದ ಗುಣಗಳು ತನ್ನಲ್ಲಿ ದೃಢಪಡುತ್ತ ಹೋಗುವವು. ಹೀಗೆ ದೃ… ಪಟ್ಟು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುಚ್ಚತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಜಂಗ… ಗಳು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಹತ್ತುವವು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿ… ಆಚರಿಸದ ಭಕ್ತನಿಗೆ ನರಕವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಃ— ೧೩೧. ನೇಮಸ್ತನೇನ ಬಲ್ಲನಯ್ಯ ಲಿಂಗದ ಕುರುಹ? ಸೂಳೆಯ ಮಗನೇನ ಬಲ್ಲನಯ್ಯ ತಂದೆಯ ಕುರುಹ? ಭಕ್ತನಲ್ಲದವ… ಬಳಿಗೆ ಜಂಗಮ ಹೋದರೆ ಆ ಸೂಳೆಯ ಮಗನೇನ ಬಲ್ಲನಯ್ಯ ಜಂ… ಮದ ಕುರುಹ? ಲಿಂಗಧ್ಯಾನ, ಜಂಗಮಧ್ಯಾನ ಇಂತೀ ಉಭಯ… ನರಿಯದವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಡಿಹಾರಿ ಉತ್ತಣ್ಣಗಳ ಎಡದ ಪಾ… ರಕ್ಷೆಯಲಿ ಅವನ ಅಂಗುಳ ಮುಟ್ಟ ಹೊಡಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ… ಗರಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಇದು ೧೩೦ ನೇ ವಚನದ ಭಾವವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿ… ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಧ್ಯಾನ ಜಂಗಮ ಧ್ಯಾ…

ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೆಂದರೆ ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಉಚ್ಚ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನಃ— ೧೬೨. ಗುರುವಿನೊಳಡಗಿರ್ದ ಭಕ್ತ ಪರವ ಕಂಡುದಿಲ್ಲ! ಲಿಂಗದೊಳಡಗಿರ್ದ ಭಕ್ತ ಜಂಗಮವ ಕಂಡುದಿಲ್ಲ! ಇವರಿಬ್ಬರ ಭಕ್ತಿ ಎಂತಾಯಿತ್ತೆಂದೊಡೆ. ಹುರಿ ಮಾಡಿದ ಹಗ್ಗದಂತಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಅರುಹು ಆಚಾರವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುವ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನು ನೆರೆ ಕಂಡು ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಇಹಪರವೆಂಬ ಉಭಯ ಸಂಕಲ್ಪವನರಿತುದಿಲ್ಲ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಭಕ್ತನು ಗುರುವಿನೊಳಗಡಗಿರಬೇಕು. ಭಕ್ತನು ಲಿಂಗದೊಳಗಡಗಿರಬೇಕು. ಗುರುವು ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವನು. ಮತ್ತು ಲಿಂಗವು ಅಂತರಿಂದ್ರಿಯುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಇದ್ದು ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದ ಭಕ್ತನು ಹುರಿಮಾಡಿದ ಹಗ್ಗದಂತೆ ಆಗುವನೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಅವನು ಅಷ್ಟು ಬಲಶಾಲಿಯಾಗುವನು. ಭಕ್ತನು ಗುರುವಿನ ಮೂಲಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ರೀತಿಯನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು, ಲಿಂಗದ ಮೂಲಕ ಅರುಹನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಆಚರಿಸುವವನಾದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳಕೊಳ್ಳುವನು. ಹೀಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಂಡದ್ದಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಪರವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ನಿಂವಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮರ ವಿವರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೬೩. ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥವು ಎನ್ನಂಗದೋಷವ ಕಳೆಯಿತಯ್ಯಾ. ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾಯಿತಯ್ಯಾ. ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥವು ಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಪಥವ ತೋರಿತಯ್ಯಾ. ಇಂತಪ್ಪ ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಅಂತಪ್ಪ ಹಿರಿಯರು ತಮ್ಮ ಗರುವಿಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ದೀರ್ಘದಂಡ ನಮಸ್ಕಾರವ ಮಾಡಿ ಜಂಘೆಯನಿಕ್ಕಿ ನಡೆದುಬಂದು ಕೊಂಡೊಡೆ, ಆತನೇ ಕಂಗಳ ಮೂರುಳ್ಳ ದೇವನೆಂಬೆ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಅಂಧಕನಂತೆ ಪಂಗುಳನಂತೆ ತಾನಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಗೈಯಾಂತು ಕೊಂಬ ಚೆಂಗಿ ಮೂಳ ಮುಕೊರೆಯ ಹೊಲೆಯರ ಕಂಡರೆ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಟೊಂಗ ಟೊಂಗನೆ ಹೊಡೆ ಎಂದಾತ ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಜನರು ಜಂಗಮದ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತೆಗೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವರು. ಜಂಗಮವನ್ನು ಸಲಿಸಬೇಕೆನ್ನುವರು. ಪಡಕೊ ಬೇಕೆನ್ನುವರು. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಈ ಪಾದೋದಕದ ವಿಧಾನವು ಬಹ ವಿಶಿಷ್ಟತರನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮನ್ನೆಲ್ಲ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಳ ಮಾಡುವಂತೆ ಈ ವಿಧಾನದ ರಚನೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮಹ ವನ್ನು ಭಕ್ತನು ತಿಳಿದು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಜಂಗ ಮದ ಈ ಪಾದ ತೀರ್ಥವು ಅಂಗದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವದು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾದಂತೆ ಆಗುವದು. ಅಂದರೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂ ಚೈತನ್ಯವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಪಾದತೀರ್ಥವು ನಿಜವಾದ ಶರ ರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವದು. ಇತರ ಅಂಗವಿಕಾರಿಗಳ ತೋರಿಸಲಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಇಂಥ ಪಾದೋದಕಕ್ಕೆ ಸ್ವರ ಭಕ್ತರು ಎಂಥ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅವರು ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ವಿನೀತಭಾವರಾಗಿ ಜಂಗಮನಿಗೆ ಶರಣಾಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥವರು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವು. ಹೀಗಿ ದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಕುರುಡರು, ಪಂಗುಳರು. ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಜಂಗಮ ಕೂಡ ನಡೆದವರನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವನೆಂದು ವಚನಕಾರ ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಅರ್ಪಣ ಮಾಡುವುದು.

ವಿವರಣೆ:— ವಚನಕಾರರು ಜಂಗಮನಿಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಕೊಟ್ಟು ಆತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಹಳವಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸುವರು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕ ಜಂಗಮನ ಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆತನ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಪಣಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳು ತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರ್ತು, ಇತರ ಜಂಗಮರು ಇದಕ್ಕೆ ಅಪಾತ್ರ ರೆಂತಲೇ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದ ದುರ್ವರ್ತ ನೆಯುಳ್ಳ ಜಂಗಮರನ್ನು ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಕಟುವಾದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಯಾಳಿಸಿರುವರು. ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಜಂಗ ಮನ ಮುಖವೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯು. "ಲಿಂಗದ ಮುಖ ಜಂಗಮ" ಅಥವಾ "ಜಂಗಮ ಮುಖ ಲಿಂಗ" ವೆಂದು ಅವರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಜಂಗಮನು ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಅವನು ಲೋಕೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಪೂರ್ವದ ವಚನಕಾರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಜಂಗಮರ ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಕೇವಲ ಭಿಕ್ಷುಕರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸು ವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಪಣಮಾಡಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದು ಭಕ್ತರ ಕರ್ತ ವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕಾಯಕದ ಜಂಗಮನು ಉಚ್ಚ ಧ್ಯೇಯವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಕಾಯಕದಿಂದ ದೊರೆತ ಹಣದಿಂದ ತನ್ನ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದುಡಿಯುವವನಾಗಿರುವನು. ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ವೆಂದರೆ ಜನರನ್ನು ಒಂದು ವಿಧದಿಂದ ಕಾಡಿಬೇಡುವದಿಲ್ಲ. ಕಾಯಕವು ಉಪಜೀವನದ ಹೋರೆಯಾಗಿದ್ದು ಆ ಹೋರೆಯಿಂದ ದೊರೆಕಿಸಿದ್ದನ್ನು ಲಿಂಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದೇ ಕಾಯಕವೆನಿಸಿಕೊ ಳ್ಳುವದು. ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುವವರೇ ಜಂಗಮಮುಖಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಭಿಧಾನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರು. ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯರೆಂದು ವಚನಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ವಚನ:— ೧೨೪. ಮೊಟ್ಟೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಪತ್ರೆಯ ತಂದು ಒಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಿದರೇನು, ಮನಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕರ? ಮನ ಮಗ್ನವಾಗಿ ಶಿವಧ್ಯಾ

ನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಒಂದೇ ದಳವ ಧರಿಸಿದರೆ ಶಿವನು ಒಲಿಯನೆ? ಇಲ್ಲ
ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವದಕಿಂತಲು ಅದೇ ತೊಪ್ಪಲವನು ಕುದಿಸಿ ಪಾಕ
ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗವು ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಬರಿದೆ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅನ್ನವ ಕೊಡದೆ ಲಿಂಗದ ಮುಖವು ಜಂಗಮವು ಎಂ
ತಿಳಿಯದೆ ತನು ಮನ ಧನವನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸವಿಸದೆ ಬಾ
ಲಿಗೆ ಕಾವಲಿಕ್ಕಿ ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ತಾನೇ ತಿಂ
ವಂಥ ನೀಚ ಹೊಲೆಯರ ಮೂಗ ಸವರಿ ಮೆಣಸಿನ ಹಿಟ್ಟು ತುಪ್ಪ
ತುಂಬಿ ಪಡಿಹಾರಿ ಉತ್ತಣ್ಣಗಳ ಪಾದುಕೆಯಿಂದ ಹೊಡಿ ಎಂದ
ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜ ಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ಲಿಂಗವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕರು ಪುಷ್ಪ
ಳನ್ನು ಬುಟ್ಟಿ ಬುಟ್ಟಿ ತುಂಬ ತುಂಬಿಸಿ, ಬಹುವೇಳೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಳೆ
ವರು. ಆದರೆ ಇವರ ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾ
ಪೂಜೆಯೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾದುದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಪೂಜೆಮ
ಡುವಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಒಂದೇ ದಳವನ್ನು ಲಿಂಗ
ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಅದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಲಿಯುವನು. ಭಕ್ತ
ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವದರಕಿಂತಲೂ ಕಾಯಕದಿಂದ ದುಡಿ
ದೊರೆದದ್ದು ಒಂದು ತೊಪ್ಪಲಲಾದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕುದಿ
ತಿಂದರೆ ಲಿಂಗವು ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಲಿ
ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯಬಾರದು. ಆದರೆ ಅವನು ಜಂಗಮನಿಗೆ ಆಹ
ರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮುಖವು ಜಂಗಮನೆ
ಆದ್ದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುವದು. ಈ
ರಂತೆಯೇ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ತನುಮನಧನಗಳ
ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲವ
ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ಕೊಡದೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳೊ
ದಿಗೆ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ತಿಂದಪ್ಪಾದರೆ ಅವನು ಕಠಿಣವಾದ ಶೀಕ್ಷೆಗೆ ಪಾತ್ರ
ನಾಗುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಃ— ೧೩೫. ಹಾಡಿಮಾಡುವ ಹರಿಕೆಯು ಕೇಳು. ಕೂ
ಮಾಡುವ ಕೂಡಿಕೆಯು ಕೇಳು. ಹಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಕೂಡಿ ಮಾಡಿ, ಬ
ಕಿಗೆ ಕೇಡು ತಂದುಕೊಳ್ಳಲೇತಕೋ? ತನ್ನ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದ ಲಿ

ಜಂಗಮದ ಇರವನರಿತು ನೀಡ ಕಲಿತರೆ ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ಆತನೇ ಜಾಣ ನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಅನೇಕರು ಪದಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಅನ್ನತ್ರ ಹರಿಕೆ ಹೊತ್ತು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವರು. ಬೇರೆ ಅನೇಕರು ಬಹುಜನರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಬಲು ಸಮಾರಂಭದಿಂದ ಪೂಜಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥ, ದುಡ್ಡಿನ ವ್ಯಯವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು. ಜನರು ಹೀಗೆ ಯಾಕೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಲಿಂಗವೆಂದರೇನು ಜಂಗಮವೆಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿಯಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಅರಿತು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಾಣರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೨೬. ಸ್ವಲ್ಪ ಅಮೃತಾನ್ನವನೊಯ್ದು ಹುತ್ತವೆಂದು ಬಿಲದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ವ ತೊತ್ತಿಗೆಲ್ಲಿಯದೋ ಶಿವಾಚಾರ? ಅದು ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಕಲ್ಲನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಹಾಲು ಹೊಯ್ಯೆಂಬಳು. ಬದುಕಿದ ನಾಗರ ಕಂಡರೆ ಕೊಲ್ಲು ಕೊಲ್ಲು ಎಂಬಳು. ಉಂಬ ದೇವರು ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅಟ್ಟುವಳು. ಉಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು ಪ್ರತಿಮೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಉಣ್ಣು ಉಣ್ಣು ಎಂಬಳು. ಇಂಥ ವೇಷದ ಡಂಭ ತೊತ್ತಿಗೆ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಲಿಂಗವ ಕೊಡಲಾಗದೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಅನೇಕರು ನಾವು ದಾನಮಾಡುವೆವೆಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರಿಸಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಒಯ್ದು ಇರಿವೇ ಹುತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಇಡುವರು. ಇದು ಏತರ ದಾನ? ಜನರು ತಾವು ನಾಗರಹಾವಿನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವೆವೆಂದು ಜೀವವಿಲ್ಲದ ಕಲ್ಲನಾಗರ ಮೇಲೆ ಹಾಲು ಹೊಯ್ದು ಹೋಗುವರು. ಆದರೆ ಅವರು ಜೀವಂತ ಒಂದು ನಾಗರ ಹಾವನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕೊಲ್ಲು ಕೊಲ್ಲು ಎಂದು ಕೋಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಉಣ್ಣುವ ಜಂಗಮರು ಬಂದರೆ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟುವರು. ಆದರೆ ಉಣ್ಣದ ಲಿಂಗದ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಮುಂದೆ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಉಣ್ಣೆಂದು ಅನ್ನುವರು. ಇದು ಏತರ ದಾನ? ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸುವವರು ಲಿಂಗಧಾರಣಕ್ಕೆ ಅಯೋಗ್ಯರು. ಇವರು ವೇಷಧಾರಿಗಳಾದ ಡಂಭಾಚಾರಿಗಳೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೨೭. ದೇಹಾರವ ಮಾಡುವಣ್ಣಗಳಿರಾ, ಅಣ್ಣ
ಳಿರಾ, ಒಂದು ತುತ್ತು ಆಹಾರವನಿಕ್ಕಿರಯ್ಯಾ! ದೇಹಾರಕ್ಕೆ ಆಹಾರ
ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ. ದೇಹಾರವ ಮಾಡುತ್ತೆ ಆಹಾರವನಿಕ್ಕದಿದ್ದೊಡೆ, ಆ
ರವಿಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಅತ್ಯಂತ ಆಡಂಬರದಿಂದ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ಮಾ
ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದಿದ್ದರೆ ಒ
ತುತ್ತು ಅನ್ನದಾನ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಅನ್ನದಾನವಿಲ್ಲದಿ
ಆಡಂಬರಗಳು, ಸಮಾರಂಭಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಿವೆ.

ವಚನ:— ಉದಯದಲೆದ್ದು ಪತ್ರೆಪುಷ್ಪಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ಅ
ಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೊ. ನೀವು ಗಿಡದ ವೈರಿಗಳೋ? ಗಿಡದ ದಾ
ವ್ಯರೋ? ಹಸಿಯ ತೊಪ್ಪಲನೆ ತಂದು ಆ ದೇವರ ಮಸ್ತಕದ ಮೇ
ಟ್ಟುವ ಆ ತೊಪ್ಪಲನೆ ತಂದು ಬಿಸಿಮಾಡಿ ಪಶುಪತಿ ಎಂಬ ಜ
ಮಕ್ಕೆ ನೀಡಿದೊಡೆ ಆ ಜಂಗಮದ ಬಸಿರು ತುಂಬಿದೊಡೆ ಲಿಂ
ಪಸುವಡಗಿತೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಅನೇಕರು ನೇಮನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಉದಯಕಾಲ
ಎದ್ದು ಲಿಂಗಪೂಜೆಗೆಂದು ಪತ್ರೆ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು
ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಗಿಡಗಳೊಡನೆ ಹಗೆತನವೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಕ
ುವನು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಆತನ ಭಾವ
ಹೀಗೆ ಮಾಡುವವರಕಿಂತಲೂ ಹಸಿಯ ತೊಪ್ಪಲನ್ನೇ ಬಿಸಿ ಮಾ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಅವನ ಹಸಿವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದರೆ, ಲಿಂ
ಹಸಿವು ಹೋಗುವದು ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವನು.
ನಾವವನು ಸ್ವಾರ್ಥಿಯಾಗದೆ ದಾನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮು
ಭಾವವು.

ವಚನ:— ೧೨೯. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶೆಟ್ಟಿಗಳ ಕಂಡು, ಅವ
ಹೋಗಿ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂಬ ಎದ್ದುಗಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮತಕ್ಕೆ
ಹಿರಿಯರೇ ಎಂಬರು. ಹೋಗಿ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಭಕ್ತನೆಂದೊಡೆ ಕೇ
ಹಾಗೆ ಅಷ್ಟ ಮೋರೆಯನಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗುವ ಹೆಡ್ಡ ಮ
ರಿಗೆ ದುಡ್ಡೇ ಪ್ರಾಣವಾಯಿತ್ತು. ದುಡ್ಡಿನ ಸ್ತರ, ಕುರುಹನರಿಯದೆ

ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಹೊಡಹೊಡಕೊಂಡು ನಗುತಿರ್ದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಜಂಗಮನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವರ್ತಕರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರೆದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂದೆನ್ನುವನು. ಆಗ ಆ ವರ್ತಕನು ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ತಕ್ಕುತನದಿಂದ ಅನ್ನುವನು. (ಭಕ್ತನ ಮನೆಗೆ ಮಠವೆಂಬ ಹೆಸರು ಇಲ್ಲಿದೆ.) ಆದಕ್ಕೆ ಆ ಜಂಗಮನು ಆಶೆಬಟ್ಟು ಅವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲೋ ಭಕ್ತನೇ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂದೆನ್ನುವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯನು ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳದ ಹಾಗೆ ಅಡ್ಡ ಮೋರೆಯ ಹಾಕಿ ಸುಮ್ಮನೇ ಹೊರಟು ಹೋಗುವನು. ಇಂಥ ಭಕ್ತನಿಗೆ ದುಡ್ಡೇ ಪ್ರಾಣವು. ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣವಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಜಂಗಮನು ಈ ಸಿರಿವಂತನ ತರಹವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಬೆನ್ನುಹತ್ತುತ್ತಾನೆ. ಇದೂ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಉಭಯತರನ್ನೂ ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹಳಿದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೩೦. ಕರದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಪಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಸರ ಜಪಮಾಲೆಯ ಬೆರಳಿಂದ ಎಳೆದೆಳೆದು ಎಣಿಸುತ್ತ ಗುರುಮೂರ್ತಿಯ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಕಂಡೆನೆಂಬುತ್ತ ಇರುವರೆ ಮೂಳರಿರಾ? ನಿಮಗೆಲ್ಲಿಯದೋ ಗುರುಧ್ಯಾನ? ವರ ಪರವಸ್ತುಲಿಂಗೆ ಸರಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಬ ಗುರುಸ್ವಾಮಿ ನಿಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆ ಸರಿಸಮೀಪ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರಲು ಅವರನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಉದಾಸೀನವ ಮಾಡಿ ಕಂಡು ನಿನ್ನ ಉಂಬ ಉಡುವ ಸಿರಿಸಂಪತ್ತಿನೊಳು ಅವರನು ಸತ್ಕರಿಸದೆ ಕರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಕಂಡಿಹೆನೆಂದು ಸಿರವಂ ಬಿಗಿದು ಕಣ್ಣನೆ ತೆರೆಯದೆ ಸ್ವರದಲಾಗ ಪಿಟಿ ಪಿಟಿ ಎನ್ನುತ್ತ ಅರಿದೆನೆಂಬ ಅರುವಿಂಗೆ ಸಿರದೂಗಿ ಬೆರಗಾಗಿ ನಗುತಿರ್ದ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಅನೇಕರು ಕರದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತ ಗುರುಮೂರ್ತಿಯ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ಅವನನ್ನು ಕಂಡೆವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಪಡುವರು. ಆದರೆ ಇವರಿಗೆಲ್ಲಿಯದು ಗುರುಧ್ಯಾನ? ಇವರಿಗೆ ಗುರುವು ದೊರಕಲಾರನು. ಆದರೆ ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುವಾದ ಗುರುವು ತನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲು ಆತ

ನನ್ನು ಈಕ್ಷಿಸದೆ ಅವನ ಬೋಧಾಮೃತವನ್ನು ಸೇವಿಸದೆ ತನ್ನ ಶ್ರೀಮಂ
ಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಏನೂ ಸತ್ಕರಿಸದೆ, ಬರೇ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯನ್ನು
ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ, ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಪಿಟಿ ಪಿಟಿ ಎಂದು ಮಂತ್ರ
ವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜ್ಞಾನವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊ
ವರು. ಇಂಥ ಮೂರ್ಖರನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಬೆರಗಾಗಿ ನಗುತ್ತಿ
ನೆಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಜಂಗಮನ ಆಚರಣೆ.

ವಿವರಣೆ:— ವೀರಶೈವರು ಜಂಗಮನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆತನು ಅತ್ಯುಚ್ಚ ವರ್ತನೆಯುಳ್ಳವನಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವದುಂಟು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ನಡೆಯದ ಜಂಗಮರನ್ನು ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಕಟುವಾದ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ದೂಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಂಗಮನಿಂದಲೇ ಇತರ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಉಂಟಾಗಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ವಚನಕಾರರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಜಂಗಮರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನ್ನುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ವಚನಕಾರರು ಹೊರ ವೇಷಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ವೇಷಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಈ ವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲದವನು ಜಂಗಮವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು. ಜಂಗಮವು ಕೇವಲ ಜನ್ಮದಿಂದ ಬಂದುದಲ್ಲ. ಉಚ್ಚ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಅದು ಅವನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವದು.

ವಚನ:— ೧೩೧. ಕಂಥೆ ತೊಟ್ಟವ ಗುರುವಲ್ಲ; ಕಾವಿ ಹೊತ್ತವ ಜಂಗಮವಲ್ಲ; ಶೀಲ ಕಟ್ಟಿದವ ಶಿವಭಕ್ತನಲ್ಲ; ನೀರು ತೀರ್ಥವಲ್ಲ; ಕೂಳು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲ. ಹೌದೆಂಬುವನ ಬಾಯ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧಮಣದ ಪಾದರಕ್ಷೆಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಸಿ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ತೂಗಿ ತೂಗಿ ಟೊಂಕನೆ ಹೊಡೆ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:— ಬಾಹ್ಯ ಚಿನ್ಹಗಳಿಂದ ಗುರುವಾಗುವದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಜಂಗಮವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಔಪಚಾರಿಕ ಹೊರಗಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದಲೂ ಭಕ್ತನಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಪಾವಿತ್ರ್ಯದಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನು ಉಚ್ಚಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ನೀರು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧವಾದ ಪೂಜ್ಯತ್ವವು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ತೀರ್ಥ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾದವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಭಾವಿಕತನದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಉಚ್ಚತರದ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲೇ ಪಾವಿತ್ರ್ಯವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ವಚನ:--೧೩೨. ಈಶಲಾಂಛನವ ತೊಟ್ಟು ಮನದ ವೇಷಲಾಂಛ
ನವ ತೊಡಲೇತಕ್ಕೆ? ಇದು ನಿಮ್ಮ ನುಡಿ ನಡೆಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಲ್ಲವೆ? ಅಂದಣ
ಛತ್ರಾಭರಣ ಕರಿತುರಗಂಗಳ ಗೊಂದಣವೇತಕ್ಕೆ? ಅದು ಘನಲಿಂಗ
ಮೆಚ್ಚಲ್ಲೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವ:-- ಪರಮಾತ್ಮನ ಚಿಹ್ನಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಮನಸ್ಸ
ದರೂ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನು ಶುಚಿತ್ವದ ಬಾಹ್ಯ ಚಿಹ್ನ
ಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊರಬಾರದು. ಅವನಲ್ಲಿ ಕಾಪಟ್ಯಭಾವವಿದ್ದರೆ, ಅ
ಆತನ ನಡೆನುಡಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾದದ್ದು. ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಛತ್ರ
ಆನೆ, ಕುದುರೆಗಳ ಆಡಂಬರವನ್ನು ಬಯಸುವರು ಈ ತೊಂದರೆಗಳ
ಅವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ? ಇವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಯಸಬಾರದು. ಇವುಗಳನ್ನು
ಬಯಸುವವರಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವು ಅವರಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಒ
ಗಲಾರದು.

ವಚನ:— ೧೩೩ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಬಾಯ್ದೆರೆದು ಮಾತನಾಡಿ ಪ
ಬೊಮ್ಮದ ವೇಷವ ನುಡಿದು ಒಮ್ಮನ ಅಂಬಿಲಿಯನಿಕ್ಕೆಂದು ಹೇಳು
ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟವರ ಕಂಡು ಅವರಿಗೆ ಒಲವರವಿಲ್ಲೆಂದ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ

ಭಾವ:-- ಜಂಗಮರು ಬ್ರಹ್ಮದ ಮಾತನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಜನ
ಮುಂದೆ ನುಡಿಯುವರು. ಹೀಗೆ ನುಡಿದು ಕಡೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆಂದು ಕ್ಷು
ಜನರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರನ್ನು ಯಾಚಿಸುವರು. ಇವರಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮ
ಒಲವು ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ಜಂಗಮರು ಭಿಕ್ಷುಕರಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದ
ಅವರ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯು. ಅವರು ಒಂದು ಕಾಯಕವನ್ನು ಹಿಡಿ
ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವ
ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನೂ ಒಲಿಯುವನು.

ವಚನ:— ೧೩೪. ಸಹಜವಯ್ಯ ಶಿವಗಣಂಗಳ ನುಡಿ ಸತ್ಯ
ಪಾಷಂಡಿ ಪ್ರಪಂಚಿಗಳ ದಾಸಿವೇಶಿಯರ ಕಾಸಿಗಾಸೆ ಮಾಡುವ ಮೂ
ಕರ ಪಶುರಕ್ಷಕರನೆಂತು ಮಹಂತಿನ ದೇವರೆನಬಹುದಯ್ಯ? ವೇಶಿಯ
ವೇಷವ ಹಲ್ಲಣಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ವರಿಗೆ ಸುಮತ ವಚನವ ನುಡಿ
ಶಿವಭಕ್ತರನುಣ್ಣಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಕಾಸುವೀಸಗಳನಿಸದುಕೊಂಡು ಪಾಶಬ
ರಾಗಿ ಹೇಸಿಕೆಯ ಕಿಸುಕುಳದ ಮೂತ್ರದ ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳುವ ಧೂ
ಲಾಂಛನಿಗಳು ಯಮಪುರದಲ್ಲಿ ಲೋಲರಾಗಿಪ್ಪರೆಂದಾತನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ

ಭಾವಃ— ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಹಿರೇಮಠದವರೆಂದು ಅಂದು ಕೊಂಡು ದುರಾಚಾರದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ನಿಂದಿಸಿರುವನು. ಇವರು ಪ್ರಾಪಂಚಿ ಕರಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತ, ದಾಶಿವೇಶಿಯರ ಸಂಗಮಾಡುತ್ತ ಕಾಸಿಗಾಗಿ ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ನಿಜವಾಗಿ ದನಕಾಯುವವರು. ಇವ ರಿಗೆ ಹಿರೇಮಠದವರೆಂದು ಹೇಗೆ ಅನ್ನಬೇಕು? ಹೇಗೆ ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯು ಅಂದಚಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ ಇರುತ್ತಾಳೋ ಹಾಗೆ ಇವರು ಮಠಸ್ಥರ ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜನರ ಮುಂದೆ ವಚನಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಹಿಂದಿನ ಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ಇಸಿ ದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ದೊರಕಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಭಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಳು ಮಾಡುವರು. ಇವರು ಕಡೆಗೆ ಯಮಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದೇ ನಿಶ್ಚಯವು.

ವಚನಃ— ೧೩೫. ಬ್ರಹ್ಮದ ಮಾತನಾಡಿ ಕನ್ನೆಯರ ಕಾಲದೆಸೆ ಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಪರಬೊಮ್ಮದ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ್ತೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಜಂಗಮರು ಬರಿಯ ಬ್ರಹ್ಮದ ಮಾತನಾಡಿ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ತಿರುಗುವರು. ಇವರಿಗೆ ಆ ಬ್ರಹ್ಮದ ಮಾತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತಿತು. ಆದರಿಂದ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನಃ— ೧೩೬. ರತಿಯಿಂದ ರತ್ನ, ಗತಿಯಿಂದ ವಾದ್ಯ, ಸದ್ಗ ತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ, ನಿರ್ಗತಿಯಿಂದ ವಿರಕ್ತಿ, ಈ ನಾಲ್ಕರ ಮತಿಯ ತಿಳಿ ಯಬೇಕೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮೂಲಕ ರತ್ನಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಬಡಿಯುವಿಕೆಯಿಂದ ವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೊಗ ಸಾದ ನಾದವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದ ರಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರ್ಲೇಪ ಭಾವದಿಂದ ವಿರಕ್ತಿಯುಂಟಾಗು ತ್ತದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕರ ಹದವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿ ರುವನು. ವಿರಕ್ತನು ಏತರಲ್ಲಿಯೂ ಬೆರಸದೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಭಾವವು.

ವಚನಃ— ೧೩೭. ವೇದ ವೇದಾಂತರ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಪದರ ಆಗಮ ಕ್ಕತೀತರ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪರ ಪರಮವಿರಕ್ತರ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುವ,

ತಾನರಿವಲ್ಲಿ ಅರಿವ, ಕೇಳುವಲ್ಲಿ ಎಡೆದೆರಪಿಲ್ಲದ, ಪದ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಿಂ ಕ್ರಿ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥದಿಂದೆ ತತ್ವ ತತ್ವಾರ್ಥಂಗಳಲ್ಲಿ ಪದಚ್ಛೇದವ ಮಾಡುವ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕರ ಪಾದವೇ ಪದವೆಂದನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಪರಮಾರ್ಥಿಕರಾದ ಜಂಗಮರು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇ ಕೆಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು ದುಷ್ಟ ಸಂಗತಿಯಿಂ ದೂರಾಗಿದ್ದು ವೇದ ವೇದಾಂತಗಳನ್ನು ಅರಿತಂಥ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲಿಂ ಆಗಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮೀರಿ ನಿಂತಂಥ ಪರಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾ ನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆ ಜ್ಞಾನವೇ ತಾವಾಗಿರುವಂಥ ಪರಮ ವಿರಕ್ತರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅನುಭಾವವನ್ನು ಕೇಳುವಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳಬೇಕು. ಪದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕ್ರಿ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಗಳು ತತ್ವ ತತ್ವಾರ್ಥಗಳು ಇವುಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳ ಜಂಗಮರ ಪಾದದ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವೇ ನಿಜವಾದ ಪದವೆಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೩೮. ಅಯ್ಯಾ ನಾವು ಪರಮ ವಿರಕ್ತರು, ಪಟ್ಟದ ಯ್ಯನವರು, ಚರಮೂರ್ತಿಗಳು, ಪರದೇಶಿಗಳು, ಎಂದು ಶಂಖ ಗಿಳಿಲು ದಂಡಾಗ್ರ ಎಂಬ ಬಿರಿದು ಪಿಡಿದು, ಕಾವಿ ಕಾಷಾಯಾಂ ಬರವ ಹೊತ್ತು ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದು ಗರ್ವರಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬಿ ಕಾಮನಾಟದಲ್ಲಿ ಕಲಕಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದುರ್ಗುಣವನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತಿ ನಲ್ಲಿ ನೀತಿಯ ಸೇರಿಸುತ್ತ, ಕಪಟದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವಂತಹ ತೊನ್ನ ಹೊಲೆಮಾ ದಿಗರ ಸಂಗ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅವರ ಪ್ರಸಂಗವ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವಾದ ಬಳಿಕ ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠಾ ಪರರಾಗಿರಬೇಕು. ಪರಧನ ಪರಸತಿಯರ ಹಿಡಿಯೆನೆಂಬ ನೇಮವುಳ್ಳ ಬಲ್ಲಿದರಾಗಿರಬೇಕು. ಶಿವಭಕ್ತರಾದವರ ಭವವ ಗೆಲಿಸಿ ಮೋಕ್ಷವ ಹೊಂದಿಸಬೇಕು. ಶಿವಲಾಂಛನವ ಹೊತ್ತ ಬಳಿಕ ಶಿವನಂತಿರಬೇಕು. ಬರಿದೆ ನಾನು ಮಹೇಶ್ವರನೆಂದು, ನಾನು ಶಿವಭಕ್ತನೆಂದು, ತನ್ನ ಹೃನ್ಮಂ ದಿರದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ ಚಿನ್ಮಯ ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತನುಮನಧನವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥವನರ್ಪಿಸಿ, ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಸಾದವ ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಪರತತ್ವ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ತಾನು ತಾನಾಗಲರಿಯದೆ

ಉಚ್ಚಂಗೀ ದುರ್ಗಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಪೋತರಾಜನಂತೆ, ಮಾರು ಮಾರು ಜಡೆ ಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಆಡಿನೊಳಗಿರುವ ಹಿರಿಯ ಹೋತಿನಂತೆ ಮೊಳ ಮೊಳ ಗಡ್ಡಗಳ ಬಿಟ್ಟು, ಡೊಂಬ ಜಾತಿಗಾರನಂತೆ ವೇಷವ ತೊಟ್ಟು, ಮೀಸೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೈಪವ ಧರಿಸಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಗೀರ್ವಾಣ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿತು ಕಾಕ ಕುಟಿಲ ಕುಹಕದ ಗಾಳಿಪೂಜೆಯಿಂದ ಬಂದ ಸುಡುಗಾಡ ಸಿದ್ಧ ಯ್ಯಗಳಂತೆ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ತಂತ್ರಮಂತ್ರ ಯಂತ್ರದ ಭಾಷೆಗಳ ಕಲಿತುಕೊಂಡು, ಪುರಜನರ ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು, ಅಯ್ಯಾ ನಾವು ಕೆರೆ ಬಾವಿಯನಗಿಸಬೇಕೆಂದು, ಮಠಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು, ಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ವಗಿಡಗಳ ಹಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು, ಮದುವೆ, ಅಯ್ಯಾಚಾರವ ಮಾಡಬೇ ಕೆಂದು, ಅನ್ನಕ್ಷೇತ್ರ ಅರವಟಿಗೆಯ ಇಡಿಸಬೇಕೆಂದು, ಪುರಾಣಗಳ ಹಚ್ಚಿ ಸಬೇಕೆಂದು, ಇಂತಪ್ಪ ದುರಾಸೆಯ ಮುಂದುಗೊಂಡು ನಾನಾ ದೇಶವ ತಿರುಗಿ, ಅರಸರ ಮದದಂತೆ ಗರ್ವದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿ, ಹೇಸಿ ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ, ಹುಸಿಯನೆ ಬೊಗಳಿ ಒಬ್ಬನ ಒಲವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ವ್ಯಾಪಾರ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅನಂತ ಮಾತುಗ ಳನಾಡುತ್ತ, ಸೆಟ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಅನಂತ ಕಳ್ಳ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಮಾತಿನಿಂದೊಲಿಸಿ, ಅವರು ಕೊಟ್ಟೊಡೆ ಹೊಗಳಿ, ಕೊಡದಿರ್ದೊಡೆ ಬೊಗಳಿ, ಆ ಭ್ರಷ್ಟ ಹೊಲೆಮಾದಿಗರು ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯಗಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಕಡೆಗೆ ಚೋರರು ಒಯ್ದರೆಂದು ಮಠದೊಳಗೆ ಮಡಗಿಕೊಂಡು ಪರಸ್ತ್ರೀ ಯರ ಹಡಿಕಿ ಯೋನಿಯೊಳಗೆ, ಇಂದ್ರಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಕಾಮಕ್ರೋಧದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮತಿಗೆಟ್ಟು, ಶಿವಪಥಕ್ಕೆ ದೂರಾಗಿ, ದುರಾಚಾರವ ಆಚರಿಸಿ, ನಡೆನುಡಿಗಳು ಹೊತ್ತರ್ಾಗಿ, ವ್ಯರ್ಥ ಹೊತ್ತುಗಳೆದು, ಸತ್ತುಹೋಗುವ ಜಡದೇಹಿ ಕಡುಪಾತಕ ಕತ್ತೆ ಹಡಿಕರಿಗೆ ಪರಮ ನಿರಂಜನ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗ ದೇವರೆಂದು ಕರೆತಂದು, ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವ ತೆಗೆದುಕೊಂ ಬುವರಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಯುಗ ಪರಿಯಂತರ ನರಕಕೊಂಡದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ, ಇಂತಪ್ಪ ಜಂಗಮುವನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಶಿವಭಕ್ತನು ಉಭಯ ತರ ಮೂಗ ಸೀಳಿ ಮೆಣಸಿನ ಹಿಟ್ಟು ತುಪ್ಪವ ತುಂಬಿ, ಪಡಿಹಾರಿಗಳೆ ಡದ ಪಾದುಕೆಯಿಂದೆ ಪಡಪಡನೆ ಹೊಡಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರನು ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ದುರ್ವರ್ತನೆಗ ಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೀಗೆ ನಡೆಯುವವರನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು

ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ತಾವು ಪಟ್ಟದವರು, ಚರಮೂರ್ತಿಗಳು ವಿರಕ್ತಾಶ್ರಮದವರು, ದೇಶಿಕೇಂದ್ರರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಶಂಖ, ದಂಡ ಮುಂತಾದ ಚಿನ್ಹಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಕಾವಿಕಾಷಾಯಾಂಬರಗಳನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು, ತಾವು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆತಾಳುವರು. ಆದರೆ ಕಾಮವಾಸನೆಗೆ ಗುರಿಯಾದಂಥ ದುರ್ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದಂಥ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ತಿರುಗುವಂಥ ಕಪಟಿಗಳ ಸಂಗವನ್ನು ಎಂದೂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಮತ್ತು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತುಕಥೆ ಸಹ ಆಡಬಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವಾದವರು ಅತ್ಯಂತ ನೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕು. ಭಕ್ತರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಹೃದಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿರುವ ಚಿನ್ಮಯ ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪರತತ್ವ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ತಾವೇ ತಾವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸದೆ, ಉದ್ದುದ್ದ ಜಡೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಡ್ಡಬಿಟ್ಟು, ಜಾತಿಕಾರ ಡೊಂಬರಂತೆ ನಾನಾ ವೇಷಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕಲಿತು. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ತಿರುಗುವರು. ಇಲ್ಲವೆ ಸುಡಗಾಡಸಿದ್ಧರಂತೆ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ, ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಕೊಂಡು ಜನರನ್ನು ಮೋಸಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗುವರು. ಇಲ್ಲವೆ ಕೆರೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಅಗಿಸುವೆವೆಂದು ಮಠ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಸುವೆವೆಂದು ಅಯ್ಯಾಚಾರಮಾಡಿಸುವವೆಂದು ಪುರಾಣಹೇಳಿಸುವೆವೆಂದು ಹೀಗೆ ನಾನಾಪರಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಹೊಲಯರು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮುಂತಾದ ಪಾಪಿಷ್ಠ ಜನರನ್ನು ಮಾತಿನಿಂದ ಒಲಿಸಿ ಅವರಿಂದ ದುಡ್ಡು ಎತ್ತಿ ತಮ್ಮ ಮಠದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹುಗಿದು ಅದನ್ನು ಯಾರೋ ಕಳ್ಳರು ಒಯ್ದರೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಹರಿವಿ, ಹೀಗೆ ಕೂಡಿದ ಹಣದಿಂದ ಹಾದರಮಾಡುತ್ತ ಶಿವಪಥಕ್ಕೆ ದೂರಾಗಿ ದುರಾಚಾರವ ಮಾಡುತ್ತ ವ್ಯರ್ಥ ಸತ್ತುಹೋಗುವರು. ಇಂಥ ಜಡದೇಹಿಗಳಾದ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ನಿರಂಜನ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೇವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರನ್ನು ಕರೆತಂದು ಅವರ ಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವರಿಗೆ ನರಕವೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ವಚನಃ— ೧೩೯. ಸೋಮವಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಅಮವಾಸ್ಯೆ ಎಂದು ಉಪವಾಸವಿರ್ದು ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತ ಎಂದು ನುಡಿವರು. ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ

ಮೋಹ ಮದಮತ್ಸರವರನಳಿಯರು. ಶಿವನ ನೆಲೆಯನರಿಯದೆ ಎನಗೆ ಗತಿಕೊಡುವ ಲಿಂಗವಿದೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರತಾಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವರುಗಳು ಅಧಿಕವೆಂದು ಪೂಜಿಸಿ ಅವಕಿಕ್ಕಿದ ಕೂಳ ತಾ ತಿಂಬುವನು. ಇನ್ನು ಸೋಮಧರಗರ್ಪಿತವೆಂದು ಭುಂಜಿಸುವವರ ತೆರನಂತೆ, ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮದ ಶೂಕರನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಬಂದು ಅಮೇಧ್ಯವ ಭುಂಜಿಸಿದ ತೆರನಾಯಿತೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವ:-- ಜಂಗಮರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಿಯದೆ, ಸೋಮವಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಎಂದು ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವರು. ಮತ್ತು ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವೆನ್ನುವರು. ಆದರೆ ಷಡ್ರಿಪುಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಲಾರರು. ತಾವು ಧರಿಸಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಲರಿಯದೆ ಊರ ಹೊರಗಿರುವ ದೇವರುಗಳೇ ಅಧಿಕವೆಂದು ನಂಬಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಅವಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದು ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಭುಂಜಿಸುವರು, ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವೆಂಬುವರು. ಇಂಥ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹಂದಿಯು ಗಂಗಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಹೇಸಿಕೆಯನ್ನು ತಿಂದಂತೆಯೇ ಸರಿ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನ:-- ೧೪೦. ಕೇಳು ನೀನೆಲೊ ಮಾನವ, ಸೋಮವಾರ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಹುಣ್ಣಿವೆ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬಗಳು ಬಂದಿಹವೆಂದು ಮನೆಯ ಸಾರಿಸಿ ರಂಗವೋಲೆಯನಿಕ್ಕಿ ಆಸನವ ಬಲಿದು ಪತ್ರೆ ಪುಷ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಅನಂತ ಸೌರಂಭವ ಸವರಿಸಿ ವಿರಕ್ತನ ಕರೆತಂದು ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಚರಿಸಾಡುವ ಕಾಳ ಶುನಕನ ತಂದು ಆ ಗದ್ದುಗೆಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು ಮಹಾ ಲೇಸಯ್ಯ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಆಣವಮಲ ಮಾಯಾಮಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಲಕ್ಕೆ ಹೊರತೆಂದು ಅಷ್ಟಮದ ವಿರಹಿತನೆಂದು ಷಡ್ಗುಣವ ಸಂಹರಿಸಿದವನೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನನೆಂದು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವನೆಂದು ನಿರಾಭಾರಿ ಎಂದು ಬಾಯಿಲಿ ಬೊಗಳಿ ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ಮಠವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯವ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಅಶನಕ್ಕಾಶ್ರಯನಾಗಿ ವ್ಯಸನಕ್ಕೆ ಹರಿದಾಡಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಸರ್ವವು ಎನಗೆ ಬೇಕೆಂದು ತಮೋ ಗುಣದಿಂದ ದ್ರವ್ಯವ

ಕೂಡಿಸಿ ವಿರತಿಸ್ಥಲವು ಹೆಚ್ಚಿಂದು ಕಾವಿಯ ಹೊದೆದು ಕೌಪೀನವ ಕಟ್ಟಿ ವೇಷ ಡಂಭಕದಿಂದೆ ತಿರುಗುವ ಭ್ರಷ್ಟರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು. ಇಂತಪ್ಪ ವಿರತರ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕರೇ ನಾಯಿಯ ತಂದು ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವುದು ಮಹ ಲೇಸು ಕಂಡಯ್ಯಾ. ಪಂಚಾಮೃತವ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಕಣ್ಣ ನೋಡುವುದು, ದ್ರವ್ಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಕೈಯ್ಯಲಿ ಮುಟ್ಟುವುದು, ಎಂದು ಪೇಳುವ ವಿರತರ ನಾಲಿಗೆಯು ಆ ನಾಯ ಬಾಲಕ್ಕಿಂತಲು ಕರ ಕಷ್ಟವು. ಇಂತಹ ವಿರತರ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಾತನು ಶ್ರೀ ಜಂಗಮನು ಉಭಯತರ ಮೂಗು ಸವರಿ ಕತ್ತಿಯನೇರಿಸಿ ಪಡಿಹಾಗಳ ಪಾದುಕೆಯಿಂದೆ ಪಡಪಡ ಹೊಡಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜ ಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ಅನೇಕರು ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸ ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಸೋಮವಾರ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಹಬ್ಬ, ಹುಣ್ಣಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆ ದಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಸಾರಿಸಿ ವಿಶೇಷ ಸನ್ನಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿರಕ್ತರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವರು. ಹೀಗೆ ಪೂಜೆಮಾಡುವವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಊರಲ್ಲಿ ಚರಿಸಾಡುವ ಕರೇ ನಾಯಿಯನ್ನು ತಂದು ಗದ್ದುಗೆ ಹಾಕಿ ಆದನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವದು ಒಳಿತು ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು. ಈ ವಿರಕ್ತನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಾನು ಷಡ್ರಿಪುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದವನೆಂದು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವನೆಂದು ನಿರಾಭಾರಿ ಎಂದು ಬೊಗಳಿಕೊಂಡು ಮಠಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿ ವೇಷ ಡಂಭಕದಿಂದ ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥವನನ್ನು ಎಂದೂ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಈ ವಿರಕ್ತರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ತಾವಲ್ಲ, ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಕೈ ಅಥವಾ ಕಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವವರ ನಾಲಿಗೆಯು ಆ ನಾಯ ಬಾಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕರಕಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಇಂಥ ವಿರಕ್ತರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವನೂ ಇಂಥ ವಿರಕ್ತರೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲ.

ವಿವರಣೆ:— ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಅನುವಂಶಿಕ ಭೇಧಭಾವಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಭೇದಗಳೆಲ್ಲವೂ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಗುವವು. ವೀರಶೈವನು ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಪುನರ್ಜಾತನಾಗಿ ಉಚ್ಚ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ಇಂಥವನಿಗೆ ಕುಲ, ಜಾತಿ, ವರ್ಣಗಳು ಏನೂ ಉಳಿಯಲಾರವು. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಸಾರುವರು. ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನಾದರೂ ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೪೧. ಬೇಡಂಗೆ ಜೇಡಂಗೆ ಡೋಹರಂಗೆ ಹೊಲೆಯಂಗೆ ರೂಥಿಗೀಶ್ವರನೊಲಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ! ಲೋಕದ ಮಾನವರು ಮಾಡುವರು ಸಮಯಂಗಳನು. ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರೇನು ಸ್ವತಂತ್ರರೇ? ಇವನೊಡ್ಡಿದ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು ಮೂಡುವವೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನು ಎಂಥ ಜಾತಿ, ಕುಲ, ಗೊತ್ರ, ವರ್ಣದವನಿದ್ದರೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಯು ಮತ್ತು ದಯೆಯು ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬನು ಬೇಡನಿರಲಿ, ಜೇಡನಿರಲಿ, ಡೋಹರನಿರಲಿ, ಅವನಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುಣ, ಸದಾಚಾರ, ಸದ್ಭಕ್ತಿಗಳಿದ್ದರೆ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಅವನಿಗೆ ಒಲಿಯುವನೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು. ಹೀಗೆ ಆದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ವೀರಶೈವ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪುರಾತನರಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಿವೆ. ಬೇಡರ ಕನ್ನಪ್ಪ, ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ, ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ, ಹರಳಯ್ಯ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಲಿದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿರೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುವನು. ಆದರೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯು ಇರದೆ ಅನೇಕ ತರದ ಸಮಯಗಳು ತೋರಿಬರುವದುಂಟು. ಇವು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದವುಗಳಲ್ಲೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಲೋಕದ ಮಾನವರು ಮಾಡುವರು. ಹೀಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೇನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಭೇದಭಾವಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು, ಮುಳ್ಳುಗಳು

ಮೂಡುವವೆಂದು ಅಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಹೊರಟುಹೋಗಿ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗುವವೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಭಾವವು.

ವಚನಃ— ೧೪೨. ಕುಲಹೀನ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡಿ ತಿರುಗಿ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಬಾರದೆಂದು ಅಕ್ಕಿ ಕಣಕವ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಗುರುವಿನ ಕಂಡರೆ ಕೆಡವಿ ಹಾಕಿ ಮೂಗನೇ ಕೊಯ್ದು ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಕಲ್ಲಿಲೆ ಸಾಸಿವೆಯ ತಿಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟನೆ ತಳಿದು ಮೇಲೆ ನಿಂಬೆಯ ಹುಳಿಯನೆ ಹಿಂಡಿ ಪಡುವಲ ಗಾಳಿಗೆ ಹಿಡಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಅನೇಕರು ಭಕ್ತ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಭೇದವನೆಣಿಸಬಾರದು, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು, ಆದರೆ ಗುರು ಭಕ್ತ ಇವರಲ್ಲಿ ಭೇದವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವದುಂಟು. ಆದರೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸುವದು ತಪ್ಪೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಗುರು ಶಿಷ್ಯರು ಸಾಮರಸಭಾವದಿಂದಲೇ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಗುರುವು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ, ಇವನು ಕುಲಹೀನನು, ಕೀಳ ಜಾತಿಯವನು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡದೆ ಅವನಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಕಣಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಭುಂಜಿಸುವನು. ಇಂಥ ಗುರುವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೪೩. ಶೀಲವಂತರು ಶೀಲವಂತರು ಎಂದು ಶೀಲದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಅಣ್ಣಗಳು ನಿಮ್ಮ ಶೀಲವಾವುದು ಹೇಳಿರೋ. ಅರಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿರೋ. ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಪ್ಪ, ಕಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿಪ್ಪ, ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಪ್ಪ, ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು, ಇಂತಪ್ಪ ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸವಿಯದೆ, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಶರಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳಿಗೇಳುವರು ಶೀಲವಂತರಲ್ಲ. ಬರಿದೆ ನಾವು ಶೀಲವಂತರೆಂಬುವ ಮನುಜ ಕೇಳು. ಕಣ್ಣೇ ಕಂಚಗಾರ, ಕರ್ಣವೇ ಬಣಜಿಗ, ಮೂಗೇ ಈಳಿಗ, ಕೊರಳೇ ಕುಂಬಾರ, ತುಟಿಯೇ ಹೆಂಡಗಾರ, ಹಲ್ಲೇ ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗ, ತಲೆಯೇ ವೋಪುಗಾರ, ಬೆನ್ನೇ ಜೇಡ, ಅಂಗಯ್ಯೇ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಮುಂಗೈಯೇ ಬಡಿಗ, ಕರವೇ ಕೋಮುಟಿಗ, ಕಣಕಾಲೇ

ಕಾಳಿಂಗಿ, ಕುಂಡಿಯೇ ಕುಡುವೊಕ್ಕಲಿಗ, ಒಳದೊಡೆಯೇ ಸಮಗಾರ, ಹೊರದೊಡೆಯೇ ಮಚ್ಚಿಗ, ಮೇಗಾಡಿ ಹೊಲೆಯ, ಬದ್ದಿಯೇ ಬೈಲಗಂಬಾರ, ಇಂತಪ್ಪ ಕುಲ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿ ಎಲು ಮಾಂಸವನು ತುಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಕುಲ ಹೆಚ್ಚು ನಿನ್ನ ಕುಲ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೊಡೆದಾಡುವಂತಹ ಅಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿತಂದು ಮೂಗನೆ ಸವರಿ ಮೆಣಸಿನ ಹಿಟ್ಟುತುಪ್ಪವ ತುಂಬಿ ನಮ್ಮ ಪಡಿಹಾರಿ ಉತ್ತಣ್ಣನ ವಾಮ ಪಾದುಕೆಯಿಂದ ಪಡಪಡನೆ ಹೊಡಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರಣನು.

ಭಾವಃ— ವೀರಶೈವರು ನಡತೆ ಆಚಾರ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಆದರೆ ಅನೇಕರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತಿರೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಕಠಿಣವಾದ ಶೀಲಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ತಾವು ಶೀಲವಂತರು, ತಾವು ಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವರು. ಇಂಥವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು ಇಲ್ಲಿ ಹಳಿದಿರುವನು. ಇಂಥವರಾದರೂ ಕೇವಲ ಸಂಸಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಪಂಚಿಗಳು ಎಂದು ಅಂದಿರುವನು. ವೀರಶೈವರಾದವರು ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದು ಆಚರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥವರ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಿವನಿರುವನು. ಕಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿರುವನು. ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿರುವನು. ಇವರು ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯನ್ನೂ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನೂ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವರು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸದೆ ಬರೇ ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಚರಿಸಿ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಶರಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳಿಗೇಳುವರು. ಇವರು ಶೀಲವಂತರಲ್ಲ. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಜಾತಿಭೇದಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಭೇದಗಳಿವೆ ಎಂದು ಎಣಿಸಿದರೆ ಆ ಜಾತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ ಎಂದು ಅಂದಿರುವನು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಕಂಚಗಾರ, ಕಿವಿ ಬಣಜಿಗ, ಮೂಗು ಈಳಿಗ, ಕೊರಳು ಕುಂಬಾರ, ತುಟಿ ಹೆಂಡಗಾರ, ಹಲ್ಲು ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗ, ತಲೆ ಭಾರಹೊರುವವ, ಬೆನ್ನು ಜೇಡ, ಅಂಗಯ್ಯ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಮುಂಗಯ್ಯ ಬಡಿಗ, ಕರ ಕೋಮಟಿಗ, ಕಣಕಾಲು ಕಾಳಿಂಗಿ, ಪುಚ್ಛವು ಕುಡುವೊಕ್ಕಲಿಗ, ಒಳದೊಡೆಯು ಸಮಗಾರ, ಹೊರದೊಡೆಯು ಮಚ್ಚಿಗ, ಮೇಗಾಡಿ ಹೊಲೆಯ, ಬದ್ದಿಯು ಬೈಲಗಂಬಾರ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕೀಳು ಜಾತಿಗಳು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ.

ತ್ಯಾಜ್ಯವಾದ ಎಲುವೂ ಮಾಂಸವೂ ಸಹ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಈ ತೆರದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ನನ್ನ ಜಾತಿ ಹೆಚ್ಚು, ನಿನ್ನ ಜಾತಿ ಕಡಿ ಎಂದು ಹೊಡೆದಾಡುವ ಜನರನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚ ಕಾರನು ಅಂದಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೪೪. ಕಷ್ಟನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೀಶ್ವರನುಂಬ ಎತ್ತ ಹೋದವೋ ನಿಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು? ಕೆತ್ತ ಮುಚ್ಚಳು ಬೇಡಂಗೆ ತೆ ವಾಗ ಇಕ್ಕಿದ ಜನ್ನಿವಾರ ಬೀಯವಾದವು! ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದ ನೀರ ತಂ ದಡೆ, ಎತ್ತಲಿದ್ದವು ನಿಮ್ಮ ವೇದಂಗಳು? ನಿಮ್ಮ ದುಃಖ ಜೇಡೆಂ ಅಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಜನರು ಇಂಥಿಂಥವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಬಾರದೆಂ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತಲಿರುವರು. ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೀಳುಜಾತಿಯವನಾದ ಮಾ ಚನ್ನಯ್ಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಉಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಉಣ್ಣು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ವೇದಗಳು ಎತ್ತ ಹೋದವೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಕೇ ತ್ತಾನೆ. ಅಡಿಗೆಯ ಮಡಿಕೆಯ ಮುಚ್ಚಳು ಬೇಡನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೆರೆ ವಾಗ ಹಾಕಿದ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಷ್ಟವಾದವು. ಅಂದರೆ ಬ್ರಾ ಣರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯು ಹೊರಟುಹೋಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಯೊಳಗೆ ಹಾ ನೀರಿನಿಂದ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಪ್ಪನು ಅಭಿಷೇಕಮಾಡುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ವೇದಂಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು? ಅಂದರೆ ಜನರು ಬಾಹ್ಯಾಚಂಡೆಯ ಸ ವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡಬಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ— ಹೊಲೆಯ ಹೊಲೆಯ ಎಂದಡೆ ಹೊಲೆಯರೆಂತ ರಯ್ಯ? ಹೊಲೆಯ ಹೊರಕೇರಿಯಲ್ಲಿರುವನು. ಊರೊಳಗಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಹೊ ಯರು? ತಾಯಿಗೆ ಬೈದವನೇ ಹೊಲೆಯ, ತಂದೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟವನ ಹೊಲೆಯ, ತಂದೆಗೆ ಬೈದವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಕೊಡುವ ದಾನಕ್ಕೆ ಅ ಬಂದವನೇ ಹೊಲೆಯ, ನಡೆವ ದಾರಿಂಗೆ ಮುಳ್ಳ ಹಚ್ಚಿದವನೇ ಹೊಲೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೊಯ್ದವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಹತ್ತು ಆಡಿ ಒಂದು ನಿಜವಿಲ್ಲದವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಹತ್ಯ ಮಾಡುವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಪರಸತಿಯ ಬಯಸಿದವನ ಹೊಲೆಯ, ಲಿಂಗಮು ದ್ರೆಯ ಕಿತ್ತಿದವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಲಿಂಗವ ಬಿಟ್ಟು ತಿರುಗುವವನೇ ಹೊಲೆಯ ಧರ್ಮದ ನಿಂದೆಯ ಮಾಡುವವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಧರ್ಮವ ಮಾಡ

ವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಬಸವನ ಕೊಂದವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಬಸವನ ಇರಿದ ವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡದವನೇ ಹೊಲೆಯ, ಇಂತಪ್ಪ ಹೊಲೆಯರು ಊರ ತುಂಬ ಇರಲಾಗಿ, ಹೊರಕೇರಿಯವರಿಗೆ ಹೊಲೆಯ ರೆನಬಹುದೆ? ಹೊಲೆಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾ ಯಿತ್ತು. ಹಿಪ್ಪೆಯನುಂಡ ತೊಗಲು ಹರಗೋಲವಾಯಿತ್ತು. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಚಮ್ಮಾವುಗೆಯಾಯಿತ್ತು. ಹೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಿಣಿಯಾಯಿತ್ತು. ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರಕೋಲವಾಯಿತ್ತು. ಬಂಡಿಗೆ ಮಿಣಿಯಾಯಿತ್ತು. ಅರಸರಿಗೆ ಮೃದಂ ಗವಾಯಿತ್ತು. ತೋಲು ನಗಾರಿಯಾಯಿತ್ತು. ತುಪ್ಪ ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದ ಲಿಕೆ, ಎಣ್ಣೆ ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಬುದ್ದಲಿಕೆ, ಸಿದ್ದಲಿಕೇನ ತುಪ್ಪ, ಬುದ್ದಲಿ ಕೇನ ಎಣ್ಣೆ, ಕಲ್ಲಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಮಲ್ಲಶೆಟ್ಟಿಗಳು ಕೂಡಿ, ನಾ ಶೀಲವಂತ, ತಾ ಶೀಲವಂತ ಎಂದು ಶುದ್ಧೈಸಿಕೊಂಡು ತಿಂದು ಬಂದು ಜಗಳ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಕುಲ ಹೆಚ್ಚು, ನಿನ್ನ ಕುಲ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಬಡಿದಾಡುವ ಕುನ್ನಿ ನಾಯಿಗಳ ಮೋರೆ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪಡಿಹಾರಿ ಉತ್ತ ಣ್ಣಗಳ ವಾಮ ಪಾದುಕೆಯ ಕೊಂಡು ಅವರ ಅಂಗುಳ ಮೆಟ್ಟಿ ಪಡಪ ಡನೆ ಹೊಡಿ ಎಂದಾತ ನಮ್ಮ ದಿಟ್ಟ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ ನಿಜಶರ ಣನು.

ಭಾವಃ— ಬಹು ಜನರು ಹೊಲೆಯ ಹೊಲೆಯ ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಹ್ಯೇಯಭಾವದಿಂದ ನುಡಿಯುವರು. ಹೊಲೆಯರು ಊರ ಹೊರಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಅನ್ನುವಿರಿ. ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ, ಹೊಲೆಯರು ಊರೊಳಗೇ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಯಾರು ದುರ್ಗುಣವುಳ್ಳವರಾಗಿ ದುರ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಬೇಡಾಗಿ ಇರು ತ್ತಾರೋ, ಅವರೇ ಹೊಲೆಯರೆಂದು ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿರುವನು. ಅಂದರೆ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಬಯ್ಯುವವರು ಮತ್ತು ಇದಿರುತ್ತರ ಕೊಡು ವವರು, ನಡುದಾರಿಗೆ ಮುಳ್ಳುಹಚ್ಚುವವರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕೊಂದವರು, ಹತ್ತನಾಡಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ನಿಜವಿಲ್ಲದವರು, ದುಡ್ಡಿನಾಶೆ ಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವವರು, ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಪರಸತಿಯ ಬಯಸು ವವರು, ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತಿದವರು, ಲಿಂಗಧಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗು ವವರು, ಧರ್ಮನಿಂದೆ ಮಾಡುವವರು, ದಾನಧರ್ಮ ಮಾಡದವರು, ದನ ವನ್ನು ಕೊಂದವರು, ಮತ್ತು ಹೊಡೆಯುವವರು, ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಮಾಡ

ದವರು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಹೊಲೆಯರು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇಂಥ ಹೊಲೆಯ
ಊರ ತುಂಬ ಇದ್ದಾರೆ, ಇವರೇ ನಿಜವಾದ ಹೊಲೆಯರು ಎಂ
ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆದರಂತೆಯೇ ಜನರು ಸ್ಪೃಶ್ಯಾಸ್ಪೃ
ಭಾವವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮುಟ್ಟುಚಟ್ಟನಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾ
ವರೆಲ್ಲರೂ ಹೊಲೆಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲ
ಹೊಲೆಯರೆಂದೆನ್ನಬೇಕಾಗುವದು. ಅದರಂತೆಯೇ ಹೊಲೆಯರು ತೊಗ
ಹಿಡಿಯುವದರಿಂದ ಅವರು ನೀಚ ಕುಲದವರೆಂದು ಅನ್ನುವದುಂ
ಆದರೆ ಆ ತೊಗಲಿನಿಂದಲೇ ಹರಗೋಲಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಜನರು ಕು
ಕೊಂಡು ನದಿಯನ್ನು ದಾಟುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಳದವರೆಂ
ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಡುಗಳು ಅದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮೆ
ಕೊಂಡು ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ತೊಗಲು ಹೊಲಗಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಿ
ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರಕೋಲು, ಬಂಡಿಗೆ ಮಿಣಿಯಾಗಿ ಹೀಗೆ ಅ
ಮೂಲಕ ಹೊಲದಿಂದ ಬಂದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಉಣ್ಣುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆ
ಯಾರನ್ನು ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಆದರಭಾವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತೇವೋ ಅ
ಅರಸರಿಗೆ ಅದು ಮೃದಂಗವೂ ನಗಾರಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ
ತುಪ್ಪ ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದಲಿಕೆ, ಎಣ್ಣೆ ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಬುದ್ದಲಿಕೆಯಾಗಿ ಇ
ತುಪ್ಪ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಲದವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ನಮ್ಮ
ಗಳು ತಾವು ಶೀಲವಂತರು ತಾವು ಶೀಲವಂತರು ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಬಡು
ತಿಂದು ಜಗಳ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಕುಲ ಹೆಚ್ಚು ನಿನ್ನ ಕು
ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಬಡಿದಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ನಾಯಿ ಜಾತಿಯವ
ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಆ
ಸುವವರೇ ಹೊಲೆಯರೆಂದು ಅವನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ವಚನಃ— ೧೪೬. ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತ ಪಿಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಚಿ
ವಾಯು ಪ್ರಾಣ ಅಷ್ಟದಳ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿಹುದು. ಮೊಲೆ ಮುಡಿ ಮೂ
ದರೆ ಹೆಣ್ಣೆಂಬರು. ಗಡ್ಡಮೀಸೆಯಾಗಲು ಗಂಡೆಂಬರು. ನಡುವೆ ಸು
ವಾತನು ಹೆಣ್ಣಲ್ಲ ಗಂಡಲ್ಲ. ಇದರಂತುವ ತಿಳಿಯಲ್ಕೆ ಶ್ರುತಿಗಗೋಚರ
ದಾತನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಜಾತಿಭೇದವನ್ನು ವೀರಶೈವರು ಎಣಿ
ತಕ್ಕದಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ಭೇದವನ್ನೂ ಎಣಿಸ

ಷದು. ಉಭಯತರೂ ಸಮಾನರೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೆಂದು ವಚನ ಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಜನರು ಮೊಲೆ ಮುಡಿ ಬಂದರೆ ಹೆಣ್ಣೆನ್ನುವರು. ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ಬಂದರೆ ಗಂಡೆನ್ನುವರು. ಉಭಯತರ ಪ್ರಾಣವೆಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟದಳ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಚರಿಸುತ್ತದೆ! ಆದರೆ ಲಿಂಗಾಂಗಿ ಗಳಾದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಹೆಣ್ಣೂ ಅಲ್ಲ, ಗಂಡೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಅವರ ಪ್ರಾಣವು ಅಷ್ಟದಳ ಪದ್ಮದ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸು ತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಭೇದಭಾವವನ್ನು ಎಣಿಸಬಾರದೆಂದು ವಚನಕಾರನ ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದರ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವದು ಶೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಹ ಆಗದೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಅಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಶೂನ್ಯ.

ವಚನ:— ೧೪೮. ಗುರುವೆಂದೆಂಬೆನೆ? ಹಲಬರ ಮಗ. ಲಿಂ
ವೆಂದೆಂಬೆನೆ? ಕಲುಕುಟಿಗನ ಮಗ. ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆಂಬೆನೆ? ಒಕ್ಕಲಿಗ
ಮಗ. ಪಾದತೀರ್ಥವೆಂದೆಂಬೆನೆ? ದೇವೇಂದ್ರನ ಮಗ. ಈಸುವ
ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನೊಳಗೆ ನೋಡೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗ
ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವ:— ಅನೇಕರು ಗುರುವಿನಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣು
ವೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವರು. ಇದು ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯು. ಯಾಕಂದ
ಗುರುವು ಬೇರೆ ಜನರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನನಾಗಿರುವನು. ಅವನಿಗೆ ಮ
ವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಜಾತನಾದವನು ಅಜಾತನನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇ
ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕರು ಲಿಂಗದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವೆವೆಂ
ಭಾವಿಸಿರುವರು. ಇದೂ ತಪ್ಪು. ಲಿಂಗವು ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು
ಇಂಥದು ಅಜಾತನನ್ನು ತೋರಿಸುವದು ಅಶಕ್ಯವು. ಬೇರೆ ಅನೇಕ
ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವೆವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ
ವರು. ಇದೂ ತಪ್ಪು. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಪ್ರಸಾದವು ಒಕ್ಕಲಿಗ
ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದದ್ದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ಇಂಥದು ಪರಮಾತ್ಮನ
ತೋರಿಸಲಾರದು. ಬೇರೆ ಅನೇಕರು ಪಾದೋದಕವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿ
ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವೆವೆಂದು ಅನ್ನುವರು. ಇದೂ ತಪ್ಪು ತಿ
ವಳಿಕೆಯು. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಪಾದೋದಕವು ಇಂದ್ರನಿಂದ ಉತ್ಪ
ನಾದ ನೀರು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತೋರಿಸಲಾರದು
ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಹಿಡಿಯಲೂ ಬಾರದು
ಬಿಡಲೂ ಬಾರದು. ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ಷಟ್‌ಸ್ಥಲದ ಮೂಲಕ ಅರಿ
ಮನುಷ್ಯನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಆಚರಿಸಿದ್ದಾದರೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ಅರಿವು ಉತ್ಪ
ವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣುವನೆಂದು ಅಂಬಿಗರ ಚೌ
ಯ್ಯನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನ:— ೧೪೯. ಎಲ್ಲರೊಳಗೆ ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲಕ್ಕೆ ಹೊರಬಂದ
ಬೆಲ್ಲವ ಮೆದ್ದಡೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಾಯಲ್ಲಿಗೆ ಸಿಹಿ. ಬಲ್ಲವನಾದ ಮೇ
ನಾಡೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಬಾಳದ ಹೆಣ್ಣಿಂಗೆ ನ್ಯಾಯವನಾಡುವಂತೆ ಅರಿ

ವಿಂಗೆ ಮರೆದ ಮರವೆಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದು ಕರಿಗೊಂಡವನೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದ ನಂಬಿಗಚೌಡಯ್ಯ.

ಭಾವಃ— ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮ್ಯಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗೆಲವು ಮತ್ತು ಸೋಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವನು ಮೀರಿರುತ್ತಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಒಂದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ರುಚಿಸುವದೇನೋ ನಿಜವು. ಆದರೆ ಅದರ ರುಚಿಯು ಅವನಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇತರರು ಅದನ್ನು ಅರಿಯಲಾರರು. ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಸ್ವತಂತ್ರನು. ಹ್ಯಾಗೆ ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪದ ಹೆಣ್ಣು ಸ್ವತಂತ್ರಳೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನು ಸ್ವತಂತ್ರನು. ಇಂಥ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ನಾಡೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಹೇಳಿದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಅಶಕ್ಯವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅದು ಅಶಕ್ಯವು. ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಿಗೆ ಅವನ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಅವನ ಮರವು ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಲಯವಾಗುವವು. ಹೀಗೆ ಲಯವಾದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಯುವವನು ಅವನೇ ಹೊರ್ತು ಹೆರರು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ವಚನಕಾರನು ಹೇಳಿರುವನು.

ವಚನಃ— ೧೫೦. ಗಿಳಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹಂಜರ ಹಲವು ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲುದೇ ? ದೇವರಿಲ್ಲದ ದೇಗುಲಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಾಭಿಷೇಕ ಉಂಟೇ? ಅರುಹು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಕುರುಹಿನ ಹಾವಚೆಯನರಿಯನೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಭಾವಃ— ಸಾಮರಸ್ಯ ಭಾವವು ಒದಗಿದಲ್ಲಿ ಗಿಳಿ ಇಲ್ಲದ ಪಂಜರದಂತಾಗುವದು. ಆಗ ಇಂಪಾದ ಶಬ್ದವು ಹೊರಡದು. ದೇವರಿಲ್ಲದ ದೇಗುಲದಂತೆ ಆಗುವದು. ಆಗ ಮಂತ್ರಾಭಿಷೇಕವಿಲ್ಲ. ಅರುಹು ನಷ್ಟವಾಗುವದು, ಕುರುಹೂ ಹೋಗಿಬಿಡುವದು. ಇದೇ ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯು.

